

Metĩndjwỳnh Karõ kute meo ba'ã ujarẽnh ne ja.

Ruka ne ajte me bakunĩ kadjy Teopiremã pi'ók no'ók ne. Õbê ja ne kum Jeju'ã ujarẽnh tẽn àbir djãmã kumẽ. Ne kam jakam ajte Jeju àbirkõt arẽ ne kam Metĩndjwỳnh kute Amikarõ janor nhym kute me 'amỳnh tỳx'ã ajarẽ. Jeju pykabê ar bari kute õ me jao atom ne kam arỳm kàjkwamã àbirkam kute ar meo ba rã'ã ne kute memã Amikarõ janor ne o meo tỳx ar o ba nhym me kute Jeju pyma proobit mỳjja pumũnh kêt kwỳ nhipêx ar o baja'ã ujarẽnh tẽ. Jejukõt ba djwỳnh ne uma proo arkum me uma kêt mex ne memã 'ã ujarẽnh ba nhym me tu amim markumrẽx ne 'ã bikprõnho dja. Be, nhym Ruka ja kunĩ'ã ajarẽ ne kam ajte Pedru'ã ajarẽ ne kam atãri Paur'ã ajarẽ. Djãm Jeju kute amim mebé idjaerbit pytãr ne ar meo bamã? Kati, kute pyka kunĩkõt me ja kunĩ pytãrmã. Pedru ne memo krax nhym kam Paur mrãmri apỳnh me õ pyka djari kunĩkõt me'ỳr mrãn prĩne memã 'ã ujarẽnh ba. Amrêbê ne Paur kum Jeju nhõ me ja kurêkumrẽx ne prĩne meo bikẽnh ar o ba nhym kam Jeju kum amijo amirĩt nhym arỳm tu amim Jeju markumrẽx ne kum abên kam kabẽnkõt pyka kunĩkõt me'ỳr mrãn memã Jeju'ã ajarẽ nhym kam me tu amim markumrẽx ne kam 'ã akuprõ.

*Jeju djàbir'ã ujarẽnh kadjy ne ja.
Mat 28.16; Mak 16.14; Ruk 24.46*

¹ Be, ga Teopire, amã ne ba amrêbê pi'òk no'òk ne. Pi'òk wãkam ne ba Jeju djâpênh kraxkurũm, kabêh kraxkurũm prĩne amã 'ã idjujarênh tẽn 'ã amã pi'òk no'òk ne. ² Pi'òk no'òko tẽn kam arỳm àbir'ãnh amã 'ã ajarên arỳm 'ãnh pi'òk no'òk krãta. Be, Jeju kumrêx ne amijo me kwỳ pytà. Amijo me kwỳ pytà arỳm àpênh dj'ã arkum karõ. Metĩndjwỳnh Karõ kukwakam 'ã arkum karõn ar anon arỳm kãjkwa djwỳnhmã wabi. ³ Be, àbir kêttri ne tokryn tyn akubyn tĩn ne arỳm arkum amijo amirĩt ar o ba. Mỳj kadjy ne arkum amijo amirĩt ar o ba? Bir, dja ar tĩnkõt omũn arỳm mã memã kum,

—Mrãmri ne akubyn tĩn. Ar ba ne bar akubyn tĩnkõt omũnh krãptĩ, anhỹro ba. Ar kute ã memã anhỹro ba kadjy ne arkum amijo amirĩt ar o ba. Nãm arkum amijo amirĩt ne mã arkum ujarênh ba. Metĩndjwỳnh kute amim me utarn ar meo ba'ã arkum ujarênh ba. Akubyn tĩn'ã arkum amijarênh ar o ba: nhym arỳm 'ã arngrobê 40 apêx. ⁴ ã arngro apêx kêttri ne ar ajte Jejumê ro'ã abeno akuprõ nhym arkum 'ã karõn arkum,

—Kwãrĩk wãnh Djeruxarê kurũm ar akator kêt ne ije amrêbê ar amã gwaj Babãm kabêh jarênh kõt Metĩndjwỳnh Karõ jabej ajkam ama. ⁵ Be, Djuão Metĩndjwỳnhmã ngòmãbit me angij. Nhym be, dja ar ajã arngro krãptĩ apêx kêt nhym Metĩndjwỳnh arỳm ar amã Karõ jano nhym raxo ar akad-jwỳnhbê nhỹn ar ajo ba. Nãm ã Jeju arkum ane.

⁶ Nhym kõt ba djwỳnh Jeju àbir kutã 'ã akuprõ. Be, me bajtemmã ne mebê idjaer àpênh tũm. Ar 'ã akuprõn kukij ne kum,

—Ë, Bẽnjadjwỳr djwỳnh, djãm jakam dja ga me bajtembê me babê idjaero amiptàn ar me ijo aba? ane.

⁷ Nhyam arkum,

—Bir, gwaj Babãm djwỳnh ta ne kute mar. Kabẽnkõt dja aje arẽnhwã'ã akati nàr 'ã mytyrwỳ bõx. Kute ar amã 'ã akati jarẽnh ar aje mar prãm kêtikumrẽx. ⁸ Nhyam be, dja Metĩndjwỳnh Karõ ar akam ruw ne ar amã tỳx jadjà gar arỳm kukwakam atỳx ne. Ne kam ijã memã adjujarẽnh ar aba. Krĩraxbê Djeruxarẽkam ijã memã adjujarẽnh ar aba. Ne amibu'ã pykabê Djudêjakam apỳnh me krĩ djari kunĩkõt ijã memã adjujarẽnh ar aba. Ne amũ pykabê Xamarijkam apỳnh me krĩ djari kunĩkõt ijã memã adjujarẽnh ar aba. Ne amũ: pyka kunĩ kõt aba:n apỳnh me ba djà kunĩkõt me'ỳr aban bõx ne memã ijã adjujarẽnh ar aba.

⁹ Nãm ã Jeju arkum anen arỳm kàjmã tẽ. Kàjmã tẽ nhyam ar omũnho ku'ê. Nhyam kakrã arỳm o akno nhyam ar arỳm omũnh kêt ne.

¹⁰ Abej rĩto ku'ê rã'ã nhyam arỳm Metĩndjwỳnh kadjy mrãnh djwỳnh amãnhkrut tu ar kuri dja. Ar õ kubẽkà jaka. ¹¹ Ar kuri djan arỳm arkum,

—Ë, pykabê Garrêjakam ar ajabatàn, mỳkam ne gar kàjkwa jabẽno aku'ê? Arỳm ne Jeju ar abê kàjkwa djwỳnhmã wabi gar omũ. Dja gar akubyn rwỳkkõt djwỳ ã omũnho ane. Nãm ã Metĩndjwỳnh kadjy mrãnh djwỳnh arkum ane.

Maxij kute Djuda tykkam pãnh àpẽn djà 'amỳnh ne ja.

¹² Nhyam kam ar ar ku'ê djà kurũm, krãnhbê Oriwêre kurũm akubyn Djeruxarẽ'ỳr tẽ. Mebê

idjaer ne me amikukràdjà kôt me tyk djà kêt djàkam pi'òk ràràrkam nĩjar mrãnh kêt. Me mrãnh'ã akreo kirometu pydjibit. Me kukràdjà kôt ar akubyn Djeruxarê'ỳr tẽmo kute kirometu pydji pyràk. ¹³ Ne kam bôx. Bôx ne kỳjrũm kumoka'ê'ỳr wabi. Ar bikprõnh djãmã wabin nhỹ. Pedrumẽ Djuãomẽ Xijagumẽ Ængremẽ Piripimẽ Tômẽmẽ Batormẽmẽ Matẽumẽ Xijagumẽ Ximãomẽ Djuda ar nhỹ. Aupẽu ne Xijagu ja dji. Ximão ja ne idji kakritbê Xerodji. Djuda ja ne Xijagumẽ ar axikôt apôx. ¹⁴ Ar ja kunĩ axikôt amim Jeju maro nhỹn mã Metĩndjwỳnhmã kabẽno nhỹ. Mã kum meo à'wỳro nhỹ. Nhyr me niredjwỳ kwỳ nhỹ. Jeju nãbê Marijdjwỳ nhỹ. Jeju kamy ar axikôt ar apôxja ar adjwỳnhdjwỳ nhỹ.

¹⁵ Nhỹ: nhyr ar'ã akati kwỳ apêx nhyr Pedru arỳm kàjmã Jejukôt ba djwỳnh nhipôkri dja. Arỳm ne me krãptĩbê 120. Kàjmã djan memã kum,

¹⁶ —Akmeremẽ àpnhĩre ar, dja gar ikabẽnja ma. Be, Djuda ne Jeju'ỳr meo mỗ nhyr kam me pa 'amỳ. Amrêbê: ne me bakukãmãre Djuda'ã ajarẽ. Metĩndjwỳnh Karō kukwakam Djuda'ã ajarẽ. 'Ã ajarẽ nhyr me arỳm 'ã pi'òk no'òk ne. Nhyr me aben djô'ã arẽho mỗ:. Arẽho mỗr tãmtã arỳm 'ỳr o bôx. Me bakamingrãnyrekam Djuda arỳm Jeju'ỳr meo mỗrkumrêx nhyr me arỳm pa 'amỳ. Me bakukãmãre Dawi kute 'ã ujarẽnh kôtô arỳm 'ỳr meo mỗrkumrêx. ¹⁷ Be, Djuda kute 'ỳr meo mỗr kêtri ne Jeju arỳm amijo utà. Ar iro'ã amijo ar ipytàn arỳm ano bar kumẽ ro'ã apê.

¹⁸ Jeju te amijo utà nhyr kam kurê djwỳnhmã kanga nhyr me arỳm pãnh kum ngônphõno pi'òk

kaprĩ ngã. Nhyam kam pi'òk kaprĩja pãnh amim pyka'õ by. Nãm pyka byn arỳm kam tỳm ne ajkatõr nhyam krêx kunĩ ajkapĩ. ¹⁹ Nhyam kam Djeruxarêkam me ja kunĩ abenmã arênho ipòk ne. Ne kam amikabên djwỳnhkam õ pykamã Axêdjama jarê. Nãm ã Pedru memã ane. Me bakabênkam ne gwaj ren Djuda nhõ pykamã pyka kamrõre jarê.

²⁰ Nãm memã anen kam itepã ajte memã kum,

—Be, Djuda tyk ja'ã ne me bakukãmãre amrêbê: mebê idjaer nhõ me ngrer tũm'ã pi'òk no'òk ne memã kum,

“Kwãrĩk wãnh krĩ djã ja kaprỳ. Gê me'õ kam krĩ kêtikumrêx”, ane.

Ne kamã ajte 'ã memã kum,

“Àpênh djakam dja me'õ pãnh apê”, ane.

Nãm me bakukãmãre ã Metĩndjwỳnh kukwakam pi'òkkam ane. ²¹ Ije ar amã Metĩndjwỳnh kabên jarênhja kôt gê me'õ Djuda djàpênh djã 'amỳ. Ë, bar Jejumê ro'ã ar iba. Ar gadjwỳ ar akwỳ ne gar Jeju kôt ar aba. Be, Jejumê ro'ã ar baba 'õ, dja àpênh djakam apê. ²² Gwaj baro'ã babamo kraxkam ne Djuão Metĩndjwỳnhmã ngômã me angjênho ba. Gwaj arỳm kam Jeju pumũ. Gwaj baro'ã ar baba: nhyam kam Jeju arỳm wabi gwaj kam omũnhõ ino re. Gê Metĩndjwỳnh kabên kôt ar ajõ gwaj baro'ã apê. Gwaj baro'ã baje Jeju pumũnhkam dja ar ajõ gwaj baro'ã apê gwaj kam Jeju akubyn tĩnkôt memã badjujarênh ar baba. Nãm ã Pedru arkum ane.

²³ Nhyam me arkum,

—Be, ar wã, Jõdje Baxabamê Maxijmê ne ar aro'ã Jeju pumũ, ane. Jõdje Baxaba nhidji 'õdjwỳbê ne Juxu.

24-25 Nhyr ar arỳm Metĩndjwỳnhmã ar arẽn kum,
 –Ga abê Bẽnjadjwỳr djwỳnh. Me kunĩ nhõkre
 kadjwỳnhbê ne ga aje me kabẽn mar. Ne arỳm
 ar amãnhkrutja pumũ. Jeju ne amrêbê ar ijano
 bar 'ã memã idjujarẽn ar iba. Gê ar ja'õ Djuda
 pãnh ar iro'ã 'ã ujarẽn ar ba. Ga aje amijo ar
 ja'õ pytarkõt ar imã o amirĩt. Djuda ne axwekõt
 Jeju kute ar ijanorjabê amijo kuka. Kwãrĩk wãnh
 me biknor tokry djakam wãnh akuno. Nãm ar ã
 Metĩndjwỳnhmã ane. ²⁶ Ne kam ar idji'ã kẽn kryre
 no'ok. Ne kam kumẽ. Ne kam 'ã idji kute amirĩtkõt
 ar arỳm amijo Maxij pytã. Nhyr kam me Maxijmã
 Jeju kute anor'õ jarẽ. Jeju kute Ar kubê 11 janor
 kõt ne me arkum arẽ.

2

*Karõ raxo me kadjwỳnhbê ÿm meo ba kadjy ne ja.
 Kar 4.31, 8.15, 10.44, 19.2*

¹ Arỳm ne mebê idjaer bikprõnh djã nhõ akati
 nhidjibê Pẽxiko. Kam arỳm Jejukõt ba djwỳnh kunĩ
 axikõt amim Jeju man ro'ã nhỹ. ² Ro'ã nhỹ: nhyr
 ar aêrbê arỳm kãjkwa kurũm mỳjja rãrãk ne arỳm
 kikremã wadjã. Mỳjja rãrãk kute køk 'itỳx rãrãk
 pyrãk nhyr arỳm me kunĩ kuma. ³ Nhyr arỳm
 mỳjja kute kuwy pyrãk amirĩt. Amirĩto kute me õto
 bikjêr pyrãk. Ne kam mỳj kuwyja arỳm ar'ã arij. Ar
 ã pỹnhkõt ar'ã arij nhyr ar arỳm abenã omũ.

⁴ Kam ne Metĩndjwỳnh Karõ arỳm ar ã pỹnhkõt
 raxo ar kadjwỳnhbê nhỹn ar ar o ba. Nhyr ar arỳm
 apỹnh me bajtem ba djakam me kabẽno kabẽn ne
 arỳm arẽnho dja. Metĩndjwỳnh Karõ ta arkum me
 kabẽn jangij nhyr kam ar arẽnho dja.

⁵ Metĩndjwỳnh Karõ kute ar ar o ba kêttri ne me ja apỳnh me bajtem ba djà kunĩkõt aben kurũm ban bõx. Ne arỳm myt tãmkam krĩraxbê Djeruxarêkam ar ba. Me bõx ny ja ne me mebê idjaer kukràdjào kukràdjàn kute ar o ba tũm. ⁶ Nãm me Djeruxarêkam ar ba: nhym arỳm mỳjja rãrãk kato. Nhym me amybỳm mỳjja man itepato ar'ã aben pydji. Me krãptĩ: bõx. Bõx nhym Jeju kõt ba djwỳnh ar arỳm apỳnh me bajtem kabẽnkam kabẽn jarẽnh mexkumrẽxo ku'ê. Ar kute me bõx ny kabẽn bajtem jarẽnh mexkumrẽx. Apỳnh me bõx ny jabatành djàkam me kabẽnjakam ar kabẽn jarẽnh mexkumrẽx nhym me kunĩ arỳm amikabẽn djwỳnh ma. ⁷ Amikabẽn djwỳnh man kam te kute kraxkõt ar marmã arkam no tyn kumex ne abenmã kum,

—Je, me kabẽnja ma. Me ja kunĩ ne me pykabê Garrêjakam abatành. Me kute me bakabẽn mar kêtikumrẽx ne arỳm kam kabẽn jarẽnh mexkumrẽx. ⁸ Amrêbê me baprĩri apỳnh me bakabẽn djwỳnh gu me arỳm jakam maro dja. Mỳj ne me ja me bakabẽnkam kabẽn kadjy amijon? ⁹⁻¹⁰ Be, apỳnh me bajabatành djàbê ne pykabê

Paxijmẽ

Medjijmẽ

Erãomẽ

Mexomimẽ

Djudêjamẽ

Kapadômẽ

Põtumẽ

Adjijmẽ

Bridjamẽ

Papirijmẽ

Edjitemē.

Apỳnh me bajabatành djà ne ja.

Ribijkam pykabê Xireni kuridjwỳ me bajabatành djà'õ.

Krĩraxbê Rōma kurũm me babōxdjwỳ bakwỳ babê idjaerkumrēx.

Nhym me bakwỳ amrēbê baje mebê idjaer kukràdjào kukràdjà.

¹¹ Kretamē Arabijmē ne me bajabatành djà 'õdjwỳ. Be, apỳnh me bajabatành djà ne ja. Nhym me tu me bajaêrbê apỳnh me bakabēn djwỳnh kunĩkôt kabēn jarēnh mex. Me bakabēn jarēnh mex ne arỳm kam Metĩndjwỳnh rax'ã ujarēnh kumex gu me arỳm ar kuma. Nãm me bōx ny ã Jejukôt ba djwỳnh ar'ã abenmã ane. ¹² Ne arỳm te kute kraxkôt ar marmã arkam no tyn kumex ne ar umaje umar punuren abenmã kum,

—E kum, mỳj'ã ne gu me baje me kabēn marja amijakre? ane.

¹³ Nhym me kwỳ arkam bēno ajkēn abenmã kum,

—Kadjwati kangô* kumexkam ne me ajbã, ane.

Pedru kute kàj bê me krãptĩ:mã Metĩndjwỳnh kabēn jarēnh.

¹⁴ Nhym kam Pedru arỳm kàjmã dja. Jeju kute ar anorbê 11mē ar ro'ã kàjmã djan arỳm kàj bê memã kabēn ne memã kum,

—Me abê idjaer, krĩraxbê Djeruxarēkam me ar aba kunĩ, dja ga me ikabēn 'ãno djan ama. ¹⁵ Be,

* **2:13** Mỳjja me kute o kōm ne kôt bibãnh kunĩja, kadjwati kangômē uba kangômē, mỳjja kangô kunĩ ne me kum kadjwati kangô jarē.

me amãbit ne bar ije kadjwati kangõkam ibibãnh pyrãk. Nhym be, kati. Ota, kỳjrũm myt nhỹ. Nhỹnh got kỳjrũm myt nhỹrkam kadjwati kangõkam me bibãnh'õ amirĩt ne? Arkati. Ar ba ne bar ibibãnh prãm kêtumrêx. ¹⁶ Bar me amã arê ga me ama. Bar apỹnh me aba djàri me akabẽnkam ikabẽn jarẽn mex ga me ama. Be, amrêbê: Metĩndjwỳnh kukwakam kabẽn jarẽn djwỳnhbê Djõwe kute ar ijã ujarẽn kõt ne bar ã ikabẽno ane. ¹⁷ Nãm me bakukãmãremã kum,

“Metĩndjwỳnh me bamã, ‘Dja mỳjja kunĩ pykakõt amingrành 'ỳr nhym me kunĩ aminhinomã amimẽn 'ỳr ba arỳm me kunĩmã Ikarõ jano nhym arỳm meo tuknĩn meo ba.

Me ã pỹnhkõt me kunĩo tuknĩn meo ba. Meo tuknĩ kute mrãmri ne me kute me iby ngõ kapĩ nhym kute meo tuknĩ pyrãk.

Dja ba Ikarõ jano nhym akamrer ar, akadjwỳx ar ikukwakam kabẽn jarẽ.

Nhym me abatành ny nokam mỳjja pumũnh kêt kwỳ amirĩt nhym me omũ.

Nhym mebêngêt mỳjja kwỳ pyti.

¹⁸ Apỹnh akati djàri wãkam dja ba inhõ àpênh mymẽ inhõ àpênh nimã Ikarõ jano nhym arỳm meo tuknĩ. Nhym me arỳm ikukwakam ikabẽn jarẽ.

¹⁹ Nhym me te kute mỳjja marmã kam no tyn kumex kadjy dja ba kàjkwakam mỳjja pumũnh kêt kwỳ nhipêx. Ne me kute iraxmã kator kadjy pykakamdjwỳ mỳjja pumũnh kêt kwỳ nhipêx. Dja ba kam me kamrômẽ kuwymẽ kũm tyk nhipêx.

²⁰ Ne myt nokam akamàt kô tyk ne mytyrwỳo me kamrô. Bẽnjadjwỳr djwỳnh kute me axwemã pãnh jarẽnh nhõ akati bõx 'ỳr. Kam dja memã ra:xi ne memã umati:re. Dja bõx 'ỳr ba kam arỳm ã mỳjjao ane.

²¹ Kam dja me kwỳ ì pỳnhkôt Bẽnjadjwỳr djwỳnhmã amijo a'uw nhym arỳm me utà. Me ì pỳnhkôt me kunĩ pytà.' Nãm Metĩndjwỳnh ã me bamã ane."

Nãm ã Djõwe Metĩndjwỳnh kukwakam ar ijã ane. Be, djãm ar ibibãnh got? Kati. Ga, me bakukãmãre Djõwe kute ar ijã ujarẽnhja pumũ. Djõwe kute ar ijã ujarẽnh kôt bar arỳm apỳnh me akabẽnkam ikabẽn jarẽnh mex. Nãm ã Pedru memã ane.

²² Ne ajte itepã memã kum,

—Me abê idjaer, dja ga me ikabẽnja ma. Metĩndjwỳnh ne krĩraxbê Nadjarekam Jejujao ba nhym kukwakam arỳm mỳjja pumũnh kêt nhipêxo ba. Me punuo mexo ba. Te me aje marmã kam ano tyk ne aku'ê kadjy ne kôt aje raxmã akator kadjy ipêxo ba. Metĩndjwỳnh ta ne o ba nhym arỳm kabẽnkôt me akam mỳjjao ba. Me ga ne ga me amrêbê kôt omũn ama. ²³ Tãm ne Metĩndjwỳnh kum ire. Me abê idjaermã kum ire. Mỳjja kunĩ kêttri kute amikukãm mỳjja kunĩ mar kôt ne kum ire. Me kêttri ne arỳm amim 'ã karõ mãmđji. Kute amim 'ã karõkôt ne arỳm me amã Jejumã ire. Nhym me axwe me akabẽn kôt pĩte'ykam kunhôn kubĩ ga me mekôt ajaxwe.

²⁴ Ga, me arỳm tu tykkumrẽxja pumũ. Mỳj me'õ ta dja akubyn meo tĩn nhym me ajte mekôt ar ba? Arkati. Me arỳm tu tykkumrẽx. Kam me kute mrãmri ne me kute me uwpre tỳxkam

me te: kator prāmje kute amikjêho bakam tokryja pyrək. Jejudjwỳ ne mrāmri tu tykkumrēx. Nhy m be, djām tyk rā'ă? Kati. Tyk rā'ă prām kêt kumrēx. Metĩndjwỳnh ne arỳm akubyn o tĩn ne. Metĩndjwỳnh ne o kute mrāmri ne me kute me uwpre tỳxkam arỳm 'ăpre bōnh pyrək nhy m akubyn me ta ajte mekôt ar ba pyrək. ²⁵ Amrêbê: Kritu ta Metĩndjwỳnhmă amijarê. Tyk rā'ă kêt'ă kum amijarê. Nhy m me bakukămăre Dawi arỳm kôt arê gu me pi'ôkkam omũ. Năm Metĩndjwỳnhmă kum, “Bēnjadjwỳr djwỳnh, inokrekam ga amirĩt rā'ă. Ga imê amijo akajkepkam dja me te: idjumar punumă ingrêkmă.

²⁶ Ba kam arỳm inhōkre kadjwỳnhbê ikĩnhkumrēx ne ikĩnh'ă memă amijarê. Dja ba inhĩkumrēx ne akubyn itĩn ne ar iba. Ja kadjy dja ba tu amim akamnhĩxkumrēx ne ate ikră.

²⁷ Dja ba tyn me tyk ba djăkam ar iba. Djām kam dja ga ikanga? Kati. Djām inhĩ rerekmă? Kati. Ba ne ba amexo imex. Kam dja ga ikanga kêt kumrēx. Kam ne ba ikĩnhkumrēx.

²⁸ Mỳj dja ba itykkam nê? Bir, ga ne ga arỳm imă arê. Dja ba akubyn itĩn ne akôt ar iba rā'ă: rā'ă ne. Dja ga ikuri dja. Kam dja ba ikĩnhkumrēx ne.”

Năm ă Dawi ane nhy m Pedru arỳm kôt memă arê. Kritu tyk rā'ă kêt'ă memă arê.

²⁹ Ne kam itepă Kritu tĩn'ă memă kum,

—Akmere, ba prĩne me amă me bakukămăre Dawi kabên'ă ajarê ga me prĩne ama. Djām amijă ne kabênja jarê got? Kati. Dawi ne amrêbê: ty nhy m me arỳm me tyk nhō kikrekam adjă gu me baje kikre pumũnh rā'ă. ³⁰⁻³¹ Be, Kritu akubyn tĩn'ă

ne kabẽn jarẽ. Dawibê Metĩndjwỳnh kukwakam kabẽn jarẽnh djwỳnh'õ. Nhyam kam Metĩndjwỳnh kum kabẽn jarẽnh mãmdjin kum,

“Dja atàm djwỳ ar aben djô'ã apôx. Aben djô'ã apôx tãmtã nhyam tũmràm dja atàm djwỳja kato. Tãmja dja kubê Kritu. Apãnh dja memã nhỹn arỳm kubê Bẽnjadjwỳrbê kumkati. Ikabẽn pydji ne ba arẽ.” Nãm Metĩndjwỳnh ã Dawimã ane nhyam arỳm kuma. Kute amidjô'ã Kritu kator markam ne Dawi Metĩndjwỳnhmã Kritu kabẽn jarẽn kum,

“Dja ba tyn me tyk ba djàkam ar iba. Djãm kam dja ga ikanga? Kati. Djãm inhĩ rerek mã? Kati. Dja ga ikanga kêt kumrẽx”, ane. Djãm amijã ne Dawi kabẽn ja jarẽ? Kati. Kritu'ã ne arẽ. Bẽnjadjwỳrbê kumkati'ã ne arẽ. Kritu dja ã rerek kêt ne akubyn tĩn.

³² Be, Jeju ne Metĩndjwỳnh akubyn o tĩn. Ar ikunĩ ne bar omũ. Jejubê ne Bẽnjadjwỳrbê kumkati. Kubê ne Kritu. ³³ Nãm akubyn o tĩn nhyam kam wabin arỳm ra:x ne Metĩndjwỳnh djubôk'ãnh me kunĩmã nhỹ. Nhỹ nhyam Bãm arỳm kum Karõ ngã. Amrêbê kute kum arẽnhkôt ne kum kungã nhyam kam ajbir ar imã ano. Nhyam kam ar ikam ruw ne arỳm ar ijo ba bar arỳm kukwakam me bajtem kabẽn jarẽnh mexkumrẽx ga me arỳm ar ima.

³⁴ Be, mrãmri ne Jeju arỳm wabi. Nhyam be, Dawi ne kàjkwa djwỳnhmã àbir kêt. Nãm amrêbê: me bakukãmãremã kum,

“Inhõ Bẽnjadjwỳrmã ne Bẽnjadjwỳr djwỳnh kabẽn ne kum, ‘Amrê idjubôk'ãnh nhỹ, Abẽnjadjwỳr raxkam idjubôk'ãnh nhỹ.

35 Ikam ama ba amrẽ awỳr akurê djwỳnho mõ ga me kwỳo apardjan me kwỳ nhimex.' Nãm Metĩndjwỳnh ã Kritumã ane."

Nãm ã Dawi me bakukãmãremã ane. 36 Me abê idjaer kunĩ dja ga me Dawi kabënja man 'ã ikabën mar pydji. Mrãmri ne Metĩndjwỳnh Jeju'ã Bẽnjadjwỳrbê kumkati mẽnhkumrẽx. Kubê ne Kritukumrẽx, me aje pĩte'y'ã nhõrja tãm. Ja dja ga me amim mar pydji. Nãm ã Pedru memã ane.

37 Nhyim me kute ja markam arỳm amim ngryk ne kaprĩre ne. Ne kam arỳm Pedrumẽ Jeju kute ar anorja kunĩmã kum,

—Akmere ar, mỳj dja ba me kam amijon? ane.

38 Nhyim Pedru memã kum,

—Me on amikam akaprĩren wãnh ajaxwemã anhiren Jeju Kritu'ỳr amijo akẽx. Bar kam arỳm kukwakam kum ngõmã me ajangij. Nhyim Metĩndjwỳnh arỳm me ajaxwe maro aknon me akam ngryk kêt ne arỳm me amã Karõ jano nhyim ar me ajo ba. 39 Be, Metĩndjwỳnh ne amrêbê me amã Karõ jarẽ. Ne ajte me akramẽ atãmdjwỳmã arẽ. Ne ajte anhỳr bê me mõr wãmã arẽ. Kute amiwỳr me 'wỳr kunĩ ne Metĩndjwỳnh arỳm memã Karõ jarẽ. Nãm ã Pedru memã ane.

40 Ne kam ajte memã Metĩndjwỳnh kabën kumex jarẽn axwe nêje me akre:n ajte memã karõ:. Nãm memã kum,

—Me kamingrãny ja ne me axwekumrẽx. Dja me ã me biknor tokry djakam akuno. Me gop mekõt abiknor kêt kadjy amipyta, ane. 41 Nhyim kam me kum kabën kĩnh ne tu amim markumrẽx. Nhyim kam me arỳm Metĩndjwỳnhmã ngõmã me krãptĩ

jangij. Mebê 3.000 ne me angij nhym me arỳm mekõt tu amim Jeju markumrẽxo ba.

Me kute Jeju mar kute abeno õbikwa.

Kar 4.32

⁴² Nhym me mã Jeju kute ar anorja kukràdjà man kõt ar amijo ba. Ne aben tã akuprõ. Ne Jeju kute aminhĩ'ã djwỳ jakren kokjêrja tãm ne ajte kute 'ã akren kokjêro krĩ, aben tã, me kute tyk mar rã'ã kadjy. Ne aben tã Metĩndjwỳnhmã kabêno krĩ.

⁴³ Nhym me te kute mỳjja marmã kam no tyk ne kute Metĩndjwỳnh raxmã kator kadjy Jeju kute ar anorja me aêrbê mỳjja pumũnh kêt krãptĩ nhipêxo ba nhym me kunĩ arỳm madjà kreti.

⁴⁴ Nhym me kute amim Jeju mar kunĩ ro'ã ar ban kute abenbê mỳjja'õ nê kêt ne abenmã abennhõ mỳjjao ba. ⁴⁵ Ne amũ memã apỳnh aminhõ pykamẽ aminhõ mỳjja ngãn pãnh pi'ôk kaprĩ jamỳ. Ne kam apỳnh me õ mỳjja kêt mã pi'ôk kaprĩ ngã. ⁴⁶ Ne kam akati kunĩkõt Metĩndjwỳnh nhõ kikretikam axikõt Jeju maro krĩ. Ne kam apỳnh me ùrkwã kõt Jeju kute aminhĩ'ã djwỳ jakren kokjêrja tãm ne ajte kute 'ã akren kokjêro krĩ. Ne kĩntiren tu aben markumrẽx ne ro'ã õ kwỳ krẽno kumex. ⁴⁷ Ne mã Metĩndjwỳnhmã kum,

—Imã akĩnhkumrẽx. Amexti:re, anhỹro kumex. Nhym bu'ã me kunĩ kum me kĩnh. Nhym Bẽnjadjwỳr djwỳnh akati kunĩkõt amiwỳr me kwỳo akẽx. Aben totokmã amiwỳr meo akẽx ne me axwebê me utà. Ne arỳm me kute amim Jeju mar kõt me umjuw nhym me arỳm mekõt ar aben pydjio ba.

3

Pedru kute me'õ mrãnh kêto mex.

¹ Ne kam akati 'õkam arým myt ibõ, arým 3 ora nhym Pedrumẽ Djuão ar Metĩndjwýnh nhõ kikreti'ýr tẽ. Akati kunĩkõt, myt ibõkam ne mebẽ idjaer kikretikam Metĩndjwýnhmã kabẽno krĩ. Nãm ar 'ýr tẽn 'ýr bõx nhym me me'õ mýn o tẽ. ² Adjakam ne mrãnh kêt nhym me mýn o ba. Akati kunĩkõt ne meo ban kikreti jajkwa krekre kuri krĩ. Ajkwa krekre ja nhidjibẽ ne Kĩntire. Nãm me o ban krĩ nhym kam me ngjêx kunĩkõt pi'õk kaprĩ'ã me 'wýro krĩ.

³ Be, nãm me kumýn o tẽn kam ýr. Nhym Pedrumẽ Djuãomẽ mekõt àrmã tẽ nhym ar omũn arým pi'õk kaprĩ'ã ar ku'uw. ⁴ Nhym Pedrumẽ Djuãomẽ 'ýr akẽx ne omũ, omũnh tỳx ne kum, “Amrẽ ar ipumũ”, ane. ⁵ Nhym arým ar kuman mýjja jabej ar'ýr akẽx ne ar omũnho nhỹ.

⁶ Nhym Pedru kum,

—Inhõ kryt jakao pi'õk kaprĩ kêt ne inhõ kẽn karýro pi'õk kaprĩ kêt. Nhym be, atemã inhõ mýjja ba amã arẽ. Be, Nadjarekam Jeju Kritu kukwakam on kàjmã djan on mrã, ane. ⁷ Nãm anen tu ubõk'ãnh ikra 'amýn kàjmã aro tẽ. Nhym on parmẽ parkõn mex ⁸ ne ekruux ne kàjmã dja. Ne arým tẽ. Ne kam arkõt Metĩndjwýnh nhõ kikretimã wadjã. Nãm arkõt arĩ tẽ, kĩnhkumrẽxkam arkõt àtor tẽn Metĩndjwýnhmã mextire jarẽnho tẽ. ⁹ Nãm kum mextire jarẽnho tẽ nhym me kunĩ arým omũ. ¹⁰ Omũn kam amim nokre pumũn arým abenmã kum,

–E kum, tãmwã ne kikreti jajkwa krekrebê Kĩnh tire kuri amijo à'wỳro krĩ. Je tũ mỳj ne arỳm kam nẽ? anen te aben kukijn kam no tyn kumex.

Me krãptĩmã Jeju'ã ujarẽnh.

¹¹ Nhy m mrãnh kêt ne arỳm mexja arỳm Pedrumẽ Djuão aro tỳm ne aro dja. Metĩndjwỳnh nhõ kikreti janhãkam kikre kre kênhkam ne ar dja. Me kute kum Xaromão nhõ kikre kre kênh jarẽnhja. Nãm aro dja nhy m me kunĩ arỳm kam ar'ã akuprõn te kute marmã arkam no tyn kumex.

¹² Nhy m Pedru arỳm memã kum,

–Ga me abê idjaer, mỳkam ne ga me te aje marmã me'õjakam ano tyn akumex ne ar ijã ano mao akumex? Djãm ar ba ne bar me'õjamã mrãnh mex jadjà? Kati. Ar ba ne bar ije o mex mar kêt. Djãm ar amimexo ne bar kum mrãnh mex jadjà? Arkati. Jeju ne paro mex ne kum mrãnh mex jadjà.

¹³ Ba me amã arẽ ga me ama. Metĩndjwỳnh kute Abraãomẽ Idjakmẽ Djakomẽ me bakukãmãre kunõ ba djwỳnh arỳm jakam amirax kôt Kra Jejuo ra:xi. Tãmwã ne ga me amrêbê Piratumã kanga. Nhy m kam bit kute kum irermã. Ta kute arek me aro'ã ar ban umar mex kadjy bit kute kum irermã ga me kum, “Kati, Kati”, ane. ¹⁴ Be, Jeju ne Metĩndjwỳnh mexo mex ne katãt ar amijo ban axwe kêt kumrẽx ga me kanga. Ne kam me'õ jaxwe kute me parja'ã Piratumã kum, “Tãmwã dja ga kum anhiren ano gẽ ta me ikôt arek ar ban umar mex”, ane. ¹⁵ Ne kam kute mỳjja kunĩmã tĩn jangjẽnh djwỳnhja bĩ. Nã gãm me bĩn'ã memã apnẽ nhy m me kubĩ.

Nhym be, Metĩndjwỳnh ne arỳm akubyn o tĩn. Ar ba ne bar omũn me amã kôt 'ã idjujarēnh ar iba. ¹⁶ Be, Metĩndjwỳnh ne amikôt Jejuo rax bar kam arỳm tu amim Jeju kamnhĩxkumrēx. Tu amim kamnhĩxkumrēx nhym arỳm me'ōjamã tỳx jadjàn o mex ne. Jeju ta ne ar imã ijamak bō bar arỳm tu amim kamnhĩxkumrēx nhym arỳm pĩne me'ōjao mex ne. O mex nhym arỳm me anhipōkri dja ga me akunĩ arỳm omũ.

¹⁷ Be, akmere ar, ba me amã arē ga me ama. Anhō bēnjadjwỳrmē ne ga me ajamakke kētkam Jeju bĩ ba arỳm kuma. ¹⁸ Nhym be, amrēbē: ne Metĩndjwỳnh kukwakam kabēn jarēnh djwỳnh kunĩ me bakukāmāremã kum, “Dja Kritu tokry. Metĩndjwỳnh kute Kra'ã Bēnjadjwỳrbē kumkati mēnhja dja tokry.” Nãm me ã me bakukāmāremã ane. Nhym me aben djô'ã arēnhō mō:n arēnhō mōr tām̄tā: arỳm 'ỳr o bōx. Tũ:mrām me akamingrānyre amã kurē nhym arỳm Kritu tokry. Me bakukāmāre kute arēnh kôt Kritu tokry. Nãm ã Pedru memã ane.

¹⁹ Ne kam itepã memã kum,

–Kam me on amikam akaprĩren wānh ajaxwemã anhiren Bēnjadjwỳr djwỳnh'ỳr amijo akēx ne katāt kabēn man kôt ar amijo aba. Dja ga me ã amijo ane nhym arỳm me ajo kĩnh ne. Ga, me kum kōrkam kaprĩja pumũ. Ne ajte kute ngōo kōmkam kĩnhja pumũ. Dja ã me ajaxwekam akaprĩkam me ajo kĩnhō ane.

²⁰ Dja ga me ã amijo ane nhym arỳm akubyn me amã Kritu jano. Amrēbē: me kute kàj bē me amã 'ã ujarēnhja dja me amã ano. Bēnjadjwỳrbē kumkatibē ne Jeju. Kritubē ne Jeju. ²¹ Dja arek

kàjkwa djwỳnhkam ar ba:n kam akubyn ruw. Kute akubyn mỳjja kunĩ ny kadjy akubyn ruw. Metĩndjwỳnh kukwakam kabẽn jarẽnh djwỳnhja kunĩ ne me amrẽbê: me bakukãmãremã ja jarẽnhkumrẽx. ²² Mrãmri ne Mõdjê me bakukãmãremã kum,

“Ba ne ba Metĩndjwỳnh kukwakam me amã ikabẽn jarẽnho iba.

Dja Metĩndjwỳnh ã me akadjy amijo me anhõbikwa'õ pytà nhym arỳm ã ikudjwa ã me amã kabẽn jarẽnho ane.

Dja me amã kabẽn jarẽ ga me prĩne aman kõt ar amijo aba.

²³ Nhym me'õ kute kabẽn mar kêtja dja me o ajkẽ nhym ajte õ me wỳnhkõt amirĩt kêtikumrẽx ne.”

Nãm ã Mõdjê ane nhym Pedru kõt memã arẽ.

²⁴ Ne kam itepã memã kum,

—Mrãmri ne amrẽbê Metĩndjwỳnh kukwakam kabẽn jarẽnh djwỳnh kunĩ apỳnh mỳjja apõxmã 'ã ajarẽ. Me ajte Kritu katormã 'ã ajarẽ. Nhym jakam mỳjja arỳm amirĩt nhym Kritu arỳm kato. Dja ga pi'õk kõt akubyn arẽnho tẽn Xamuwe'yr o bõx. Metĩndjwỳnh kukwakam kabẽn jarẽnh djwỳnh ne aben nHITEPã apõx tẽ. Kunĩ'ã dja ga pi'õkkam ujarẽn jarẽnho tẽn arỳm kõt ama. Kukwakam kabẽn jarẽnh djwỳnh kunĩ ne me Kritu'ã memã ajarẽ. Ja dja ga me kõt ama. ²⁵ Ga me Metĩndjwỳnh kukwakam kabẽn jarẽnh djwỳnh kabẽnjao aba rã'ã ne. Metĩndjwỳnhmẽ me bakukãmãremẽ arỳm abenmã kabẽn jarẽnh mãmđji ga me kabẽno aba rã'ã. Nãm Metĩndjwỳnh Abraãomã kum,

“Dja akrakam kra aben djõ'ã apõx. Aben djõ'ã apõx krãptĩ:.

Atãmdjwỳ ja'õ dja meo kĩnh. Dja apỳnh pyka kunĩkõt meo kĩnh nhym me arỳm kĩ:nhkumrẽx.”

Nãm ã Abraãomã kabẽn pydjın arẽnho ane. ²⁶ Be, ba me amã arẽ ga me ama. Kute meo kĩnh kadjy ne Metĩndjwỳnh amijo Kra pytàn me akumrẽxmã ano. Dja me anhĩ pỳnhkõt me ajaxwebê me ajo akẽx ne arỳm me ajo kĩnh. Ja kadjy ne me amã ano. Nãm ã Pedru memã ane.

4

Pedru me rũnh krãptĩmã Jeju'ã ujarẽn.

¹ Nãm ar memã kabẽno dja nhym me rũnh arỳm ar'ỳr bõx. Me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh ar'ỳr bõx. Metĩndjwỳnh nhõ kikreti nẽje ku'ẽ djwỳnho ba djwỳnhjadjwỳ mekõt ar'ỳr bõx. Mebê xadjudjẽumẽ mekõt ar'ỳr bõx. ² Pedru ar kàj bê memã Jeju tyk ne akubyn tĩn'ã ujarẽnho dja. Ne kam ajte kàj bê me kute amim Jeju mar tykja kunĩ akubyn tĩn'ã ujarẽnho dja. Jeju akubyn tĩn kõt me tĩn'ã ujarẽnho dja. Kam ne me rũnhja ngry:k ne arỳm ar'ỳr bõx.

³ Nãm me ar'ỳr bõx ne arỳm aro tỳm ne ar pa 'amỳn aro tẽn Ar kubê ijê. Arỳm me'ã akamãt 'ỳr. Nhym kam me akati kadjy Ar kubê ijê. ⁴ Nhym be, me kute Ar kubê ijê kẽtri ne me kute ar kabẽn marja krãptĩ: arỳm tu amim Jeju markumrẽx. Õbê me kute tu amim markumrẽxjamẽ ajbir me krãptĩjamẽ ne me abenã mẽnkhkam krãptĩ:kumrẽx. Me my ne mebê 5.000.

⁵⁻⁶ Nãm me akati kadjy Ar kubê ijê nhym kam me'ã akati nhym me rũnh ar'ã akuprõ.

Mebêngêtmẽ Mõjdjê kukràdjà mar djwỳnhmẽ ar'ã akuprõ. Nhyim me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳr raxbê Ananh mekõt nhỹ. Nhyim Kajbajmẽ Djuãomẽ Arexãrimẽ Ananh nhõbikwa kunĩ ar'ã akuprõ. Me rũnh ja ne me krĩraxbê Djeruxarẽkam ar'ã akuprõ. ⁷ Nhyim me arỳm aro katon me ipõkri ar kudja. Nhyim kam me ar kukij ne arkum,

–Mỳj me'õ kukwakam ne gar mrãnh kêtjao mex? Mỳj ne idji kute? ane.

⁸ Nhyim kam Metĩndjwỳnh Karõ arỳm raxo Pedru kadjwỳnhbê nhỹn ar o ba. Nhyim kam memã kum,

–Mebê idjaerkam me abẽnjadjwỳrmẽ ar abêngêt ar, ⁹ mỳjkõt ne bar imã me'õ punuja kaprĩn o mex ga me abej ar ikukij. ¹⁰ Dja bar me amã arẽ ga me ama. Me gamẽ mebê idjaer kunĩ dja ga me ikabẽn ma. Nadjarekam Jeju Kritu, me aje pĩte'y'ã nhõr ne bĩn nhyim Metĩndjwỳnh akubyn o tĩnja. Jeju ja kukwakam ne me'õ mrãnh kêtja arỳm mex. Mex ne me anhipõkri dja ga me arỳm omũ. ¹¹ Amrêbê: ne me bakukãmãre Jeju'ã ajarẽn memã kum,

“E kum kẽn ja ne me kute kikreo ãm djwỳnhja kute kikremã armã te omũn bõm kumẽ.

Kẽn ja ne arỳm kute kikremã o kajpar, kum o kajpar tỳxi.”

Nãm ã me bakukãmãre memã anen arỳm 'ã pi'õk no'õk ne. Me aje kikreo ãm djwỳnhwã pyrãk. Amã Jeju kurê nhyim arỳm kute kẽnwã pyrãk ne arỳm kãjkwa djwỳnhkam me bakunĩmã nhỹ. ¹² Djãm ikrebê me'õ kute me bajaxwebê me bapytâr? Arkati. Me'õ kute me bapytâr kêtikumrẽx. Mrãmri ne kute me bapytâr kadjy Metĩndjwỳnh memã

Jeju pydji jarẽ. Nhyṃ pyka kunĩkõt me bakadjy me'õdjwỳ kêt-kumrẽx. Nãm ã Pedru memã ane.

¹³ Be, Pedrumẽ Djuão ar memã kabẽnkam me rũnh abenmã kum,

—E kum, arkum gwaj bapyma kêt-kumrẽx. Be, ar kute me bakukràdjà mar kêt, ar kajgo mexi. Mỳj got ar nẽn ã kabẽn mexo ane, ane. Ne kam arỳm ar kuman abenmã kum,

—Be, ar Jejukõt ba tũmkam ne ar ã kabẽn mexo ane, ane. ¹⁴Nhyṃ ar kute me'õo mexjadjwỳ ar ro'ã dja nhyṃ me omũ. Ne te kute abenmã, “Nãm ar 'êx”, anhỹr prãmje.

¹⁵ Ne kam me rũnh me bikprõnh djà nẽje ar ano nhyṃ ar tẽ. Nhyṃ me ar kaxã aro aben maro nhỹ.

¹⁶ Ne abenmã kum,

—Mỳj dja gwaj ar on? Me kute Metĩndjwỳnh raxmã kator kadjy ar mrãmri mỳjja pumũnh kêt raxja nhipêx. Me'õ punu mex nhyṃ ar arỳm o mex. Nhyṃ Djeruxarẽkam me ja kunĩ arỳm omũ. Kam gwaj baje te memã, “Nãm ar 'êx”, anhỹr prãmje. ¹⁷ Be, gwaj ar kangrõnh tỳx gẽ ar ajte Jeju'ã ujarẽnh kêt. Gêdja amũ me bu'ã me wã mar kêt. Nãm me ã abenmã ane.

¹⁸ Ne kam amiwỳr ar ku'uw nhyṃ ar bõx nhyṃ me arkum,

—Kwãrĩk wãnh ajte Jeju kukwakam memã kabẽn jarẽnh kêt. Ne kwãrĩk wãnh 'ã memã adjujarẽnh kêt, ane. ¹⁹ Nhyṃ Pedrumẽ Djuão ar memã kum,

—Be, mỳj dja bar nẽ? Metĩndjwỳnh kute ar imã ar imex jarẽnh kadjy mỳj dja bar nẽ? Djãm me akabẽnkõt ar ije Jeju'ã idjujarẽnh kêt-mã? Nàr kon, djãm Metĩndjwỳnh kabẽnkõt ar ije Jeju 'ã idjujarẽnhmã? Me gadjwỳ amikadjy ama. ²⁰ Be,

ar ije Jeju akubyn tĩnkõt omũnh ne ar ije kabẽn mar. 'Ã dja bar bir idjujarẽnhkumrẽx ar iba. Te 'ã idjujarẽnh kêtũa, ane.

²¹ Nhyh kam me ajte ar kangrõn arkum ire nhyh ar arỳm mã tẽ. Me rũnh ne me te: kute aro aben mar nhyh me kute mỳj ar axwe'õ pãnh kute aro bikẽnhmã. Ar kute me'õo mexkam ne me kàtàm kunĩ Metĩndjwỳnhmã ra:x jarẽn kum ar kĩnh. Me rũnh ren aro ajkẽ nhyh ren bu'ã me kàtàm ren kum me kurê. Kam ne me rũnh te: kute aro bikẽnhmã. ²² Be, te me'õ jakryja abatành mex nhyh ar arỳm o mex. 'Ã amexbê 40 nhijukri ne ajte amex rã'ã arỳm 'ã apêx nhyh ar o mex. Djã ne me mỳjja ja'õ pumũ? Arkati.

Me kute Jeju mar kute Metĩndjwỳnhmã rax jarẽnh.

²³ Nãm me rũnh Pedrumẽ Djuão arkum ire nhyh ar mã tẽn kam arỳm aminhõ me ja'ỳr bõx. Ne kam me rũnh kute arkum kabẽn kõt memã arẽ. Me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳrmẽ mebêngêtmẽ kabẽn kõt arẽ nhyh me arỳm kuma.

²⁴ Ne kam axikõt Metĩndjwỳnhmã kabẽn ne kum,

–Bẽnjadjwỳr djwỳnh, abê Metĩndjwỳnh. Ga ne ga kàjkwa nhipêx ne pyka nhipêx ne ngõ raxbê pyka kêt nhipêx ne kam mỳjja ar baja kunĩ nhipêx. ²⁵ Be, anhõ àpênh Dawi ne akukwakam memã kum,

“E kum, mỳkam ne apỳnh me ba djàkam me bajtem àkrêo kumex? Mỳkam ne me amim mỳjja'ã karõ kajgoo kumex?”

²⁶ Pykakam me bẽnjadjwỳr rũnh ar arỳm kàjmã dja. Kute Bẽnjadjwỳr djwỳnhbê àptarmã arỳm kàjmã djan itepato abeno akuprõ.

Õ Kritudjwỳ me arỳm kute kubê àptàrmã kàjmã dja. Me õ Bẽnjadjwỳrbê kumkatibê àptàrmã kàjmã dja.”

Nãm ã me bakukãmãre Dawi ane. ²⁷ Be, Bẽnjadjwỳr djwỳnh, mrãmri ne Dawi kabẽnkumrẽx. Arỳm ne me kute Jejubê àptàrmã akuprõ. Akra Jeju ne amexo mex. Ga ne ga arỳm 'ã Bẽnjadjwỳrbê kumkati mẽ. Nhyr Erodjimẽ Põxu Piratumẽ apỳnh me ba djakam me bajtemmẽ mebê idjaermẽ me kunĩ kute kubê àptàrmã arỳm abeno akuprõ. ²⁸ Ga ne ga amrêbê me kêttri arỳm amim me 'ã karõn amybỳm meo aba. Meo aba: nhyr kam me arỳm ã Jejuo ane. ²⁹ Me kute Jejubê àptàrmã akuprõ. Bẽnjadjwỳr djwỳnh, jakam dja ga me kute ar ikan-grõnhja ma. Ne kam ar imã itỳx jadjà bar imã me uma kêt ne me kunĩmã akabẽn jarẽ. Ar ibê anhõ àpênh. ³⁰ Dja ga ar imã tỳx jadjà bar me punuo mex ne akra kukwakam me aêrbê mỳjja pumũnh kêt nhipêx. Me te kute mỳjja marmã kam no tyk ne ku'ên araxmã kator kadjy bar mỳjja pumũnh kêt nhipêx. Akra ne mexti:ren axwe kêtumrẽx, ane.

³¹ Nãm me Metĩndjwỳnhmã kabẽn pa nhyr me bikprõnh djà arỳm amingrẽk ne. Nhyr Metĩndjwỳnh Karõ arỳm me ĩ pỳnhkõt raxo me kadjwỳnhbê nhỳn ar meo ba. Nhyr me arỳm kum me uma kêt ne memã Metĩndjwỳnh kabẽn jarẽ.

Me kute abenmã õ mỳjja nhõr.

Kar 2.42

³² Nhyr kam me kute amim Jeju mar krãptĩ: kum aben jabê. Me ĩ pỳnhkõt kum aben jabên kum Jejuo kĩnh prãm. Ne aminhõ mỳjja kunĩo aminhõ

kêt ne amikutã abenmã kwỳ ngã. ³³ Nhym Jeju kute ar anorja mã memã kum,

–Bẽnjadjwỳr djwỳnh Jeju akubyn tĩn. Ar ba ne bar tĩnkõt omũ, anen mã memã 'ã ujarẽnh ar ba. Metĩndjwỳnh ne arkum tỳx jadjà nhym ar tỳ:x ne memã 'ã ujarẽnh ar ba. Nhym Metĩndjwỳnh arỳm tu me kunĩmã ukaprĩ jadjà nhym me arỳm ukaprĩ:kumrẽx. ³⁴ Nhym kam me'õ kum mỳjja'õ prãm kêtumrẽx. Mỳkam? Bir, apỳnh me ì djari ne me õ pyka nàr õ kikre. Ne kam aben totokmã amũ memã kungã. Ne kam pãnh amim pi'òk kaprĩ byn o tẽn ³⁵ mã Jeju kute ar anorjamã kungã. Nhym kam ar mã me õ mỳjja kêt mã pi'òk kaprĩ ngã. Me õ mỳjja kêt kõt memã kungã nhym me kam o mã amim mỳjja jamỳ. Ne kam me'õ kum prãm kêt.

³⁶ Kamã ne me'õ nhidjibê Jõdje. Jeju kute ar anorja ne kum idji ny jarẽ. Kum Banabe jarẽ. Me kaprĩreo kĩnh djwỳnh'ã ne ar kum idji jakren kum arẽ. Kubê ne mebê Rewi'õ. Apêxtibê Xiprekam ne abatành djà. ³⁷ Banabe ne arỳm õ pyka. Ne kam pãnh kadjy arỳm amũ memã kungã. Ne kam amim pi'òk kaprĩ byn o tẽn arỳm Jeju kute ar anorjamã kungã. Nãm arkum 'êx kêt ne arkum kungã.

5

Ananijmẽ Xapire ar 'êx.

¹ Nhym be, Ananijmẽ prõ Xapire ne ar õ pyka. Ne kam amũ memã kungãn kam pãnh amim pi'òk kaprĩ by. Ne kam 'êx. ² Nhym my prõmã kum,

–Gu amim kwỳo apdju, ane. Nhym, “Ã”, ane. Nhym kwỳbito tẽn Jeju kute ar anorjamã o tẽn o bõx ne 'êx ne arkum,

—Mĩ, bar inhõ pyka pãnh pi'òk kaprĩ jabit by, ane. Ne kam arỳm arkum kungã.

³ NhyM Pedru kum,

—Ananij, mỳkam ne Xatanaj arỳm ajo ba ga arỳm Metĩndjwỳnh Karõmã ajêx? Arỳm ne ga amim pi'òk kaprĩ kwỳo apdju. ⁴ Ga ren anhõ pyka nhõr kêt nhyM ren anhõ pyka rã'ã ga ren amexkumrêx. Nàr, aje memã òrkam ga ren pi'òk kaprĩo aba rã'ãn ren amexkumrêx. Mỳkam ne ga amim ajêxja'ã karõ? Djãm ar imãbit ne ga ajêx got? Kati. Metĩndjwỳnhmãdjwỳ ne ga ajêx. Nãm ã Pedru kum ane.

⁵ NhyM Ananij kabẽn man arỳm tỳm ne ty. NhyM kam me kute arẽn mar kunĩ arỳm umaje madjà kreti ne. ⁶ NhyM kam me abatành ny kwỳ kàjmã djan Ananijo kupun o mõn arỳm adjà.

⁷ NhyM 'ã myt kwỳr kàjbê 'iry. 'Ã 3 ora apêx. NhyM prõja kute mjên tyk mar kêt rã'ã. Ne kam arỳm me'ỳr wadjà. ⁸ NhyM kam Pedru kum,

—Aje, on imã arẽ. Mỳj ne gar pyka pãnh pi'òk kaprĩ on aby? Djãm jabit? ane.

NhyM mjên kôt kum 'êx ne kum,

—Ô nà. Bar amim ã pi'òk kaprĩ byro ane, ane.

⁹ NhyM Pedru kum,

—Mỳkam ne ga aje Bẽnjadjwỳr djwỳnh Karõmã amikurê'uk kadjy amjênme aben kôt akabẽn dji? Ota, amjên jadjar djwỳnh ar arỳm akubyn kikre jajkwa krekre'ỳr mõ. Dja ar rũm gadjwỳ ajo mõ, ane.

¹⁰ NhyM on parbê tỳm ne arỳm ty. NhyM ar abatành nyre arỳm wadjà. NhyM arỳm ty nhyM ar omũ. Ne kam o mõn mjên kuri adjà. ¹¹ NhyM me kute amim Jeju mar ne kôt ar aben pydjio baja

kunĩ arým umaje madjà kreti. Me kute ar tyk jarěnh mar kunĩ arým umaje madjà kreti.

Pedru ar kute me krãptĩo mex.

¹² Nhym Pedrumě Jeju kute ar anorja kunĩ mýjja pumũnh kêt krãptĩ nhipêxo ba. Me te kute mýjja marmã kam no tyk ne ku'ěn kute Metĩndjwýnh raxmã kator kadjy ne ar mýjja nhipêxo ba. Xaromão nhõ kikre kre kěnhkam ne me kunĩ axikõt Jeju maro krĩ. ¹³ Nhym me kãtãm te me umaje ne te me ikõ'ã krĩ prãmje ne amybým abenmã me mexkumrěx jarěnho kumex. ¹⁴ Nhym kam me krãptĩ kum Běnjadjwýr djwýnh kĩnh ne arým tu amim markumrěxo kumex. Amim maro kumex ne arým mekõt akuprõ. Nhym kam me kute amim marja arým krãptĩ: tẽ. Me mymẽ me niremẽ arým krãptĩ: ne.

¹⁵ Nhym Jeju kute ar anorja mýjja pumũnh kêt nhipêxo ba. Nhym me me punuo apõx ne Pedru kukãm pry jakà'ã me adjwýro mõ. Me ikwã djakam nàr aty djakam me adjwýro mõ. Dja Pedru tẽmkõt karõbit me kwý'ã rôrõk nhym me arým mex. Ja kadjy ne me kukãm me adjwýro mõ. ¹⁶ Nhym Djeruxarẽ bu'ã me krĩ djãri me jadjwý me krãptĩ: 'ã akuprõ. Me aben totokmã 'ýr me punu jamýn o ban o bõx. Me karõ punu kute meo badjwý nhym me aben totokmã 'ýr meo ban meo bõx. Nhym Metĩndjwýnh arým me kunõ mex ne.

Me kum ar kurê.

¹⁷ Nhym kam me rũnh kwý arým Pedru arkam ngryk ne. Me kadjy Metĩndjwýnh mar djwýnh nhõ bẽnjadjwýr raxmẽ ro'ã mebê xadjudjêu krĩ kunĩ arkam ngry:k ne. ¹⁸ Jeju kute ar anorjakam

ngryk ne ar'ỳr mõĩn ar'ỳr bõx ne arỳm aro tỳm. Ne kam Ar kubê ijê nhym kam me kunĩ ar omũ. ¹⁹ Nhym Bẽnjadjwỳr djwỳnh kadjy mrãnh djwỳnh 'õ akamàtkam ar'ỳr bõx ne arỳm arkum kikre'ã ijê djà'ã kuta. 'Ã kutan arỳm aro katon arkum,

²⁰ —Dja gar Metĩndjwỳnh nhõ kikretikam tẽn adjujarẽnho dja. Dja me tu amim Jeju markumrẽx ne arỳm kõt tĩn ne ar ba rã'ã: rã'ã ne. Tãm dja gar memã 'ã adjujarẽnho dja, ane.

²¹ Nhym ar kadjy mrãnh djwỳnh kabẽn man kam myt katorkam arỳm Metĩndjwỳnh nhõ kikretimã wadjà. Wadjàn arỳm 'ã memã ujarẽnho dja. Memã ujarẽnho dja nhym wãnh me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳr rax ar arỳm me rũnh bikprõnh djàkam bõx. Bõx ne arỳm amiwỳr õ me rũnho akuprõ. Mebê idjaerkam me rũnh kunĩo akuprõ. Me rũnho akuprõ nhym arỳm mebê ijê djãmã ar'ỳr me krãkamngõnh jano nhym me 'ỳr mõĩ.

²² 'Ỡr mõĩn arỳm mebê ijê djà'ỳr bõx ne te ar abej. Te: ar abej ne arỳm ar abej aprã. Ne kam akẽx ne me rũnh'ỳr mõĩn 'ỳr bõx ne memã kum,

²³ —Mebê ijê djà'ã ijê tỳx mex nhym kre'ã ku'ê djwỳnh ar bõm 'ã ijê djà kabem dja ba me ar omũ. Ne kam 'ã ijê djà'ã kurẽn te kadjwỳnhbê ar abej aprã, ane. ²⁴ Nhym me rũnh arỳm me kabẽn ma. Metĩndjwỳnh nhõ kikreti nêje ku'ê djwỳnho ba djwỳnh me kabẽn ma. Me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳr me kabẽn ma. Ne te aben kukij ne abenmã kum,

—Je, mỳj dja ar ijukri nẽ? ane.

²⁵ Nhym kam me'õ me'ỳr bõx ne memã kum,

–E kum, onĩj me aje Ar kubê ijêja Metĩndjwỳnh nhõ kikretikam memã ujarẽnho dja, ane. ²⁶ Nhyim kam kikreti nêje ku'ê djwỳnhho ba djwỳnhja ar'ỳr õ me jao mõn ar'ỳr bõx. Ne arỳm arkum prĩre ne akubyn me rũnh'ỳr aro bõx. Kum me kàtàm krãptĩ pymakam. Ar'ỳr tẽm kêtri ne me abenmã kum,

–Gu me ren aro ajkẽ nhyim me ren pãnh kẽno me batitik ne me bapa, ane.

²⁷ Kam ne me arkum prĩre ne arỳm me rũnh'ỳr aro bõx. Aro bõx nhyim ar arỳm me kabem dja. Nhyim kam me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳr rax kukij ne arkum,

²⁸ –Bar arỳm ar amã ikabẽn ne. Jeju kukwakam memã 'ã adjujarẽn kêt kadjy ar amã ikabẽn gar ajte 'ã adjujarẽn ar aba nhyim arỳm krĩraxjabê Djeruxarê kunĩkõt me abenmã ar akukràdjã jarẽnho ipõk ne. Gar kam aje bit ar ijã ar ijaxwe nhõrmã memã ar ije Jeju bĩn djwỳnh jarẽnho aba, ane.

²⁹ Nhyim Pedrumẽ Jeju kute ar anorja kunĩ memã kum,

–Bar me amã arẽ ga me ama. Be, dja Metĩndjwỳnh ar imã 'ã karõ bar mrãmri ajbit kabẽn markumrẽx ne kõt ar amijo iba. Nhyim be, dja me te ar imã atemã kabẽn jarẽ bar mar kêt ne. ³⁰ Be, Metĩndjwỳnh kute me bakukãmãreo ba ja ne arỳm akubyn Jejuo tĩn ne. Me ga ne ga me pĩ'ã anhõn arỳm abĩ. Nhyim Metĩndjwỳnh arỳm akubyn o tĩn ne.

³¹ Be, tãm ne Metĩndjwỳnh arỳm o wabi nhyim arỳm ubõk'ãnh bẽnjadjwỳr rax ne memã nhỹ. Kute me utàr kadjy memã nhỹ. Dja mebê idjaermã amak bõ nhyim me arỳm amikam kaprĩren wãnh

axwemã iren Metĩndjwỳnh'ỳr amijo akẽx. Nhym kam Metĩndjwỳnh arỳm me axwe maro aknon mekam ngryk kêt. Ja kadjy ne Metĩndjwỳnh arỳm Jejuo wabi nhym memã nhỹ. ³² Ar ba ne bar omũn memã 'ã idjujarẽnh ar iba. Metĩndjwỳnh Karõdjwỳ ne omũ. Me kute kabẽn mar ne kôt ar amijo baja ne Metĩndjwỳnh arỳm memã Karõ jano nhym arỳm meo ba. Nãm ã Pedru ar memã ane.

³³ Nhym me arỳm ar kabẽn man arkam ngryk ne àkrêo kumex. Ne bit kute ar parmã. ³⁴ Nhym Gamarij raxja arỳm me rũnh nhipôkri kàjmã dja. Kubê ne mebê pardjêu'õ ne kubê mebê idjaer kukràdjà mar djwỳnh'õ. Nhym me kunĩ kum kĩnh. Gamarij kàjmã djan Pedru ar'ã memã kum,

—Ar o akator ngrire, ane. Nhym me arỳm aro kato. ³⁵ Nhym Gamarij arỳm ar kàxã memã kum,

—Ba ar amã arẽ. Kwãrĩk wãnh ajmã aro kêt. Dja gar ar par jabej mỳj dja gar ijukri nẽ?

³⁶ Ba ar amã arẽ gar ama. Amrêbê me'õbê Teuda ari memã amiraxo àmra ar ba. Nhym me krãptĩ kute 400 pyràk mã kôt ajkamẽ. Nhym kam me arỳm kubĩ nhym me kunĩ kôt baja arỳm ajmà nhym arỳm kêt ne.

³⁷ Nhym kam me'õbê Djuda memã amijo amirĩt ne. Bẽnjadjwỳr bajtem amrêbê kute me idji'ã pi'ók no'òko àmri ne Djuda memã amijo amirĩt ne. Pykabê Garrêjakam ne abatành djà. Djuda amijo amirĩt ne amikôt me krãptĩ kamẽ. Ne kam adjwỳnhdjwỳ arỳm ty nhym me kunĩ kôt bajadjwỳ arỳm ajmà.

³⁸ Be, Teudamẽ Djudakôt me krãptĩ ba. Ne kam me ta arỳm bimànhja dja gar ama. Pedru arkum anhikra karo gê ar ta mekôt ar ba. Godja

ar ta amikabēnkõt meo ba jabej nhym me ta ã ajmà. Amrēbê me ja kõt dja me ta ã bimànhò ane. ³⁹ Nàr, godja ar mrāmri Metĩndjwỳnh kabēnkõt meo bakumrēx jabej gwaj te aro àpanh ne aben bê me ngrành prāmje. Gwaj ren aro ajkēn arỳm ren Metĩndjwỳnhmã amikurētuw.

⁴⁰ Nãm ã memã ane nhym me arỳm kõt amikabēn dji. Ne kam amiwỳr Jeju kute ar anorja 'uw nhym ar arỳm bõx. Nhym kam me ar titik ne arkum,

–Kwārĩk wãnh Jeju kukwakam memã adjujarēnh kêt, ane. Ne kam arỳm arkum ire nhym ar tē.

⁴¹ Djãm ar kaprĩre ne ar tē? Kati. Ar kĩnhkumrēx ne me rũnhbê tē. Mỳkam ne ar kĩnh? Bir, ar amim,

–Be, Metĩndjwỳnh ta ne amim ar ijã karõn amim, “Be, me kum Jeju kurê. Dja kõt me kum ar adjwỳnhdjwỳ kurê.” Nãm ã amim ar ijã karõo ane. Nãm ar ã amim anen arỳm kĩnhkumrēx. Metĩndjwỳnh ta kute amim ar'ã karõkõt ar tokrykam ar kĩnhkumrēx ne me rũnhbê tē.

⁴² Ne kam akati kunĩkõt kàj bê memã Jeju kukràdjà'ã ujarēnh ar ba. Metĩndjwỳnh nhõ kikretikam o ba. Me õ kikre kunĩ kõt o ban memã kum,

–Mrāmri ne Jejubê Kritukumrēx. Mrāmri ne Metĩndjwỳnh Jeju'ã me banhõ Bēnjadjwỳrbê kumkati mēnhkumrēx, anhỹro ba.

6

Me kute amijo Ar kubê 7 pytâr.

¹ Nhym kam Jejukõt me ba djwỳnh arỳm krãptĩ. Ne kam me kwỳ me bajtembê kregu kabēnkam

kabẽn nhym me kwỳ mebê idjaer kabẽnkam kabẽn. Nhym kregukam me kwỳ kabẽnja idjaerkam me kwỳ kabẽnjakam kaprĩre ne. Nãm me Jeju kute ar anorjabê 12'ã abenmã kum,

—Be, Pedru ar akati kunĩkõt me 'uwtĩo djuw mex nhym kam me bakam me 'uwtĩ kwỳ 'ã kàtàm, ane. ² Nhym Pedru ar arỳm kuman arỳm amiwỳr Jeju kõt me ba djwỳnh krãptĩja 'uw. Nhym me ar'ã akuprõ nhym ar arỳm memã kum,

—Godja bar memã mỳjja nhõrbito iban arỳm te ije Metĩndjwỳnh kabẽn'ã memã idjujarẽnh prãmje. Nhym kam arỳm ar akaprĩre ne.

³ Be, mỳj dja gwaj nẽ? Bir, akmere, àpnhĩre ar, dja gar me kwỳo aben man me'ã aben kukij ne abenmã kum, “Djãm me kunĩ kute ar mex jarẽ? Djãm Metĩndjwỳnh Karõ raxo ar kadjwỳnhbê nhỳn aro ba? Djãm ar krã mex”? ane. Dja gar ã me kabio ane. Nhym kam me kwỳ ã mexo ane, gar mekam amijo Ar kubê 7 pytàn ar imã ar arẽ. Ar imã ar arẽ bar arỳm ar'ã meo djuw mex djwỳnh rẽ. ⁴ Ne kam meo djuw mex kêt ne ate ikrã. Ate ikrãn arỳm Metĩndjwỳnhmã ikabẽn 'ãno djan memã kabẽn jarẽnh 'ãno djan ar o iba, ane.

⁵ Nãm ar ane nhym me kunĩ arỳm kum ar kabẽn kĩnh ne. Ne kam arỳm amijo Exewão pytà. Nãm mrãmri tu amim Metĩndjwỳnh markumrẽx. Nhym Metĩndjwỳnh Karõ raxo kadjwỳnhbê nhỳn ar o ba. Nhym kam me amijo me kwỳ pytà. Piripimẽ Prokorumẽ Nikanômẽ Ximõmẽ Pamenajmẽ Nikoraumẽ ne me amijo ar utà. Nikorau ja ne amrêbê kubê me bajtem. Krĩraxbê Æxikikam ne abatànhdjà. Ne kam arỳm mebê idjaer kukràdjà man kõt ar

amijo ba. Ne kam arỳm tu amim Jeju markumrẽx. Mebê kregu kabẽnkam ne kabẽn. ⁶ Nãm me amijo ar utàn arỳm Jeju kute ar anorja kabem aro akuprõ. Nhyam ar arỳm aro Metĩndjwỳnhmã a'uw ne ar'ã ikra jadjuw.

⁷ Nhyam kam me kute Jeju mar arỳm amũ memã Metĩndjwỳnh kabẽn jarẽho kumex. Nhyam me kâtãm krãptĩ arỳm tu amim Jeju markumrẽx. Nhyam kam Jejukõt me ba djwỳnh arỳm Djeruxarẽkam àptàr mex ne. Nhyam me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnhdjwỳ krãptĩ: tu amim Jeju markumrẽx ne kabẽn man kõt ar amijo ba.

Me kute Exewão pa 'amỳnh.

⁸ Exewão ne tu amim Metĩndjwỳnh mar tỳ:xkumrẽx nhyam Metĩndjwỳnh arỳm kum tỳ:x jadjã. Kum tỳx jadjã nhyam arỳm me ipõkri mỳjja pumũnh kêt rũnh nhipêxo ba. Me punu mex nhyam meo mexo ba. Me te kute mỳjja marmã kam no tyk ne ku'ên kute Metĩndjwỳnh raxmã kator kadjy ne ipêxo ba. ⁹ Nhyam ate me kwỳ kam kabẽn punun arỳm Exewãomẽ aktã kabẽno aben japanho dja. Mebê idjaer bikprõnh djã 'õ kurũm ne me mõi. Me bikprõnh djã jamã ne me kum,

—Me ta ar ban ta amim àpẽn ar ba ne ja, ane. Krĩraxbê Xirenimẽ Arexã kurũm ne me ja mõi. Nhyam pykabê Xirxijmẽ Adjij kurũm me jadjwỳ mõi. Ne kam Exewãomẽ aktã kabẽno aben japanho dja: ¹⁰ nhyam Metĩndjwỳnh Karõ kukwakam memã kabẽn ne kabẽn katàto me akrenh mex ne. Nhyam kam me te: kute kabẽno itymã o ku'ê.

¹¹ Te: kute kabẽno itymã o ku'ên kam tẽn arỳm me kàxã me kwỳmã pi'òk kaprĩ jarẽ. Nhyam me

arỳm me'ỳr bõx ne memã 'êx. Pi'òk kaprĩ pãnh arỳm memã Exewão'ã 'êx ne me kunĩmã kum,

—Be, Exewão ne arỳm me bakukãmãkjê Mõjdjẽmẽ Metĩndjwỳnh japrỳ bar arỳm kuma. Nãm me ã anen mebê Exewão kurêo dja.

¹² Mebê kurêo djan arỳm memã kurêtuw. Mebêngêtmẽ Mõjdjê kukràdjà mar djwỳnhmã kurêtuw. Nhyr me arỳm kam àkrêo kumex ne 'ỳr prõt ne o tỳm ne pa 'amỳ. Nhyr me rũnh krãptĩ arỳm kutêp akuprõ nhyr me arỳm me'ỳr o bõx.

¹³ Ne kam me rũnh kabem me 'êxnhĩ kwỳ dja. Nhyr me arỳm me rũnhmã Exewão'ã 'êx ne memã kum,

—Me'õ ja ne mã Metĩndjwỳnh nhõ kikreti japrỳo ban mã Mõjdjê kukràdjà japrỳo ba. ¹⁴ Nãm mã memã kum, “Nadjarekam Jeju dja ĩ Metĩndjwỳnh nhõ kikretio ajkẽn pyka mẽ o amrà. Mõjdjê kute me bakukãmãremã kukràdjà jarẽnhja dja pãnh me bamã kukràdjà 'õdjwỳ jarẽ gwaj baje we mar ne kõt amijo babamã.” Nãm ã memã anhỳro ba bar arỳm kuma. Nãm me 'êx ne ã me rũnhmã arẽho ane.

¹⁵ Nhyr kam me rũnh kunĩ Exewãokam no ty. Kam no ty nhyr nokre arỳm amijo Metĩndjwỳnh kadjy mrãnh djwỳnh nokre pyràk nhyr me arỳm nokre pumũ.

7

Exewão me rũnh krãptĩmã me kukãmãkjê'ã ujarẽnh.

¹ Nhyr kam me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳr rax kum kabẽn ne kum,

—Djãm kõt ne me arẽ? ane.

² Nhyr tu me kukãmãre'ã ajarẽn memã kum,

–Akmere, mebêngêt ar, dja ga me ikabênja ma. Metĩndjwỳnh ne me bakukãmãre Abraãomã amijo amirĩt. Prĩne me:xkumrẽx ne uma: ne arỳm kum amijo amirĩt ne. Pykabê Arākam ar ba kêttri Mexomikam ar bari ne Metĩndjwỳnh arỳm Abraãomã amijo amirĩt ne. ³ Ne kam kum,

“Anhõ pyka kurũm akato. Kam anhõbikwa ar baja
Ar kubê akato.

Dja ga tẽ: ba kam ĩ amã pyka 'õdjwỳ jakre ga kam
'ỳr tẽn 'ỳr bõx”, ane.

⁴ Nhyam kam kabên kõt pykabê Kaudjêkam me ja nhõ pyka kurũm katon tẽ. Tẽ:n kam arỳm pykabê Arã'ỳr bõx ne kam ar ba. Nhyam kam bãm kute irja arỳm kam kubê ty. Nhyam kam Metĩndjwỳnh arỳm pykaja tãmmã ano nhyam 'ỳr tẽn arỳm 'ỳr bõx. Kam ne ga me ar aba. ⁵ Djã ne Metĩndjwỳnh pyka jakam kum pyka 'õ ta nhyam arỳm o aminhõ? Kati. Kute kam kum pyka'õ 'yr kêtikumrẽx. Kum 'yr kêt ne arỳm kukãm kum arẽnhbit ne kum, “Dja ba ĩ anhõ kadjy amã pyka ja kanga. Dja akrakam kra aben djõ'ã apõx ne arỳm atãmdjwỳ krãptĩ:. Me jamẽ me amã dja ba kanga ga me arỳm o aminhõ.” Nãm ã kraxje kra'õ kêt rã'ãkam ã kum ane. ⁶ Ne kam Metĩndjwỳnh ajte Abraãomã kum,

“Atãmdjwỳ krãptĩ dja me me bajtem nhõ pykakam ar ba. Ne kam arỳm memã àpẽn kajo ar ba. Ar ba nhyam me arỳm àpẽn pytĩo me kamjêro ba. Meo ba: nhyam pyka wãkam arỳm me'ã amex krãptĩ: kubê 400 apêx.

⁷ Dja ba kam me tokry pãnh meo ajkê. Me bajtem kute me àpẽn'ã memã àpnẽn djwỳnho ajkê. Kam dja atãmdjwỳ ar katon arỳm pyka jakam bõx ne imã àpẽn ar ba.”

Nãm ã Metĩndjwỳnh Abraãomã ane. Nhyr Exewão kõt memã arẽ. ⁸ Ne kam itepã memã kum,

—Ne kam Metĩndjwỳnhmẽ Abraão ar abenmã kabẽn jarẽnh mãmdji nhyr kamã Metĩndjwỳnh kum, “Dja ga me aben djô'ã me my nhĩnu kà rê”, ane. Nhyr kam arỳm Idjak dji nhyr ruw. Nhyr 'ã akatibê 8 nhyr arỳm kra my nhĩnu kà krãta. Nhyr kam abatãnh ne arỳm Djako dji nhyr ruw. Ne kam abatãnh ne kam me bakukãmãre kubê 12 jadjuw. Nãm ar aben jatãri apõx tẽ ne arỳm abatãnh ne.

⁹ Ne kam te kute Jõdje pyrãk prãmje arỳm kam ngryk ne. Kam ngryk ne pi'õk kaprĩ kadjy arỳm me bajtemmã kanga. Nhyr kam me pykabê Edjĩtukam kum ire nhyr kam memã ãpẽn kajo ar ba. Nhyr be, Metĩndjwỳnh ne mã Jõdje mẽ amijo kajkep ¹⁰ ne kaprĩ djã kunĩbê utã. Nãm kum krã mex jadjã nhyr bẽnjadwỳr arỳm kum kĩnh. Edjĩtukam me õ bẽnjadwỳr rax nhidjibê Parao kum kĩnh ne arỳm 'ã bẽnjadwỳr mẽ. Nhyr kam pykabê Edjĩtukam Parao nhõ me kunĩmã nhỹn kum õ mỳjja kunĩ pumũnho ba.

¹¹ Nhyr kam Edjĩtukam me jamẽ pykabê Kanaãkam me ja kunĩbê djwỳ kêt. Nhyr prãm arỳm me pa:ro dja nhyr me arỳm kaprĩ:ren kumex. Nhyr me bakukãmãre ar te amityx djã jabej aprã. ¹² Ne kam abenmã kum, “Edjĩtukam ne me djwỳo atom nhyr kumex”, ane. Nhyr Djako me kabẽn man arỳm djwỳ'ỳr me bakukãmãre ar ano. ¹³ Nhyr ar Edjĩtu'ỳr tẽn arỳm 'ỳr bõx. Ne kam akẽx ne arỳm akubyn aminhõ pyka'ỳr bõx. Ne kam ajte 'ỳr tẽn 'ỳr bõx. Nhyr kam kamy arkum amijarẽnho amirĩtkumrẽx ne arkum, “Ba. Axikõt

gwaj bajapõx”, ane. Nhym kam me Paraomã Jõdje nhõbikwa jarẽ nhym kuma.

¹⁴ Nhym kam Jõdje arỳm bãm Djakomẽ ar'ỳr kamy ar ano. Õbikwa kunĩ'ỳr ano. Me abenã ar mẽnhkam ne ar krãptĩkumrẽxbê 75. ¹⁵ Nhym kam Djako ar Edjitu'ỳr tẽ:n kam 'ỳr bõx ne kam arek kam ar ba. Nhym kam Djako kubêngêtte kubĩ. Nhym kam me bakukãmãre arkubêngêtte ar kupa. Aben nhitepã ar paro tẽ. ¹⁶ Nhym me amũ krĩraxbê Xikĩkam aro ban arỳm kẽnkrekam ar angij. Amrêbê: ne ar kukãmãre Abraão kute me tyk jangjênh kadjy mebê kẽnkre by. Xikĩkam Imõ tãmdjwỳmã ne ngõnhponho pi'õk kaprĩ ngãn pãnh kẽnkre ja by. Kẽnkre jakam ne me ar angij.

¹⁷ Nhym tũmrãm Metĩndjwỳnh arỳm kute memã pyka kanga kadjy amikabẽn tũm ma. Kute amrêbê: Abraãomã pyka jarênhja arỳm kute memã kanga kadjy amikabẽn tũm ma. Nhym Edjitukam arỳm me àptàr mex mõ. ¹⁸ Me àptàr mõ nhym atemã bẽnjadjwỳr rax me kadjy kato. Bẽnjadjwỳr ja ne kute me kukãmãre Jõdje'ã ujarênh mar kêt. ¹⁹ Nãm me kadjy katon arỳm me banhõ me wỳnhmã 'êx ban ar meo bikẽnho ba. Nãm me bakukãmãremã me prĩre'ã karõn memã kum, “Dja me prĩre axidjuw ga me bõm arẽ gê ty”, ane.

²⁰ Nhym kam Mõdjê ruw. Nhym Metĩndjwỳnh kum kĩnh. Nhym kam nã ta ùrkwãkam o kaõro krĩ nhym arỳm 'ã mytyrwỳ amãnhkrut ne ikjêkêt apêx. ²¹ Nhym kam me bõm kudji. Nhym Parao kra ni arỳm amim kumỳn kra'ã amim o djuw mex. ²² Nhym kam me kum pykabê Edjitu nhõ me ja kukràdjã kunĩ jarẽ nhym arỳm kuma. Ne kute me

kabẽn jarẽnh kadjy kabẽn mexkumrẽx ne àpẽnh mex kadjy tỳxkumrẽx.

²³ Ne arỳm abatàn h mex ne. Rwỳk'ã amexbê 40 apêx nhym amim, “Ba 'ỳr inhõ me wỳnhbê idjaer pumũ”, ane. ²⁴ Ne me'ỳr tẽ:n kam me'ỳr bõx. Nhym Edjitukam me kra'õ mebê idjaer'õo bikẽnho dja nhym omũn arỳm o ngryk ne kubĩ. ²⁵ Be, kute bĩn kêttri ne amim, “Be, Metĩndjwỳnh kukwakam dja ba me utà. Godja me kõt ima”, ane. Nhym kam me kute mar kêt. ²⁶ Nãm Edjitukam me kra'õnh bĩ nhym 'ã akati nhym õ me wỳnh ar aben tako dja. Nhym bit kute aro mexmã aben nêje arkum kabẽn ne arkum, “Ë, ar ikabẽn ma. Ar aje abeno anhõbikwajakam aben tako dja”, ane.

²⁷ Nhym kute ikjêo bikẽnho ãmja arỳm amũ Mõjdjê kujaten kum, “Nhỹnh ne me'õ me ikadjy ajã bẽnjadjwỳr mẽ, ga aben nêje ar imã akabẽn ne? ²⁸ Ga ne ga amũja'ã Edjitukam me kra'õnh bĩ. Djãm aje ã ijo anhỹrmã”? ane. ²⁹ Nhym arỳm kuman amijã maje Atemã pykabê Midjijãmã prõt ne. Prõt ne kam 'ỳr bõx ne arỳm me bajtemwãkam ar ba. Ar ba:n kam arỳm kra ja dji nhym ruw. Nhym ajte ja dji nhym ruw.

³⁰ Nhym kam ar ba: nhym 'ã amex krãptĩbê 40 apêx. Nhym akati 'õkam arỳm kapõt kukritkam ar ba. Krãnhbê Xinaj bu'ã kapõt kam ar ba: nhym akaõk tu põko dja. Nhym kuwykam Bẽnjadjwỳr djwỳnh kadjy mrãn h djwỳnh kum amijo amirĩt ne. ³¹ Nhym te kute marmã kam no tyn djan amim, “Je tô, mỳj ne wã”? ane. Ne kute omũnh mexmã 'ỳr bikamẽn h tẽ nhym Bẽnjadjwỳr djwỳnh kum, ³² “Ba ne ba ibê me akukãmãre nhõ Metĩndjwỳnh.

Ibê Abraãomẽ Idjakmẽ Djako ar õ Metĩndjwỳnh.”
Nãm ã Bẽnjadjwỳr djwỳnh kum ane. NhyM Mõjdjê
umaje tertet ne ibõn djan te kàjmã 'ỳr krãn kute
omũnhmã.

³³ NhyM Bẽnjadjwỳr djwỳnh kum,
“Ë, aparkà kaba. Inhõ pykakam ne ga adjãm wã.
Kwãrĩk wãnh o abikẽnh kêt.

³⁴ Ë, pykabê Edjitukam me kra ne inhõ me jao
bikẽnho ba ba arỳm mrãmri me tokrykõt
omũn me kangãgã ma.

Ije me utàr kadjy ne ba ruw. Amrẽ tẽ ba Edjitemã
ajano.”

Nãm ã Mõjdjê mã ane.

³⁵ Be, Mõjdjê ja ne me amrêbê kangan kum,
—Nhỹnh ne me'õ ajã bẽnjadjwỳr mẽ ne ga aben
nêje ar imã akabẽn ne? ane. Be, me te kanga
nhyM Metĩndjwỳnh ta arỳm me kadjy ano. Memã
bẽnjadjwỳr kadjy ne ano. Kute me utàr kadjy ne
ano. Bẽnjadjwỳr djwỳnh kadjy mrãnh djwỳnh ne
akaok tu pòkkam kum amijo amirĩt nhyM arỳm me
kadjy ano. ³⁶ NhyM kam Mõjdjê Edjitu kurũm meo
mõ. Kamã ne me aêrbê mỳjja pumũnh kêt kwỳ
nhipêx. Me te kute mỳjja marmã kam no tyk ne
ku'ên Metĩndjwỳnh raxmã kator kadjy mỳjja kwỳ
nhipêx. Edjitukam ipêx ne ajte ngõ ra:x nhidjibê
Kamrêkrekam ipêx. Ne kam kapõt kukritkam meo
ba: nhyM amex krãptĩbê 40 me'ã apêx. Nãm ã
Exewão memã ane.

³⁷ Ne itepã ajte memã kum,
—Mõjdjê ja ne mebê idjaermã kum,
“Ba ne ba Metĩndjwỳnh kukwakam me amã kabẽn
jarẽnho iba. Dja Metĩndjwỳnh ã me akadjy
amijo me anhõbikwa 'õ pytà. Amijo utà

nhym arỳm ikudjwa ã me amã kabẽn
jarẽnho ane.”

Nãm ã Mõjdjê memã ane.

³⁸ Be, Mõjdjê ja ne kapõt kukritkam ar meo aben pydjìn meo ba. Nhym kam krãnhbê Xì-najkam Bẽnjadjwỳr djwỳnh kadjy mrãnh djwỳnh kum kukràdjà jarẽ. Me kute katàt amijo ba'ã Metĩndjwỳnh kute memã karõkam kukràdjà ja ne kum arẽ. Me kute mar ne tĩn ne ar bamã ne kum arẽ. Nhym arỳm me bakukãmãremã arẽ. Nhym me aben djõ'ã abenmã arẽ gu me bakamingrãnyre arỳm baje mar ne o baba.

³⁹ Nhym be, me bakukãmãre ne me kum kabẽn mar prãm kêt. Me aminhirõ bê kabẽn rẽn arỳm te akubyn Edjìtumã mõrmã bikraro nhỹ. ⁴⁰ Mõjdjê krãnh nhimõk'ã kute amìkràkam ne me arỳm Arãomã kum,

“Mõjdjêwã, kute Edjìtu kurũm me bajo kator ne kute me bajo mõr djwỳnhwã birãm mỳjwã ne arỳm ajmã on. Nhym got omũ. 'Yr aprõt ne me batĩndjwỳnh karõ kwỳ nhìpêx gẽ me bakukãm ba.”

Nãm me ã Arãomã ane. ⁴¹ Ne kam arỳm mrybàri krare karõ nhìpêx ne o we Metĩndjwỳnh. Ne kam arỳm we mry karõ kĩnh djà'ã mryo bõx. O bõx ne parbê kudjìn arỳm kum kubĩ. Ne arỳm kute ikrao mỳjja nhìpêxjakam kĩnh katio dja. ⁴² Nhym Metĩndjwỳnh arỳm mebê amijo akẽx ne wãnh memã ire. Me ta wãnh kute kanhêti krãptĩmã rax jarẽnho ba kadjy memã ire. Ije amã arẽn h kõt ne Metĩndjwỳnh kukwakam kabẽn jarẽn h djwỳnh kabẽn'ã pi'õk no'õk. Kamã ne Metĩndjwỳnh memã kum,

“Ga me abê idjaer, djãm imã ne ga me mry paro aba? Me aje mỳjjamã mry paro aba nhym 'ã amex krãptĩbê 40 apêxja djãm imã ne ga me mry pa got? Arkati.

⁴³ Ate ne ga me mỳjjao metĩndjwỳnh karõ nhipêx ne kum rax jarêno aba. Ne mã me karõbê Morkimã kikreo aba. Ne me anhõ metĩndjwỳnhbê Rẽnpãnh nhõ kanhêti karõo aba. Aje ikupa'ã amijo aba prãmkam dja ba arỳm me anhõ pyka djwỳnh bê me akujate. Dja ba me bajtem nhõ krĩraxbê Babirõnij nhjukri me akujate.”

Nãm ã Metĩndjwỳnh memã ane. Nhym Exewão arỳm kõt me rũnhmã arẽ.

⁴⁴ Ne itepã ajte memã kum,

—Mrykào kikre ne me bakukãmãre kapõt kukritkam ar o ba. Metĩndjwỳnh kute memã amijo amirĩt nhym me kute mar kadjy ar o ba. Ta ne Mõj djêmã 'ã karõn kum, “Ije kikre'ã amã karõ kõt dja ga ipêx.” Nãm ã Mõj djêmã 'ã karõo ane. Nhym arỳm kõt ipêx nhym me ar o ba.

⁴⁵ Nhym kam ô'ã me bakukãmãremẽ Djodjuwemẽ ar kikreo ba:n arỳm apỳnh me bajtem nhõ pyka djari'yır o bõx. Nhym Metĩndjwỳnh arỳm apỳnh me bajtem ba djario apan me kujate. Me kujate nhym me arỳm me pãnh pykakam ar ba. Nhym mebêngêt aben kukãm me paro mõ. Me paro mõ nhym me tãmdjwỳ arỳm aben djõ'ã mrykào kikreo krĩ. O krĩ: nhym kam tũ:mrãm Dawi arỳm me kadjy katon kam me kadjy bẽnjadjwỳr.

⁴⁶ Nhym kam Metĩndjwỳnh kam kĩnh. Nhym kum, “Metĩndjwỳnh, abê Djakoo aba djwỳnh. Ba amã anhũrkwã nhipêx”, ane. ⁴⁷ Nhym be, Dawi ne kute

kum kikre nhipêx kêt. Nhyim be, krabê Xaromão ne arỳm kum kikre nhipêx.

⁴⁸ Nhyim be, djãm me kute ikrao kum kikretikam Metĩndjwỳnhbê kumkati krĩ prãm got? Arkati. Me bakukãmãre kabẽn kôt ne ba ikabẽn jarẽ. Amrêbê: ne me Metĩndjwỳnh kukwakam memã kum,

“Bẽnjadjwỳr djwỳnh ne me amã,

⁴⁹ ‘Be, kute me bẽnjadjwỳr rũnh krĩ djà pyræk ne ã kỳjrũm kàjkwakam ikrĩ djà ã imã nõr ane. Kàjkwabê ne ikrĩ djà.

Kute me par ku'ê djà pyræk ne pyka ã iparbê imã nõr ane.

Be, djãm me kute imã kikreti'õ nhipêx nhyim imãnhkutãmã? Arkati.

Djãm me kute imã ikrĩ djà'õ nhipêx ba kam inhỹr ne ityk djà kêtãmã? Arkati.

⁵⁰ Ba ne ba inhikrao kàjkwamẽ pyka nhipêx. Djã ne ga me ja ma?’

Nãm ã Bẽnjadjwỳr djwỳnh me amã ane.”

Nãm kukwakam kabẽn jarẽnh djwỳnh ã memã ane. Ga, me kute ikrao kum kikreti nhipêxjakam Metĩndjwỳnhbê kumkati kam krĩ kêtja pumũ. Nãm ã Exewão memã ane.

⁵¹ Ne kam itepã ajte memã kum,

—Ba me amã arẽ ga me ama. Be, me akukãmãre kwỳ kute arĩk amijo ba'ã ne ga me amijakren arĩk ar amijo aban mã aminhirõbê Metĩndjwỳnh kabẽn rên anhõkre kadjwỳnhbê ajaxwe ar aba. Ne kam ajamakkre kêtumrêx ne mã aminêje Metĩndjwỳnh Karõbê adjaptàr aba. ⁵² Nhỹnh got Metĩndjwỳnh kukwakam kabẽn jarẽnh djwỳnh'õ nhyim me akukãmãre kute o bikẽn kêt? Nãm me mã aben kukãm me kupa. Metĩndjwỳnh kukwakam

kabẽn jarẽnh djwỳnh mã me bakukãmãmãremã kum, “Kritu ne katåt ne axwe kêtikumrẽx. Mrãmri dja bõxikumrẽx.” Nãm me mã ã memã ane nhym kam me mã me kupa. Tãm ne ajbir jakam bõx ga me arỳm kangan abĩ. ⁵³ Be, kadjy mrãn h djwỳnh ne me kadjy Mõdjêmã Metĩndjwỳnh kabẽn jarẽ. Me kute katåt amijo ba'ã kabẽn jarẽ ga me aben djõ'ã o aba kajgon mar kêt ne kõt amijo aba kêtikumrẽx. Nãm ã Exewão memã ane.

Me kute Exewão bĩn.

⁵⁴ Nhym me kute amijã kabẽn markam arỳm ngryk tỳx mex ne. ⁵⁵ Nhym be, Metĩndjwỳnh Karõ arỳm raxo Exewão kadjwỳnhbê nhỹn ar o ba. Ar o ba nhym arỳm kàjmã krãn kàjkwa pumũn kam Metĩndjwỳnh pumũ. Prĩne me:xikumrẽx ne uma: nhym omũ. Nhym Jeju Metĩndjwỳnh djubõk'ãnh dja nhym omũ. ⁵⁶ Nãm Exewão ar omũn arỳm memã kum,

— Ë ota, arỳm ne kàjkwa abenbê ajkij. Kute amijo ĩ ne bõxja ne arỳm ra:x ne Metĩndjwỳnh djubõk'ãnh dja, ba arỳm omũ, ane.

⁵⁷ Nhym kam me tu kàj bê amran amijamak'ã pron itepato 'ỳr prõt ne. 'Ỳr prõt ne o tỳm ne ⁵⁸ arỳm krĩrax kurũm o kato, atykmã o katon kumẽ. Kumẽn kam kẽnõ titik ar o ba. Anhỹr djwỳnhram ne me'õ abatàn h nybê Xaur dja. Nhym me aminhõ kubẽkào põx ne parbê adjuw.

⁵⁹ Nãm me Exewão titik ar o ba nhym arỳm amijo Metĩndjwỳnhmã a'uw ne kum,

— Bẽnjadjwỳr djwỳnh Jeju, amim ikarõo wabi, ane. ⁶⁰ Ne kam kõnkrão nhỹn kàj bê àmrao kum kabẽn ne kum,

–Běnjadjwỳr djwỳnh, dja ga me kute ibĩn pãnh jarěnh kêt. Nãm ã ane nhym me arỳm kubĩ nhym arỳm ty.

8

Me kute Jeju nhõ me jao bikěnhõ mõr nhym me bimành.

¹ Be, me kute Exewão bĩn kěttri ne Xaur memã kum, “Rã'ã me abĩ”, ane.

Nhym me kubĩn kam arỳm me krãptĩo bikěnhmo krax ne. Me kute amim Jeju mar ne kôt ar aben pydjio bajao bikěnhmo krax ne. Nãm me Djeruxarěkam meo bikěnhõ mõ:n me krãptĩ:o ajkě. Nhym me me umaje arỳm ajmà. Pykabê Djudêjakam pyka kunĩkôt ajmà. Ne pykabê Xamarijkam pyka kunĩkôt ajmà. Jeju kute ar anorjabit ne ar arek Djeruxarěkam ar ba. ² Nhym me kwỳ kum Metĩndjwỳnh jabêja ne Exewão mỳn o mõn arỳm adjà. Ne kam abej mu:w. ³ Nhym be, Xaur arỳm àkrên ari me kute amim Jeju maro bikěnhõ ba. Me kute Jejukôt ar aben pydjio bajao bikěnhõ ba:n kikre kunĩkôt mrãn wangij ne me bjêro mrãn meo apôx. Nãm me mymẽ me nireo mõn arỳm mebê ijê.

Piripi Xamarijkam bõx ne Jeju'ã memã ujarěnh.

⁴ Nhym me amũ bimànhja ne me arỳm memã Metĩndjwỳnh kaběnh jarěnhõ mõ. Apỳnh me ba djari memã arěnhõ mõ. ⁵ Kamã ne Piripi krĩraxbê Xamarijmã tẽn bõx. Ne kam arỳm kàj bê Kritu'ã memã ujarěnh tẽ. ⁶ Nhym me itepato arỳm kaběnh ma, me krãptĩ: kaběnh ma. Nãm mỳjja pumũnh kêt kwỳ nhipêx nhym me arỳm omũn kam kunĩ kaběnh

mar 'ãno dja. ⁷ Be, me karõ punu me krãptĩo ba nhym arỳm ano nhym me karõ amran memã iren arỳm mã mõi. Nhym ajte me akrymẽ me mrãnh kêt krãptĩo mex. ⁸ Nhym kam me arỳm krĩrax wãkam kĩnhti:re ne.

Ximãobê wajangare'ã ujarẽnh.

⁹ Nhym krĩrax tãmkam ne me'õ. Me kum Ximão jarẽ. Ta ne kute amijo mỳjja mar pytàr, amijo apỳnh mỳjja mar pytàr ne ari amijo wajangao ba. Nãm me noo biknor ar o ba nhym me kam no tyn kumex. Nhym mã amijo rax ne memã kum,

—Ë, ba ne ba iraxkumrẽx, anhỹro ba. ¹⁰ Nhym me kàtammẽ me rũnh kunĩ ma:r ar o ban abenmã kum,

—Tãmwã ne Metĩndjwỳnh pymao uman tỳ:x ne, ane. ¹¹ Be, amrêbê ne amijo apỳnh mỳjja mar ne me kupênh ne me noo biknor ar o ba nhym me arỳm maro ba. ¹² Mar ar o ba: nhym kam Piripi arỳm memã kabên jarẽ. Memã Metĩndjwỳnh kute amim me utàr ne ar meo bakam kabên jarẽ. Ne Jeju Kritu'ã memã ajarẽ nhym me arỳm kuman tu amim Jeju markumrẽx. Nhym arỳm Metĩndjwỳnhmã ngômã me angij. Me mymẽ me nire jangij.

¹³ Nhym kam Ximãodjwỳ arỳm mekõt amim kuma. Amim kuma nhym me arỳm Metĩndjwỳnhmã ngômã adjà. Nhym kam arỳm mã Piripi kôt ajkamẽ. Nhym Piripi me aêrbê mỳjja pumũnh kêt rũnh nhipêxo ba. Me te kute mỳjja marmã kam no tyk ne kute Metĩndjwỳnh raxmã kator kadjy ne ipêxo ba. Nhym Ximão amim omũnho ban te kute marmã kam no tyn ku'ê.

14 Nhym kam me amũ Djeruxarẽkam memã kum,

—Be, pykabê Xamarijkam ne me arỳm amim Metĩndjwỳnh kabẽn markumrẽx, ane. Nhym Jeju kute ar anorja arỳm kuma. Kuman arỳm me'ỳr Pedrumẽ Djuão ar ano. ¹⁵ Nhym ar me'ỳr tẽn me'ỳr bõx. Ne kam Metĩndjwỳnhmã meo a'uw ne kum,

—Dja ga memã Akarõ jano gẽ me 'amỳn meo ba, ane. ¹⁶ Be, kraxje Metĩndjwỳnh Karõ mekam rwỳk kêt rã'ã. Nãm me Bẽnjadwỳr djwỳnh Jeju kukwakam Metĩndjwỳnhmã ngõmãbit me angij.

¹⁷ Nhym Pedru ar Metĩndjwỳnhmã meo a'uw ne me'ã ikra jadjuw nhym Metĩndjwỳnh Karõ arỳm me 'amỳn meo ba. ¹⁸⁻¹⁹ Pedru ar kute me'ã ikra jadjwỳrkõt Metĩndjwỳnh Karõ me 'amỳ nhym Ximão arỳm amim omũn arkum,

—Ota pi'õk kaprĩ. Dja gar amikudjwa imã akre. Ba badjwỳ ar akudjwa maro iba ne me'ã aminhikra jadjwỳro iba gẽ Metĩndjwỳnh Karõ me 'amỳn meo ba, ane.

²⁰ Nhym Pedru kum,

—Metĩndjwỳnh kute tu memã kajgo Amikarõ janorjakam ga arĩk amim, “Dja ba pi'õk kaprĩ pãnh Metĩndjwỳnh Karõ man ar o iba”, ane. Kam gẽ Metĩndjwỳnh me biknor tokry djãmã ajano ga anhõ pi'õk kaprĩmẽ ro'ã akuno. ²¹ Be, Metĩndjwỳnhmã akadjwỳnhbê ajaxwe rã'ãn kum amex kêt rã'ã. Kam ne ga aje Karõ mar prãm kêtumrẽx.

²² On amikam akaprĩn wãnh ajaxwejamã anhiren Metĩndjwỳnhmã amijo a'wỳ. Gẽ kute ajaxweo biknor ne akam ngryk kêt jabej. Aje Metĩndjwỳnh Karõ'ã amim karõ punujao biknor

ne akam ngryk kêt jabej kum amijo a'wỳ. ²³ Be, arỳm ne ba apumũ. Ajaxwe kute ajamỳnh tỳx ne kute ajo ba rã'ã. Nãm ã Pedru Ximãomã ane.

²⁴ Nhym Ximão kum,

—Inêje Bẽnjadjwỳr djwỳnhmã akabẽn gê aje imã akabẽn jarẻnhja kôt ijo anhỳr kêt, ane.

²⁵ Nhym kam Pedrumẽ Djuão ar Bẽnjadjwỳr djwỳnh'ã memã amijarẻnh djan kabẻn'ã kàj bê memã ujarẻnh djan kam arỳm o ino re. Ne kam arỳm Djeruxarẻmã akẻx ne. 'Ỗr mỏ:n mỏr kôt memã Kritu'ã ujarẻnh ny jarẻnh mỏ. Pykabẻ Xamarijkam me ja apỳnh me ba djari krẻptĩ memã arẻnh mỏ.

Exopijkam me'ỏjamã Piripi Jeju'ã ujarẻnh.

²⁶ Nhym kam Piripi arek Xamarijkam ar ba. Kam ar ba nhym Bẽnjadjwỳr djwỳnh kadjy mrẻnh djwỳnh'ỏ arỳm 'ỳr bỏx ne kum,

—Kỏjmã djan amũ aparmã tẻ. Ga, Djeruxarẻmẻ, krẻrẻxẻ Gadjamẻ abenmã pry mẻnhja pumũ. Pry 'ẻnh ne kapỏt kukrit. Dja ga 'ỳr tẻn 'ỳr bỏx, ane.

²⁷ Nhym arỳm kỏjmã djan 'ỳr tẻ:n arỳm 'ỳr bỏx. Nhym me'ỏ pry'ẻ tẻ nhym omũ. Ỏ pyka djwỳnhbẻ ne Exopij. Kubẻ eunuku'ỏ. Exopijkam bẻnjadjwỳr rax nibẻ Kỏdjidji. Nhym kukwakam ra:xi. Kubẻ ỏ nẻkrẻx kunĩ pumẻnh djwỳnh. Djeruxarẻ kurửm ne tẻ. Arỳm ne Metĩndjwỳnhmã rax jarẻn kam tẻ. ²⁸ Ne kam kurửm akubyn ỏ pyka'ỳr tẻ. Ỏ kỏmrẻnh tỳx, mry kute bjẻrẻjakam tẻ. Ne kam pi'ỏk jarẻnh nhẻ. Metĩndjwỳnh kukwakam kabẻn jarẻnh djwỳnhbẻ Idjaj nhỏ pi'ỏk ne arẻnh nhẻ.

²⁹ Piripi me'ỏ ja pumũ nhym Metĩndjwỳnh Karỏ kum,

—'Yr aprõt ne kàmranhtỳxmẽ ro'ã tẽ, ane.
³⁰ Nhyr arỳm 'yr prõt ne ro'ã tẽ. Nhyr Idjaij nhõ pi'òk jarẽho nhỹ nhyr arỳm kuma. Ne kam kum,

—Ë, djã ne ga arỳm me kabẽnwã ma? Mỳj'ã ne kabẽn amijakre? ane.

³¹ Nhyr kum,

—Djãm ije mỳjja mar godja ba mỳjja'ã kute amijakreja ma. Kon, me'õ dja imã kraxkõt arẽ ba arỳm kõt kuma. Iwỳr wabin inhikõ'ã nhỹ, ane.

³² Me bakukãmãre Idjaij kabẽn ne eunuku arẽho nhỹ. Nãm amim,

“Me kute bĩnmã o tẽ nhyr uwbõre kute mrãmri ne mrykĩ'ãtomti djuwbõre pyræk. Ne kute mrãmri ne me arỳm kĩ jakàro ãmkam mrykĩ'ãtomti jabatành nyre bẽn kêt pyræk. Nãm ã aminêje kabẽn kêtõ ane.

³³ Nãm me 'êx ne o kâtãm ne 'ã, ‘Tãmwã ne axwekumrêx. Tãmwã ne axwekumrêx’, ane. Axwe kêtukumrêx nhyr me arỳm tu kum mỳj axwe pãnh jarẽ. Nhyr arỳm tyn wabi nhyr kute ô'ã me'õ kêt pyræk”, ane.

Tãm ne eunuku pi'òkkam arẽho nhỹ.

³⁴ Nhyr Piripi 'yr wabin ikõ'ã nhỹ nhyr kum,

—Imã arẽ. Mỳj me'õ'ã ne Metĩndjwỳnh kukwakam kabẽn jarẽnh djwỳnh ja jarẽ? Djãm amijã nàr me'õ'ã? ane. ³⁵ Nhyr kam Piripi eunuku kute pi'òk jarẽnh kõt arỳm kum Jeju'ã ujarẽnhmo krax ne arek 'ã ujarẽho tẽ.

³⁶ O tẽ:n kam arỳm ngõ'yr bõx nhyr eunukuja kum,

—Ota ngõ. Mỳj dja ba nẽ ga Metĩndjwỳnhmã ngõmã ijadjà? ane.

37 Nhyim Piripi kum,

—Mrãmri aje tu amim Jeju markumrẽx jabej ba kam arỳm ngômã ajadjà, ane. Nhyim kum,

—Nà. Ba mrãmri tu amim Jeju Kritu markumrẽx. Mrãmri kubê Metĩndjwỳnh Krakumrẽx, ane.

38 Nhyim eunuku mry kute kà bjêrmã kabẽn nhyim arỳm dja. Nhyim kam ar ngô'ỳr ruw ne arỳm nox ne. Nhyim kam Piripi arỳm Metĩndjwỳnhmã ngômã adjà. 39 Ne kam ar wabin dja. Nhyim kam Bẽnjadjwỳr djwỳnh Karõ tu Piripi byn mã o tẽ. Nhyim eunuku arỳm ijukri omũnh kêtumrẽx. Ne kam õ pykamã tẽ. Arỳm kĩnhtiren tẽ. 40 Nhyim kam krĩraxbê Oxotokam ajte Piripi amirĩt ne. Ne kam bu'ã krĩ kunĩkõt memã 'ã ujarẽn tẽ. Tẽ:n kam krĩraxbê Xedjare'ỳr bõx.

9

Xaur Jeju'ỳr amijo akẽx.

Kar 22.3, 26.9

1 Nhyim kam Xaurja kute ari meo bikẽnho baja kute me kangrõnh rã'ã. Kute Bẽnjadjwỳr djwỳnhkõt me ba djwỳnh kangrõnh rã'ã. Nãm mã me'ã memã kum,

—Gê me tu me kupa. Gê me tu me kupa, ane. Nãm memã anh'ỳr rã'ãn arỳm me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳr rax'ỳr tẽn arỳm 'ỳr bõx ne kum,

2 —Ba krĩraxbê Tamagukam me rũnh'ỳr tẽ. Dja ga me kute amim Jeju mar'a pi'òk no'òk ne imã angã ba memã o tẽ. Ba ap'ỹnh mebê idjaer bikprõnh djakam me rũnh kunĩkõt memã akreo tẽ. Dja me akabẽnkõt me kute amim Jeju mar jabej ne memã

katon arỳm imã me kanga. Ba me uwpren amrẽ Djeruxarẽ'ỳr meo tẽn awỳr meo bõx, ane. Nhym kam arỳm me'ã memã pi'òk no'òk nhym arỳm kubyn me'ỳr o tẽ. ³ Me 'ỳr o tẽn kam arỳm krĩraxbê Tamagu têpo tẽ. Têpo tẽ nhym tu aêrbê kàjkwa kurũm mỳjja adjênhja prĩne kurwỳ. ⁴ Nhym arỳm tu pykabê tỳm ne arỳm me'õ kabẽn ma. Nhym kum,

–Xaur, Xaur, mỳkam ne ga me kute amim imaro abikẽnho aba? Aje ba mãn ijo abikẽn pyràk ane.

⁵ Nhym Xaur kum,

–Bẽnjadjwỳr, mỳj me ajõ ga ne ga imã akabẽn? ane.

Nhym kum,

–Ba, ibê Jeju. Nã gãm me kute amim imaro abikẽnho aba ne aje ba mãn ijo abikẽnho aba pyràk. Ne kam te adjumar mex prãmje. Ga, mry kute jênh bjêrja pumũ. Me kute mỳjja djwa mexo mry kamjỳr nhym arỳm umaje prõt tỳxja pumũ. Nhym kwỳ amakkre kêtka tu amikamjỳr djà kanã ne arỳm tokry ne. Gadjwỳ dja ga ari ijo abikẽnho aban arỳm atokry:. Nãm Jeju ã kum ane.

⁶ Nhym kam kum,

–Bẽnjadjwỳr djwỳnh, mỳj ne ga amã kĩnh? Dja ba ã amã o ane, ane.

Nhym kum,

–On kàjmã djan amũ krĩraxmã wadjà. Kam dja me amã 'ã karõ. Dja ga mrãmri katàt me kabẽn man kôt amijo abakumrẽx, ane.

⁷ Nhym Xaurkõt ar mõi rja me'õ kabẽn man kam ar kute ĩ pumũnh kêtka m rẽx. Ne kam te: umaje te kabẽnmã. ⁸ Nhym kam Xaur kàjmã djan no põt kajgon arỳm rĩt kêt ne. Nhym kam ar pa 'amỳn o tẽn arỳm krĩraxbê Tamagumã wadjà. ⁹ Nhym rĩt

kêtkumrêx ne. Ne kam kute mỳjja krên kêt ne kôm kêt'ã akati amãnhkrut ne ikjêkêt apêx.

¹⁰ Nhyam kam krĩraxbê Tamagukam ne me'õbê Ananij. Bẽnjadjwỳr djwỳnh ne Ananij nokrekam amirĩt nhyam arỳm omũ. Nhyam kum, “Ananij”, ane.

Nhyam kum, “Bẽnjadjwỳr djwỳnh, mỳj nã”? ane.

¹¹ Nhyam kum,

—Kajmã djan tẽn pry nhidjibê Katat'ãnh tẽn Djuda nhũrkwã'y'r bõx. Kam Xaur jabej me kukja. Krĩraxbê Taxukam ne abatành djã. Dja ga abej me kukja. Wãkam ne Xaur Metĩndjwỳnhmã amijo à'wỳro nhỹ. ¹² Be, ga ne ga arỳm amikukãm nokrekam amirĩt nhyam akarõ pumũ. Ga ne ga arỳm 'ỳr wadjàn 'ã anhikra dji nhyam arỳm akubyn rĩt mex ne. Nãm ã apumũnho ane. Nãm ã Bẽnjadjwỳr djwỳnh Ananijmã ane.

¹³ Nhyam kum,

—Je, Bẽnjadjwỳr djwỳnh, mỳkam? Xaur wã ne umakumrêx. Nãm arỳm Djeruxarêkam anhõ me ja krãptĩ ajkê nhyam me krãptĩ arỳm imã arê. ¹⁴ Ne jakam arỳm me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳr ar me ijã pi'òk no'òk nhyam amrê o tẽ. Me ije amã amijarênhja kunĩ kadjy arỳm amrê pi'òko tẽ. Kute me idjuwpre kadjy ne o tẽ, ane.

¹⁵ Nhyam Bẽnjadjwỳr djwỳnh kum,

—'Ỳr tẽ. Ba ne ba inhõ àpênh kadjy amijo utã. Dja me bajtemmã ijã ajarên me bẽnjadjwỳr rũnhmã ijã ajarên mebê idjaermã ijã ajarê. Ja kadjy ne ba amijo utã. ¹⁶ Dja ba ã kum, “Dja ga ã ijã adjujarênh djô'ã atokry kumex.” Nãm ã Xaur'ã Ananijmã ane.

¹⁷ Nhyṁ kam arỳm 'ỳr tễ. 'Ỗr tễ:n kam arỳm Djuda nhữrkwãmã wadjàn Xaur'ỳr bõx. Ne kam arỳm 'ã kute ikra djirkam kum,

—Xaur, akmere, gu banhõ Bẽnjadjwỳr djwỳnh Jeju ne ijano ba arỳm awỳr bõx. Pry'ã atẽm nhyṁ kute amã amijo amirĩtja tãm ne ijano ba awỳr tễ. Dja ga akubyn arĩt mex nhyṁ Metĩndjwỳnh Karõ arỳm raxo akadjwỳnhbê nhỹn ar ajo ba. Ja kadjy ne ijano ba tễ. Nãm Ananij ã kum ane. ¹⁸ Nhyṁ aêrbê no kurũm mỳjja kute tepkà pyræk rôrõk ne. Nhyṁ akubyn rĩt mex ne. Ne kam kàjmã dja nhyṁ kam arỳm Metĩndjwỳnhmã ngõmã adjà. ¹⁹ Nhyṁ kam ajte õ kwỳ krẽn arỳm akubyn tỳx ne.

Xaur memã Jeju'ã ujarẽnḥ nhyṁ me kum kurê.

A Kõ 11.32

Ne kam arek Tamagukam Jejukõt me ba djwỳnhmẽ ro'ã ar ba nhyṁ 'ã akati kwỳ apêx. ²⁰ Tamagukam ar bari ne apỹnh mebê idjaer bikprõnh djækam kàj bê memã ujarẽnḥ tễ. Nãm memã kum,

—Mrãmri ne Jejubê Bẽnjadjwỳrbê kumkatikumrẽx. Kubê Kritukumrẽx. Kubê Metĩndjwỳnh Krakumrẽx, anhỹr tễ. ²¹ Nhyṁ me kunĩ kute kabẽn markam te kute kraxkõt marn kam no tyn kumex ne aben kukij ne abenmã kum,

—Bãrãm tãmja ne Djeruxarêkam ari meo bikẽnho ba. Me kute Jeju Kritumã amijarẽnḥjao bikẽnho ba. Bãrãm tãmja ne kute ajte me uwpre kadjy amrê tễ. Kute me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳr ar'ỳr meo bõx kadjy amrê tễ, ane. ²² Nhyṁ kam Xaur kabẽn mexo amũ amikamẽnho tẽn arỳm kute memã Jeju jarẽnḥ mar me:xkumrẽx. Nãm Tamagukam mebê idjaermẽ aktã kabẽnho

aben japa nhyŷ me arŷm kabēn kōt Jejubē Kritu ma. Mrāmri Jejubē Bēnjadjwŷrbē kumkatikumrēx man arŷm te kute kum kabēn'ō jarēnh prāmje. Te o anen ōkre kadjwŷnhbē arīk amikabēn kwŷ jarēho kumex.

²³ Nām ā memā anhŷr tē nhyŷ 'ā akati krāptī apēx. Nhyŷ kam me bē idjaer kwŷ arŷm o aben maro nhŷn abenmā kum,

—Mŷj dja gwaj Xaur on arŷm kubī? ane. Nhyŷ kam me arŷm amū Xaurmā arē nhyŷ arŷm kuma.

²⁴ Me ō krīrax nēje ne bu'ā pyka tŷx nhipēx jabatānhja nhyŷ kam apŷnh ajkwa krekre djāri. Nhyŷ me kute Xaur katorkōt bīnmā ajkwa krekre kunī'ā ku'ēn omūnh'ā rītkumrēx ne. Nhyŷ Xaur arŷm me kuma. ²⁵ Nhyŷ kam akamāt nhyŷ Jejukōt me ba djwŷnh krīrax nēje pyka tŷx'ā Xauro wabin djan kadjy djudjēdjēo kaxnokai akā 'āpren kam Xaur nhŷr. Ne kam djudjēdjē 'amŷn pyka tŷx burūm aparmā kumēn o rwŷko tēn arŷm pykabē kudja. Nhyŷ kam kāmā djan mā me bē katon tē.

²⁶ Tē:n kam arŷm akubyn Djeruxarēkam bōx. Ne kam bit Jejukōt me ba djwŷnhmē ro'ā ŷrmā. Nhyŷ me kum uman 'ā abenmā kum,

—E kum nhŷnh ne tām wā Jeju ma ne kōt ba? Godja ajte me bakwŷo ajkē, ane. ²⁷ Nhyŷ kam Banabe o tēn Jeju kute ar anorja'ŷr o bōx. Ne 'ā arkum,

—Be, nām prykōt tēn arŷm Bēnjadjwŷr djwŷnh pumū nhyŷ kum kabēn jarē. Nhyŷ kam arŷm krīraxbē Tamagukam Jeju'ā memā ujarēnh ba. Nām kum me uma kēt ne kāj bē 'ā memā ujarēnh ba, ane.

²⁸ Nãm arkum ane nhym kam me arỳm kum uma kêt ne. Nhym kam Djeruxarẽkam Jejukõt me ba djwỳnhmẽ ro'ã ar ba. ²⁹ Ar ba:n kum me uma kêt ne Bẽnjadjwỳr djwỳnh kukwakam memã ujarẽnh ar ba. Nhym mebê idjaer kwỳ ne me me bajtembê kregu kabẽnkam kabẽn. Nhym Xaur arỳm me jamẽ aktã kabẽno aben japanho dja. Aben japanho dja nhym kam me bit kute Xaur bĩnmã.

³⁰ Nhym Jeju kukwakam me kute abeno kamy arỳm me kuma. Ne kam Xauro tẽn krĩraxbê Xedjaremã o tẽn o bõx. Ne kam krĩraxbê Taxumã ano nhym arỳm 'ỳr tẽ.

³¹ Nhym kam me arỳm me kute amim Jeju marjao bikẽnho ino re. Apỳnh me ja kute Jejukõt ar aben pydjio ba djari meo bikẽnho ino re. Pykabê Djudêjakam o ino re. Ne pykabê Garrêjakam o ino re. Ne pykabê Xamarijkam o ino re. Kunĩkõt ne me meo bikẽnho ino re. Nhym me arỳm akubyn umar mex ne. Ne kam Metĩndjwỳnh maro amũ amikamẽnho tẽn arỳm mar ra:x ne. Ne me kum Metĩndjwỳnh pymakam katat kabẽn kõt ar amijo ba. Nhym Metĩndjwỳnh Karõ memã kĩnh jadjà nhym me arỳm kĩnhkumrẽx. Nhym me kâtãm krãptĩ arỳm tu amim Jeju markumrẽx ne arỳm mekõt ajkamẽ. Nhym kam me arỳm krãptĩ: tẽ.

Pedru kute Anêjao mex nhym Dokre tyk nhym akubyn o tĩn.

³² Nhym kam Pedru pyka kunĩkõt kute me omũnh kadjy tẽ. Me omũnhõ tẽn kam krĩbê Ridjakam me jadjwỳ'ỳr bõx. Jeju nhõ me ja'ỳr bõx.

³³ Nhym kamã me'õbê Anêja amrẽbê akryn arek

ikwã. Akry'ã arỳm amexbê 8 apêx. Nhyr Pedru arỳm omũ. ³⁴ Ne kam kum,

—Ë, Anêja, Jeju Kritu arỳm ajo mex ne. On kàjmã djan anhiqwã djãwão mex, ane. Nhyr me aêrbê arỳm kàjmã dja. ³⁵ Nhyr krĩbê Ridjamê krĩbê Xaronakam me ja kunĩ arỳm omũ. Ne kam arỳm Bẽnjadjwỳr djwỳnh'ỳr amijo akẽxo kumex.

³⁶ Pedru krĩbê Ridjakam arek ar ba. Nhyr kam krĩbê Djopekam Jejukõt ba djwỳnh ni'õ ar ba. Idjibê ne Tabita. Mebê kregu kabẽnkam ne me kum Dokre jarê. Ukaprĩkumrêx ne mã me õ mỳjja kêtõ djuw mexõ ba. ³⁷ Ne kam kanên arỳm ty. Nhyr me amikukràdjãkõt ku'õn kikre tãmkam kỳjrũm kumoka'êkam kudji nhyr nõ. ³⁸ Krĩbê Ridja ne krĩbê Djopeo rãm ne ja. Dokre ty nhyr kam me kum,

—Pedru ne Ridjakam ar ba, ane. Nhyr Jejukõt me ba djwỳnh arỳm kuman Pedru'ỳr ar amãnhkrut jano. Nhyr ar 'ỳr tẽn kam 'ỳr bõx ne kum,

—Ë, amikrà kêt ne Ridja'ỳr tẽn, ane.

³⁹ Nhyr amibêx ne 'ỳr arkõt tẽn. Tẽn kam arỳm 'ỳr bõx. Nhyr ar Pedruo tẽn kỳjrũm kumoka'ê'ỳr o wabi. Nhyr kam me 'uwĩ kunĩ 'ỳr bõx ne muw. Ne Dokre tĩnri kute apỳnh me inõkãti, apỳnh kubêkã nhĩpêx djãri mã: kum akreo ku'ê.

⁴⁰ Nhyr Pedru arỳm bõm me kunĩ jano. Ne kam kõnkrãõ nhỹn arỳm Metĩndjwỳnhmã o a'uw. Ne kam tykja'ỳr akẽx ne kum,

—Ë Tabita, kàjmã nhỹ, ane. Nhyr arỳm no põt ne Pedru pumũn arỳm kàjmã nhỹ. ⁴¹ Nhyr 'ỳr ikran arỳm ikra 'amỳn kàjmã kudja. Ne kam memã

kabẽn nhym me arỳm 'ỳr bõx. Jeju nhõ me jamẽ me 'uwtĩmẽ ne me bõx nhym arỳm memã kum,

—Ota, arỳm akubyn tĩn ne, ane. ⁴² Nhym me arỳm krĩbê Djopekam kikrepdjitã abenmã arẽnho ipõk ne. Nhym me krãptĩ arỳm tu amim Jeju markumrẽx ne. ⁴³ Nhym kam Pedru arek krĩbê Djopekam ar ba. Me'õbê Ximão nhũrkwãkam ne nhỹ. Ximãobê ne mry kào mex djwỳnh'õ. Pedru krĩ wãkam ar ba nhym arỳm 'ã akati krãptĩ apêx.

10

Me'õ bajtembê Koneru'ã ujarẽn.

¹ Pedru Djopekam ar ba nhym krĩraxbê Xedjarekam me'õbê Koneru ar ba. Kubê ne krãkamngõnhre krãptĩ: kubê 100 nhõ bẽnjadwỳr. Me kute krãkamngõnh ja'ã memã kum,

—Pykabê Itarij kurũm me ja, anhỹro ba.

² Koneru katat Metĩndjwỳnh kabẽn man kõt ar amijo ba. Konerumẽ ũrkwãkam ar krĩja kunĩ ne arkum Metĩndjwỳnh rax pyma. Nãm me õ mỳjja kêtka m õdjãnhkumrẽx ne mã Metĩndjwỳnhmã kabẽn ar ba.

³ Nhym kam arỳm myt akẽxkam, 3 orakam, Metĩndjwỳnh kadjy mrãnh djwỳnh'õ nokrekam amirĩt nhym arỳm omũnho nhỹ. Nhym kum, “Ë, Koneru”, ane. ⁴ Nhym kute omũnhkam madjà kretin kum, “Bẽnjadwỳr djwỳnh mỳj nã”? ane. Nhym kum,

—Ga Metĩndjwỳnhmã akabẽn nhym arỳm ama. Ga me õ mỳjja kêtka anhõdjãnh nhym arỳm apumũ. ⁵ Jakam dja ga krĩbê Djopemã anhõ me ja kwỳ jano. Kam ne me'õbê Ximão Pedru. Gê ar tẽn

kum arẽn awỳr o bõx. ⁶ Imõtĩ mỳrri ne nhỹ. Mrykào mex djwỳnhbê Ximãomẽ ro'ã ne ar nhỹ. Dja ar tẽn kum arẽn amrẽ awỳr o tẽn o bõx nhym arỳm amã arẽ ga kabẽn kõt ã amijo ane.

Nãm ã Metĩndjwỳnh kadjy mrãnh djwỳnh Konerumã ane. ⁷ Ne kam mã tẽ. Nhym arỳm amiwỳr ar amãnhkrut ne ikjêkêt 'uw. Me kute ar amãnhkrut pa 'amỳnhja ne kum àpênh kajgo ar ba. Nhym pydji ja ne kubê õ krâkamngõnh. Adjwỳnhdjwỳ ne katat Metĩndjwỳnh kabẽn man kõt ar amijo ba. Ne kam Koneru târi kum àpênh ar ba. Nãm amiwỳr ar ja 'uw nhym ar arỳm bõx. ⁸ Nhym kam prĩne arkum kadjy mrãnh djwỳnh'ã ajarẽn arỳm krĩbê Djopemã ar ano.

Mỳjja kute Pedru nokrekam amirĩt nhym kute omũnh.

Kar 11.5

⁹ Nhym ar'ã akati nhym ar arỳm 'ỳr tẽ. 'Ỳr tẽ:n arỳm krĩ tẽpo tẽ. Nhym arkum ajmã Pedru krĩraxkam kikre'ã wabin imõk'ã nhỹ, imõk ngrengrer'ã nhỹ. Mebê idjaer ne me tu õ kikre nhimõk po. 'Ỳr ne wabin nhỹ. Ne kam Metĩndjwỳnhmã kabẽno nhỹ. Kàjkwa nhipõkri myt nhỹrkam. ¹⁰ Ne kam kum prãm ne bit kute õ kwỳ krẽnmã. Nhym ar arỳm kum õmrõo dja. O dja nhym Pedru jaêrbê mỳjja amirĩt nhym omũ. ¹¹ Kàjkwa ne abenbê ajkij nhym omũ. Nhym mỳjja kute kubêkati pyrak rwỳk mõ. Idja amãnhkrut ne amãnhkrut. Nhym mỳjja idja kunĩ 'amỳn o rwỳko mõ. ¹² Kadjwỳnhbê ne apỹnh pykakam mry kunĩ. Apỹnh rop, apỹnh mry ngãngão mrãnh, apỹnh àk, mry kunĩ kubêkati

kadjwỳnhbê ikwã nhym omũ. ¹³ Nhym kam arỳm me'õ kum kabẽn nhym kuma. Nhym kum,

—Ë, Pedru kàjmã djan 'õnh bĩn krẽ, ane.

¹⁴ Nhym Pedru kum,

—Kati, Bẽnjadjwỳr djwỳnh. Mõjdjê kute me ibê mỳjja kakrit pyma ja ne ije kur kêt-kumrẽx, ane.

¹⁵ Nhym ajte kum,

—Be, Metĩndjwỳnh kute mỳjjao mex kwãrĩk wãnh kum kakrit jarẽn kêt, ane.

¹⁶ Be, me'õ kum kabẽn ne ajte kum kabẽn ne ajte kum kabẽn nhym aêrbê mỳjja akubyn kàkwamã wabi.

¹⁷ Nhym Pedru amim,

—Je, mỳj'ã ne ije mỳjja pumũnhja amijakre? ane. Nãm amim anhỹro dja nhym Koneru kute ar anorja kikre jabej me kukij nhym me arỳm arkum arẽ. Nhym ar 'ỳr tẽn arỳm ajkwa krekre tãri bõx ne dja. Ne arỳm abej me kukij ¹⁸ ne kàj bê memã kum,

—Ximão Pedru, djori kikre wãkam nhỹ? ane.

¹⁹ Nhym wãnh Pedru kute mỳjja pumũnh'ã arek amikabẽn maro nhỹ nhym Metĩndjwỳnh Karõ arỳm kum,

—Ë, ar amãnhkrut ne ikjêkêt ne ar ajabej akukij.

²⁰ Kàjmã djan ar'ỳr rwỳn arkõt tẽ. Kwãrĩk wãnh ar kubajtemkam axwe amikam adjumar kêt. Ba ne ba ar ano nhym ar tẽ, ane.

²¹ Nhym Pedru arỳm ar'ỳr ruw ne ar'ỳr bõx ne arkum,

—Ë, ba, ba ne gar ijabej. Mỳj ne gar amã kĩnh ne iwỳr tẽ? ane.

²² Nhym ar kum,

—Krākamngōnh krāptĩ: kubê 100 nhō bēnjadjwỳr'ō ne ar ijano bar awỳr tē. Idjibê ne Koneru. Nām katāt amijo ban kum Metĩndjwỳnh rax puma. Nhyṃ mebê idjaer kunĩ kum mex jarē. Metĩndjwỳnh kadjy mrānh djwỳnhja ne kum karōn kum, “Pedru'ỳr ar 'ō jano gē amrē awỳr tēn amā kabēn jarē. Dja ga prĩne kabēn ma”, ane. ²³ Nām ar Pedrumā ane nhyṃ arỳm arkum, “Amrē ar ikôt wadjà”, ane. Ne kam arkum aminhūrkwā jarē nhyṃ ar arỳm kam nhỹ.

Pedru Koneru nhūrkwākam bōx.

Nhyṃ ar'ā akati nhyṃ Pedru arkôt arỳm 'ỳr tē. Djopekam Jeju kukwakam me kamy kwỳ ne arkôt tē. ²⁴ Amũ Xedjare'ỳr tēn 'ỳr bōx. Nhyṃ Koneru arỳm arkam amako nhỹ. Nām arỳm amijā ōbikwamē kute meo ōbikwao akuprō. ²⁵ Nhyṃ ar me'ỳr bōx nhyṃ Pedru kikremā àr tē nhyṃ Koneru arỳm kajpa. Ne umaje amijo ngriren parbê tỳm ne ibō. ²⁶ Nhyṃ Pedru pa 'amỳn kàjmā kudjan kum,

—E kum, kàjmā dja badjwỳ ibê pykabê me'ō, ane.

²⁷ Ne kam kum kabēn tēn wadjà. Nhyṃ me krāptĩ akuprō nhyṃ arỳm me omũ. ²⁸ Ne kam memā kum,

—Be, me ba ne ba me me bajtemmē ibikprōnh kêtumrēx. Me ibê idjaerkam ikukràdjà kôt ba me me bajtem nhūrkwāmā idjār kêtumrēx. Arỳm ga me ama. Nhyṃ kam Metĩndjwỳnh imā ikukràdjà ny jarē. Imā me kunĩ kĩnhmā ne imā arē. Ne ije me'ōmā kakrit jarēnh kêtumā ne imā arē. Ije me'ōo me bajtem kêtumā ne imā arē. ²⁹ Kam aje imā ar anorja iwỳr bōx ne ar kute imā akabēn jarēnhkam

ba aminėje ikabēn kêt ne tu arkôt awỳr tēn bôx. Bôx ne arỳm me anhũrkwãmã wadjàn me anhihô'ã nhỹ. Kam ba me amã arẽ. Mỳj kadjy ne ga me ijo bôx? Mỳj ne ga me amã kĩnh? Nãm ã Pedru memã ane.

³⁰ NhyM Koneru kum,

—Amũja'ã, arỳm 'ã arngrobê 4 apêx ba amija-jburo nhỹ. NhyM ã myt ibô ane, 3 orakam ba inhũrkwākam Metĩndjwỳnhmã ikabēno nhỹ. NhyM ijaerbê me'õ ikuka kôn̄h dja nhyM õ kubêkà jadjēnh ne. ³¹ NhyM imã, “È Koneru, ga Metĩndjwỳnhmã akabēn nhyM arỳm ama. Ga me õ mỳjja kêt kam anhõdjàn̄h nhyM arỳm apumũ. ³² Jakam dja ga krĩraxbê Djopemã anhõ me ja kwỳ jano. Kam ne me'õbê Ximão Pedru. Gê ar tēn kum arēn awỳr o bôx. Imôti mỳrri ne me'õ mrykào mex djwỳnhbê Ximão nhũrkwã. Kam ne ro'ã nhỹ. Pedru dja awỳr bôx ne amã arẽ.” Nãm ã me'õ imã ane. ³³ Ba kam amikrà kêt ne awỳr ar ano. Be, arỳm ga bôx ba me ikĩnhkumrẽx ne. Ne jakam ba me ikunĩ Metĩndjwỳnh parbê nhỹ. Metĩndjwỳnh kute kabēn'ã amã karõ kunĩ me ije mar kadjy ne ba me nhỹ. Nãm ã Koneru Pedrumã ane.

³⁴ NhyM kam Pedru kum,

—Mrãmri ne Metĩndjwỳnh kum me kunĩ kĩnho aben pyrāk. Ja arỳm imã amirĩtkumrẽx ne. ³⁵ Be, mebê idjaer nàr me bajtem. Apỳnh me ba djà kunĩkôt me kunĩ. Me apỳnh kum Metĩndjwỳnh rax pyman katàt kute amijo baja, Metĩndjwỳnh kum me ja kunĩ kĩnh. ³⁶ Ba me amã kabēn jarē ga me ama. Be, Metĩndjwỳnh ne mebê idjaermã me umar mex jarē. Dja me tu amim Jeju Kritu markumrẽx ne arỳm umar mex. Kubê ne me kunĩ

nhō Bēnjadjwỳr djwỳnh. Metĩndjwỳnh ne mebê idjaermã ujarēnh ny ja jano. ³⁷ Me ga ne ga me arỳm 'ã ujarēnh ma. Djuão kute 'ã memã ujarēnhkam ngômã me angjēnhkam ne me Garrējakam Jeju'ã ujarēnhmo krax. Ne kam Djudēja kunĩkôt me 'ã ujarēnh ar ba ga me arỳm ama.

³⁸ Be, Metĩndjwỳnh ne Nadjarekam Jejumã ta Karō jano nhym arỳm raxo kadjwỳnhbê nhỹn ar o ba nhym arỳm kukwakam tỳx ne. Ne kam àpēnh mex ar ba. Nhym Xatanaj meo ba nhym me umar punu:re nhym Jeju arỳm me kunĩo mex. Metĩndjwỳnh kute kumē amijo kajkepkam ne mã meo mex ar o ba.

³⁹ Kute mỳjja kunĩ nhipêxkôt ne bar omũ. Mebê idjaer nhō pykakam bar omũn krĩraxbê Djeruxarēkam omũn arỳm 'ã memã idjujarēnh ar iba. Nãm me pĩte'y'ã kunhôn kubĩ. ⁴⁰ Nhym kam 'ã akatin akatin akati nhym Metĩndjwỳnh akubyn o tĩn. Ne irãri o amirĩt bar omũ. ⁴¹ Me kunĩmã ne o amirĩt kêt. Metĩndjwỳnh ta kute amrēbê amijo me utar jamã ne o amirĩt ne. Me kute omũnhkôt memã 'ã ujarēnh kadjy ne memã o amirĩt. Ar imã ne arỳm o amirĩt ne. Ar ba ne bar akubyn tĩnkam ro'ã inhō kwỳ krēn kôt ikō.

⁴² Nhym ta ar imã karõn ar imã, “Mrãmri ne Metĩndjwỳnh arỳm amijo ipytà. Dja ba memã axwe pãnh jarē. Me tĩn ne ar bajamã axwe pãnh jarē. Me tykjamã axwe pãnh jarē. Ja kadjy ne amijo ipytà. Tãm dja gar kàj bê memã arēnh o aba. Arỳm ar aje ipumũnhkôt memã 'ã adjujarēnh ar aba.” Nãm ã ar imã ane. ⁴³ Be, Metĩndjwỳnh kukwakam kabēn jarēnh djwỳnh kunĩ ne me amrēbê: me bakukãmãremã kum, “Jeju arỳm tyk ne akubyn

tĩnkam dja me kwỳ ì pỳnhkõt tu amim markumrẽx nhym Metĩndjwỳnh arỳm me axwe maro aknon mekam ngryk kêt.” Nãm me ã me bakukãmãremã ane, ane.

⁴⁴ Pedru memã ja jarẽho dja nhym Metĩndjwỳnh Karõ arỳm me kunĩkam ruw ne ar meo ba. Me kute kabẽn maro ỳrja kunĩkam ruw ne ar meo ba ⁴⁵⁻⁴⁶ nhym me arỳm apỳnh me ba djakam me kabẽnkam kabẽno kumex. Me kute me kabẽn mar kêtjakam ne me kabẽno kumex. Ne apỳnh me kabẽnkam Metĩndjwỳnh rax jarẽho kumex. Nhym Pedrukõt ar bõxja arỳm kuma. Kõt ar bõx jamã ne me kum me my kà rẻnhne jarẻ. Ar ja ne ar amrẻbẻ tu amim Jeju markumrẻx. Nãm ar me kabẽn man arỳm mekam no tyn djan abenmã kum,

–Je, amrẻbẻ me babẻ idjaermãbit ne Metĩndjwỳnh kute Karõ janor. Ne kam arỳm jakam tu me bajtemmã Karõ jano, ane.

Nhym Pedru arkum,

⁴⁷ –Be, amrẻbẻ Metĩndjwỳnh kute me bamã Karõ janorkõt ne arỳm jakam ã me bajtemmã anoro ane. Me babẻ idjaer ren amrẻbẻ abenmã, “Kwãrĩk wãnh ngỏmã me bajtemja jangjẻnh kêt”, ane. Nhym be, jakam Metĩndjwỳnh kute memã Karõ janorkam me baje ngỏmã me angjẻnh kadjy amimar, ane. ⁴⁸ Ne kam arkum,

–Arỳm ne me tu amim Bẻnjadjwỳr djwỳnh markumrẻx. Ar Metĩndjwỳnhmã ngỏmã me angj, ane. Nhym ar arỳm ã meo ane. Nhym kam me amijã Pedru nẻn kum,

–Dja ga arek me ikam ar aba gẻ ajã akati kwỳ apẻx ga kam ajte tẻ, ane.

11

Pedru kute Djeruxarẽkam me jamã amikõt amijarẽnh.

Kar 10.9

¹ Nhyim kam me bajtemdjwỳ arỳm tu amim Metĩndjwỳnh kabẽn markumrẽx nhyim me kwỳ arỳm amũ memã arẽnhõ ipõk ne. Nhyim pykabê Djudêjakam Jeju kute ar anorja arỳm me arẽnh ma. Nhyim Jeju kukwakam me kute abeno kamydjwỳ me arẽnh ma. ² Nhyim kam Pedru arỳm akubyn krĩraxbê Djeruxarẽmã tẽn bõx. Nhyim me kute amim Jeju mar kwỳ mebê idjaer kukràdjã tũm'ã no tỳxi. 'A ne me memã me my kà rẽnne jarẽ. Pedru bõx nhyim me my kà rẽnne arỳm Pedrumẽ aktã kabẽno aben japanho dja. ³ Ne kum,

—Ga ne ga me bajtem nhũrkwãmã wangij ne me ro'ã adjàkuro akrĩ, ane.

⁴ Nhyim Pedru akubyn amijo tẽn krax kurũm prĩne 'ã memã ajarẽn memã kum,

⁵ —Be, krĩraxbê Djopekam ne ba Metĩndjwỳnhmã ikabẽno nhỹ. Nhyim mỳjja ijaêrbê inokrekam amirĩt ba omũnhõ nhỹ. Mỳjja kute kubêkãti pyrãk. Nhyim mỳjja idja kunĩ 'ãnh 'amỳn iwỳr o rwỳko mõ. Ne arỳm iwỳr o bõx. ⁶ Ba kam arỳm omũnhõ dja nhyim apỳnh pykakam mry kunĩ, ropmẽ mry ngãngãõ mrãnhmẽ àkmẽ kadjwỳnhbê nõ ba omũ. ⁷ Nhyim kam kàjkwa kurũm me'õ kabẽn ba kuma. Nhyim imã, “È Pedru kàjmã djan 'õnh bĩn krẽ”, ane.

⁸ Ba kuman arỳm kum, “Bẽnjadjwỳr djwỳnh, kati. Mõjdjê kute mỳjja kakrit, mỳjja punu wã nêje me imã kabẽn kõt ije kur kêtumrẽx”, ane.

9 Nhyṃ kàjkwa kurũṃ me'õ ajte imã, “Be, Metĩndjwỳnh kute mỳjjao mex kwãrĩk wãnh ga kum kakrit jarẽnh kêt”, ane. 10 Be, me'õ imã kabẽn ne ajte imã kabẽn ne ajte imã kabẽn nhyṃ arỳṃ mỳjja kunĩ akubyn kàjkwamã wabi.

11 Nhyṃ ijaêrbê ar amãnhkrut ne ikjêkêt kikrekam inhỳrja'ỳr bõx. Krĩraxbê Xedjare kurũṃ me'õ imã ar ano nhyṃ ar tẽn bõx. 12 Nhyṃ Metĩndjwỳnh Karõ imã, “Dja ga arkõt tẽn. Kwãrĩk wãnh ga Ar kubê me bajtemkam axwe adjumar kêt”, ane. Ba kam arkõt tẽn. Nhyṃ Jeju kukwakam gwaj bakamy Ar kubê 6ja arỳṃ ikõt tẽn. Bar 'ỳr tẽn kam Koneru nhũrkwãkam bõx ne arỳṃ 'ỳr wadjã.

13-14 Nhyṃ kam ar imã 'ã ajarẽ. Nãm ar imã, “Metĩndjwỳnh kadjy mrãnh djwỳnh'õ inhũrkwãkam dja ba omũ. Nhyṃ imã, ‘Dja ga anhõ me ja kwỳ krĩraxbê Djopemã ano. Me'õbê Ximão Pedru ne kam ar ba. Gê ar kum arẽn amrẽ awỳr o bõx. Ta dja amã kabẽn jarẽ. Gamẽ anhõbikwa kunĩmẽ dja gar kabẽn ma nhyṃ Metĩndjwỳnh arỳṃ ar ajaxwebê ar apytà.’ Nãm ã kadjy mrãnh djwỳnh imã ane.” Nãm Koneru ã ar imã ane. Nãm ã Pedru me kukràdjã tũm'ã me no tỳxjamã ane.

Ne kam ajte memã kum,

15 –Ba kam memã ikabẽn kraxbit jarẽho dja. Nhyṃ Metĩndjwỳnh Karõ arỳṃ mekam ruw ne meo ba. Amrêbê kute me bajo ba kõt ne ã wãkamdjwỳ arỳṃ meo bao ane. 16 Ba kam akubyn amijo tẽn arỳṃ amijã Bẽnjadwỳr djwỳnh kabẽn ma. Nãm me bamã, “Be, Djuão Metĩndjwỳnhmã ngõmãbit me angij. Nhyṃ be, dja ba ar amã Metĩndjwỳnh Karõ jano nhyṃ arỳṃ ar ajo ba”, ane.

Nã bãm Bẽnjadjwỳr djwỳnh kabẽn ja man kôt ar amã arẽ. ¹⁷ Be, gu me baje tu amim Bẽnjadjwỳr djwỳnhbê Jeju Kritu markumrẽxkam ne amrêbê me bamã Karō jano. Jakam ne me bajtemdjwỳ me bakôt tu amim markumrẽx nhym arỳm ã memãdjwỳ Karō janoro ane. Kam ba ar amã arẽ gar ama. Djã ne ba iraxo Metĩndjwỳnh jakre got ba kubê aptà? Kati. Nãm ã Pedru memã ane.

¹⁸ Nhym me arỳm amijã kabẽn man Pedrumã kabẽn krãta. Ne arỳm abenmã Metĩndjwỳnh rax jarẽn abenmã kum,

–Be, me bajtemdjwỳ ne Metĩndjwỳnh arỳm kum me kĩnh ne arỳm memã amak bô. Memã amak bô nhym me arỳm amikam kaprĩre wãnh axwemã iren Jeju'ỳr amijo akẽx. Jakam dja me kôt tĩn ne ar ba rã'ã: rã'ã ne, ane.

Ãxikikam me kute Jeju mar'ã ujarẽnh.

¹⁹ Be, amrêbê me kute Exewão bĩnkam ne me me kute amim Jeju marjao bikẽnho mō. Nhym kam me arỳm ajmã. Ajmã:n kam me kwỳ amũ pykabê Penixijmã bôx. Nhym me kwỳ amũ apêxtibê Xipremã bôx. Nhym me kwỳ krĩrãxbê Ãxikimã bôx. Me ja ne me kàj bê mebê idjaermãbit 'ã ujarẽnh tẽ.

²⁰ Nhym be, me kwỳ ja ne me apêxtibê Xiprekam abatãnh djã nhym me kwỳ pykabê Xirenikam abatãnh djã. Me kwỳ ja ne me Ãxiki'ỳr bôx ne arỳm me bajtembê kregumã arẽ. Memã Bẽnjadjwỳr djwỳnh Jeju'ã ujarẽnh ny jarẽn. ²¹ Nãm me me bajtemmã arẽ nhym Bẽnjadjwỳr djwỳnh mekmẽ amijo kajkep. Me kute memã Jeju jarẽnh jamẽ amijo kajkep nhym me arỳm kabẽn mexkumrẽx

ne. Nhym me bajtem krãptĩ: tu amim Bẽnjadjwỳr djwỳnh markumrẽx ne arỳm 'ỳr amijo akẽx.

²² Nhym me arỳm amũ me arẽ. Nhym onĩj krĩraxbê Djeruxarẽkam me kute amim Jeju mar ne kôt ar aben pydjio baja arỳm me arẽnh ma. Ne kam ãxikimã Banabe jano. Nhym 'ỳr tẽ:n kam ²³ 'ỳr bôx ne arỳm me omũn amim,

–Be, mrãmri ne Metĩndjwỳnh tu kum me kaprĩ:kumrẽx* ane. Ne kam arỳm mekam kĩnhkumrẽx ne memã 'ã karõn memã kum,

–Dja gar amã Bẽnjadjwỳr djwỳnh jabê:n kabẽn man arek kôt amijo abakumrẽx. Kwãrĩk wãnh 'ã adjukanga kêt. Nãm ã memã anhỹro bao ane. ²⁴ Be, Banabe ne mexkumrẽx nhym Metĩndjwỳnh Karō arỳm raxo kadjwỳnhbê nhỹn ar o ba nhym mrãmri tu amim Metĩndjwỳnh mar tỳ:xkumrẽx. Nhym ô'ã arỳm me krãptĩ Bẽnjadjwỳr djwỳnh'ỳr amijo akẽx ne tu amim markumrẽx.

²⁵ Nhym kam Banabe amũ krĩraxbê Taxumã tẽ. Kute kam Xaur jabej kadjy ne tẽ. Nãm 'ỳr tẽ:n arỳm 'ỳr bôx. ²⁶ 'Ỳr bôx ne kam abej ne arỳm kum kato. Ne kam akubyn ãxiki'ỳr o bôx. Nhym kam ar arỳm me kute amim Jeju mar ne kôt ar aben pydjio bajamẽ ro'ã akuprõ. Aben tã me ro'ã akuprõ. Me krãptĩ:mã Metĩndjwỳnh kabẽn jarẽnh ku'ê: nhym ar'ã amexmẽ na apêx. Be, krĩraxbê ãxikikam ne me Jejukôt me ba djwỳnhja kumrẽxmã me kute amim Kritu mar jarẽ.

²⁷ Nhym kam Metĩndjwỳnh kukwakam kabẽn jarẽnh djwỳnh kwỳ bôx. Krĩraxbê Djeruxarẽ kurũm

* **11:23** Djãm me ta ne me axwe kêt nhym pãnh kum me kaprĩ Kati. Me ta te axwe kêtãm nhym ta arỳm tu kum me kaprĩ.

Ãxiki'yÿr bôx. ²⁸ Nhyam kam ar 'ô kàjmã me ipôkri dja. Idjibê ne Agabu. Agabu kàjmã djan Metîndjwÿnh Karô kukwakam memã kum,

—Dja apÿnh me ba djari pyka kunîkôt mebê djwÿ kêt. Nhyam me kunî kum prã:m, ane. Nhyam tûmrãm arÿm kato. Bênjadjwÿr raxbê Kraôdjô memã ÿrri ne arÿm kato nhyam me arÿm kum prã:m. ²⁹ Nhyam memã prãm kêtri Ãxikikam Jejukôt me ba djwÿnh kunî arÿm abenmã kabên djin abenmã kum,

—Gwaj amikutã memã banhô mÿjja kwÿ jano. Jeju kukwakam me bakamy pykabê Djudêjakam ar bajamã ano, ane.

Nhyam me abenmã kum,

—Dja gwaj ã memã o ane. Dja gwaj ã memã o ane, ane. ³⁰ Nhyam kam Banabemê Xaur ar kute memã o tẽmmã nhyam me arÿm arkum aminhõ mÿjja ngã. Ne arkum,

—Dja gar me kute Jeju nhõ me jao ba djwÿnhmã angã nhyam me arÿm memã kungrà, ane.

12

Pedru mebê ijê djà kurûm kator.

¹ Ãxikikam me kute memã mÿjja nhõrmã o dja: nhyam onÿ pykabê Djudêjakam bênjadjwÿr raxbê Erodji arÿm àkrê:. Àkrên arÿm ô me ja jano nhyam me me kute amim Jeju mar kwÿo rôrôk ne. Me kute Jejukôt ar aben pydjio baja kwÿo rôrôk ne. Kute meo bikên kadji meo rôrôk ne. ² Ne kam arÿm kàxdjwa kajgoo Xijagu bÿ. Xijagumê Djuão ar axikôt apôx. ³ Nãm me Xijagu bÿ nhyam mebê idjaer arÿm kam kÿnhkumrêx. Nhyam Erodji arÿm mekam kÿnhkôt omûn kam kute Pedruo tÿm kadji memã

arẽ. Me kute djwỳponhbit kur djà nhõ akatikam ne memã arẽ.

⁴ Nhyam kam me arỳm o tỳm ne kubê ijê. Nhyam kam Erodji 'ỳr õ krākamngõnhbê 16 jano. Nhyam me kute Pedru pumũnh kadjy me arỳm meo aben nhikjê'ã kabẽn. Me kunĩbê 4'ã kabẽn. Nhyam kam me 'ã aben japanho dja. Metĩndjwỳnh me irõbê mrãnh djà nhõ akati apêx totokbê Erodji bit kute memã o katormã. Kute memã kukjêr nhyam me kute bĩnmã bit kute memã o katormã. ⁵ Kam ne me arek mebê ijê djākam Pedruo dja. Nhyam me kute amim Jeju mar ne kôt ar aben pydjio baja ne me Pedruo Metĩndjwỳnhmã à'wỳr'ã rĩtkumrêx.

⁶ Nhyam nêje akamàtkam Erodji amim,

—Gê kryrãm, ba memã Pedruo ikato, ane. Nhyam Pedru arek õto nõ. Nhyam krākamngõnh amãnhkrut ne aktã ijên o nhỹ. Kàxiràxo ne krākamngõnh Pedrumẽ aktã amijãpre. Nhyam kre'ã ku'ê djwỳnh ar 'ã ijê djà kuri dja. Arek kre nêje dja. ⁷ Nhyam Pedru õto nõ: nhyam Bẽnjadjwỳr djwỳnh kadjy mrãnh djwỳnh'õ arỳm 'ỳr wadjà. Nhyam arỳm mebê ijê djà kadjwỳnhbê irã. Nhyam arỳm Pedru nhikre'i nhikjêbê kurwan kàjmã kangõn kum,

—Amikrà kêt ne kàjmã dja, ane. Nhyam kàjmã dja nhyam kàxiràxo inỳx 'ãpre djà arỳm tu rôrõk ne.

⁸ Nhyam kadjy mrãnh djwỳnh kum,

—On amipren aparkà ponh jadjà, ane nhyam arỳm ã amijo ane. Nhyam ajte kum,

—Anhõ kubêkà krākào amikupun ikôt tẽ, ane nhyam arỳm amikupu. ⁹ Nhyam mã kator tẽ nhyam arỳm kôt tẽ. Ne kute amimar kêt kam amim we,

—Be, nãm mỳjja kute ijo anhỹr kajgo. Nã bãm amiptir kajgoo nõ, ane. ¹⁰ Nhyam ar arỳm amipãnh

'ã ijê djà ja mẽ. Kam ne kre'ã ku'ê djwŷnh ar ja dja. Nhyġ ar ajte amipãnh 'ã ijê djà ja mẽ. Kam ne kre'ã ku'ê djwŷnh ar jadjwŷ dja. Nhyġ kam ar arŷm krĭrax 'ŷr kàxiràxtio 'ã ijê djà ja tēpo tē nhyġ ta arkum amijã kuta. Nhyġ arŷm ar kato. Ne pry ja kumrēx'ã tēn amipãnh kumē nhyġ kadjy mrãnh djwŷnh arŷm mã kubê tē.

¹¹ Nhyġ Pedru arŷm kute amiptir kêtja man amim,

—Je, mrãmri ne Bēnjadjwŷr djwŷnh Jeju imã kadjy mrãnh djwŷnh jano nhyġ Erodjibê arŷm ipytà. Mebê idjaer kute ibĭnmã kam amak kajgo nhyġ arŷm mebê ipytà, ane.

¹² Ne arek amimaro tē:n kam arŷm Marij nhŷrkwã'ŷr bōx. Djuão Makō ne Marij kurŷm kato. Kikre jakam ne me krãptĭ Metĭndjwŷnhmã kabēno nhŷ. ¹³ Nhyġ Pedru bōx ne arŷm kikre'ã ijê djà mô. Nhyġ me ò àpēnh nija àmôr man arŷm kute me'õ pumŷnhmã 'ŷr tē. Idjibê ne Rodji. ¹⁴ 'ŷr tēn arŷm 'ã ijê djà'ŷr bōx. Nhyġ Pedru kabēn nhyġ arŷm mrãmri Pedrukumrēx kabēn ma. Ne arŷm kĭnhkam tu kikre'ã ijê djà'ã 'ŷr kêt ne akubyn me'ŷr wadjàn memã kum,

—Ô kum, Pedru kikre'ã ijê djà tãri dja, ane.

¹⁵ Nhyġ me tu kum, “Ajbã”, ane. Nhyġ, “Kati, mrãmri”, ane. Nhyġ me arĭk kum,

—Be, kadjy mrãnh djwŷnh kute mã Pedruo baja ne dja, ane.

¹⁶ Nhyġ wãnh Pedru arek 'ã ijê djà môro dja nhyġ kam me kum 'ã kutan arŷm omŷ. Omŷn kam arŷm te kute mŷjja marmã kam no tyn kumex.

¹⁷ Nhyġ memã aminhikra bēno dja nhyġ me arŷm

anhikrê. Nhym kam arỳm Bẽnjadjwỳr djwỳnh Jeju kute mebê ijê djà kurũm o kator'ã memã ajarê. Ne kam memã kum,

—Aje, dja gar tẽn Xijagumẽ Jeju kukwakam me kute abeno kamy arkum ijã ajarê. Ba on, ane. Ne kam arỳm amũ kikre 'õ'ỳr tẽ.

¹⁸ Nhym kam akati. Nhym arỳm krãkamngõnh abenkam kangao kumex. Bẽnjadjwỳr mekam ngryk karõ abenkam kangao kumex. Ne abenmã kum, “Nãr Pedru? Nãr Pedru”? ane. ¹⁹ Nhym kam Erodji Pedru'ỳr me ano. Nhym me abe:j ne te abej aprã. Nhym arỳm prĩne kre'ã ku'ê djwỳnh ar kukij. Nhym me te: aminêje kum kabẽn ne. Nhym arỳm memã arẽn memã kum,

—Pedru kator pãnh me kupa, ane. Nhym me arỳm me kupa.

Nhym kam Erodji arỳm pykabê Djudêja kurũm amũ tẽn arỳm krĩraxbê Xedjare'ỳr bõx. Ne kam arek kam ar ba.

²⁰ Arỳm krĩraxbê Xirukam me jamẽ krĩraxbê Xidõkam me jakam ngryk mex ne. Nhym me arỳm axikõt 'ỳr bõx. Me bõx djwỳnh rãm ne me Erodji nhõ àpênh rax'õmã amijarẽ. Idjibê ne Bradju. Kubê ne Erodji nhõ kumoka'ê, kam õt djà, nêje omũnh djwỳnh. Kute me nêje Erodjimã kabẽn kadjy ne me Bradjumã amijarẽ. Amrêbê ne me kute Erodji nhõ pykakam õ djwỳ jamỳnho ku'ê. Ne kam mebê djwỳ kêt karõ Bradjumã amijarẽ nhym arỳm me nêje bẽnjadjwỳr Erodjimã kabẽn jarẽ.

²¹ Nhym kam Erodji kute memã kabẽn kadjy akati'õ jarê. Nhym arỳm 'ã akati bõx. Nhym Erodji arỳm õ kubêkà rũnho prĩne amijo mex ne õ krĩ djà rax'ỳr bõx ne kam nhỹ. Nhỹn arỳm memã kabẽno

nhỹ. ²² Nhym kam me arỳm abenmã o akij ne abenmã kum,

–Djãm pykakam me'õ kabẽn got? Be, kubê ne kàjkwakam metĩndjwỳnh'õ, ane. ²³ Nhym totokbê arỳm Bẽnjadwỳr djwỳnh kadjy mrãnh djwỳnh mỳj kanêjao kubĩ. Nhym kôp arỳm kakuw nhym arỳm ty. Be, mỳkam? Bir, me kute kum metĩndjwỳnh jarẽn nhym kute aminêje memã kum, “Kati”, anhỹr kêtgam. Kute memã kum, “Kati, atemã kàjkwakam Metĩndjwỳnh pydji”, anhỹr kêtgam ne kadjy mrãnh djwỳnh mỳj kanê punure jao kubĩ nhym arỳm ty.

²⁴ Nhym kam me amũ memã Metĩndjwỳnh kabẽn jarẽnho kumex nhym me krãptĩ arỳm kum kĩnh. Nhym me kute tu amim Jeju markumrẽxa arỳm krãptĩ: mõ.

²⁵ Be, amrêbê ne ãxikikam me kute memã me õ mỳjja kwỳ janormã. Djeruxarêkam me õ mỳjja kêtjamã me kute anormã. Nhym Banabemẽ Xaur ar arỳm amũ me kadjy o mõn memã o bõx ne arỳm memã kungã. Memã kungãn arỳm akubyn kurũm akẽx ne tẽ. Ar Djuão Makô japrõn o tẽ. Tẽ:n arỳm akubyn ãxikikam bõx.

13

Me kute Jeju mar kute amũ Banabemẽ Xaur ar anor.

¹ Be, ãxikikam me kute amim Jeju mar ne kôt ar aben pydjio bajakam ne me kwỳbê Metĩndjwỳnh kukwakam kabẽn jarẽn djwỳnh. Nhym me kwỳbê memã kukràdjà'ã ujarẽn djwỳnh. Ar idjibê ne Banabemẽ Ximião Nidjême Ruxumẽ

Manaũmmẽ. Krĩraxbê Xirenikam ne Ruxu abatành. Manaũm ne bẽnjadjwýr raxbê Erodjimẽ ro'ã abatành ne kute o kamy. ² Ar Metĩndjwýnhmã rax jarẽ ne kum amijajburo nhỹ. NhyM Metĩndjwýnh Karõ arkum,

—Dja gar imã Banabemẽ Xaur aro aben nhikjê. Ba arým ar àpênh djà ny kadjy aro amiptà, ane. ³ NhyM kam ar amijajburo nhỹn Metĩndjwýnhmã aro à'wýro nhỹ. Ne kam ar krã'ã aminhikra djin amũ ar ano.

⁴ Metĩndjwýnh Karõ ã kute ar anoro anhýrkam ne ar arým krĩraxbê Xerxij'ýr tẽ:n kam 'ýr bõx. Ne kam kàraxkam ngõ raxbê pyka kêtãt tẽ. Apêxtibê Xipre'ýr tẽ:n kam arým 'ýr bõx. ⁵ Krĩraxbê Xarami'ýr ne ar bõx. Ne kam wabin tẽ. Apýnh mebê idjaer bikprõnh djakam kàj bê memã Metĩndjwýnh kabẽn jarẽho tẽ. Djuão Makõdjwý ne ar aprõn o tẽ. Arkum àpênhmã ne ar o tẽ.

⁶ Ne kam pykakõt krĩraxbê Papu'ýr tẽn 'ýr bõx. Ne kam arým me'õbê Bajēju kajpa. Kubê ne mebê idjaer'õ. Ta ne amijo apýnh mýjja mar mexo ban me kupênhõ ban amijo wajangao ba. Ne kam ta amijo Metĩndjwýnh mar mex ne amijo 'êx ne we kukwakam memã kabẽn jarẽho ba.

⁷ Nãm pyka tãmkam bẽnjadjwýrmã àpênh ar ba. Bẽnjadjwýr nhidjibê ne Xedju Paur. Bẽnjadjwýr krã mexkumrẽx. Banabemẽ Xaur ar Papu'ýr bõx nhyM bẽnjadjwýr amiwýr ar ku'uw ne arkum,

—Imã Metĩndjwýnh kabẽn jarẽ. Ije mar prãm, ane.

⁸ NhyM kam Erimanh, kubê ne Bajējuja. Me bakabẽnkam ne gu me ren kum wajanga jarẽ.

Nhym be, me bajtem kabẽnkam ne me kum Eri-manh jarẽ. Nãm bit kute Paur Ar kubê àptàrmã. Eri-manh bit kute õ bẽnjadjwỳr nêje Metĩndjwỳnh kabẽn pytàrmã ne arỳm kabẽno Xaur ar apanho dja.

⁹ Nhym Xaur, idji nhikjêbê ne Paur. Metĩndjwỳnh Karõ raxo Paur kadjwỳnhbê nhỹn ar o ba nhym arỳm wajanga'ỳr akẽx ne kam no tyn omũnho djan ¹⁰ kum,

—'Êxnhĩti, axweti, Xatanaj tàmджwỳ. Nãm me axwe kêt prãm, ga mã amã me kurê. Bẽnjadjwỳr djwỳnh memã 'ã karõ katàtkumrẽx ga kam ga kupa'ã ar memã arẽnho aba nhym me arỳm aman Metĩndjwỳnh kupa'ã amijo ba. Je tô mykam ne ga akabẽn punu jao krã'yr kêt-kumrẽx? ¹¹ Jakam arỳm Bẽnjadjwỳr djwỳnh kute ajaxwe pãnh ajo bikẽnhmã. Dja ga arỳm ano rãn arngro pumũnh kêt nhym ajã akatĩ krãptĩ apêx, ane.

Nhym totokbê arỳm no rãn kam nokrekam akamàt kô tyk pytĩ. Nhym arỳm me'õ jabej àpênh mõ. Me'õ kute pa 'amỳnh ne o tẽmmã ne mekôt me'õ jabej àpênh mõ. ¹² Nhym bẽnjadjwỳr Xedju Paur kute wajanga no rã pumũnhkam arỳm tu amim Bẽnjadjwỳr djwỳnh markumrẽx. Nãm anhỹr djwỳnhrà m amim,

—E kum, Bẽnjadjwỳr djwỳnh'ã ar kabẽn kukràdjã mekkumrẽx, anen kam tu amim markumrẽx.

Paur Æxiki 'õdjwỳkam memã Jeju'ã ujarẽn ne ja.

¹³ Nhym kam Paurmẽ ro'ã ar tẽmja ar kàraxmã wadjàn nox ne arỳm amipãnh krĩraxbê Papu mẽ. Ne tẽ:n kam arỳm pykabê Papirijkam krĩraxbê

Pedji'ỳr bōx. Nhyam kam Djuão Makô arỳm ar kangan Djeruxarẽ'ỳr akẽx ne.

¹⁴ Nhyam kam ar amipãnh krĩraxbê Pedji mẽ. Ne tẽ:n kam pykabê Pidjikkam krĩraxbê Āxiki 'ōdjwỳ'ỳr bōx. Nhyam kam arỳm ar'ã pi'ôk rårar nhyam ar arỳm mebê idjaer bikprōnh djãmã wadjàn nhỹ. ¹⁵ Nhyam me'õ pi'ôk jarẽnho dja. Mōjdjê kukràdjãmẽ Metĩndjwỳnh kukwakam kabẽn jarẽnh djwỳnh 'ōdjwỳmẽ kabẽn jarẽnho dja. Ne kam arỳm arẽn pa. Nhyam me bikprōnh djàkam bẽnjadwỳr ar Paurmã kabẽn kadjy memã arẽ. Nhyam me amũ abenmã arẽn arỳm kum arẽn kum,

—Bẽnjadwỳr ar ar amã kabẽn ne ar amã, “Be, akmere ar, ar ajō aje memã akabẽn jarẽnh prãm jabej arẽ”, ane.

¹⁶ Nhyam kam Paur arỳm kàjmã dja. Ne memã aminhikra bẽ nhyam me arỳm anhikrê. Nhyam memã kum,

—Gar abê idjaer ar, ar akunĩ amã Metĩndjwỳnh pyma ar, dja gar ikabẽn ma. ¹⁷ Me babê idjaero ba djwỳnhbê ne Metĩndjwỳnh. Nãm arỳm amijo me bakukãmãre pytà. Nhyam kam me pykabê Edjitukam ar ba nhyam Edjitukam me ja ar meo kubajtemo ba. Nhyam kam Metĩndjwỳnh me bakukãmãreo krãptĩ:n o ra:x. Ne kam tỳx me:xkôt arỳm meo kato. ¹⁸ Meo kato nhyam me kapôt kukritkam ar ba. Nhyam me mã kam amikrào ba nhyam mã kum me kaprĩn meo ba. Nhyam kam me'ã amexbê 40 apêx. ¹⁹ Nhyam kam Metĩndjwỳnh pykabê Kanaãkam me ar ba tũmjao apêx. Apỹnh me bajtem ba djàribê 7 nhyam arỳm memã meo apêx. Ne kam memã me õ pyka nhirê ne memã kungã.

²⁰ Ne kam aben totokmã memã me kute memã axwe pãnh jarẽnh djwýnh jarẽ nhym me aben kukãm ar meo ba. Nhym kam me'ã amex krãptĩ:o kute 450 pyræk apêx nhym Metĩndjwýnh kuk-wakam kabẽn jarẽnh djwýnhbê Xamuwe me kadjy kato. ²¹ Nhym kam me amikadjy Metĩndjwýnhmã bẽnjadjwýr raxo a'uw. Nhym arým memã Xau, Ki kute irja jarẽ. Nhym memã bẽnjadjwýr'ã amexbê 40 apêx. Xaubê ne Bẽnjamĩn djô'ã me'õ.

²² Nhym kam Metĩndjwýnh bõm Xau mẽn pãnh arým me kadjy Dawi jarẽ nhym arým ar meo ba. Nhym Metĩndjwýnh arým 'ã memã kum,

“Dawi ne ba arým kum ikato. Dja ba 'ã kum karõ nhym arým katát ikabẽn kunĩ man kôt ar amijo ba. Djexe ne Dawi dji.” Nãm ã Metĩndjwýnh memã ane.

²³ Ne kam amrêbê kute me bakukãmãremã arẽnh kôt arým tũmràm me babê idjaer kamingrãny kadjy Jeju jano. Dawija tãm djô'ã ne kato. Jejubê ne õ kàjkwa kadjy me utàr djwýnh. ²⁴ Jeju kute àpênhmo krax kêttri ne Djuão me babê idjaer kunĩ jakren me bamã, “Me amikam akaprĩren wãnh ajaxwemã anhiren Metĩndjwýnh'ýr amijo akêx. Ba kam kum ngômã me ajangij”, ane.

²⁵ Ne kam kute àpênh'ã aminhinomã amimênh 'ýr ne me bamã, “Ga me Kritu bõxmã kam amako aba. Djãm ibê tãmwã got? Kati, ibê atemã. Nhym be, itotokbê me'õ bõxja ne raxo kute ijakrenh, kute ijakrenh mexi. Nã bãm te irax ne 'ã inhibõn ije kum parkà 'ãpre bõnh prãmje. Be, ãm irax ba ren arým kum apê. Nhym be, kati, ãm ingrire. Nãm raxo ijakrenh mex ne.” Nãm ã Djuão memã ane. Nãm ã Paur memã ane.

²⁶ Ne itepã ajte memã kum,

–Be, akmere ar, gar abê Abraão tàmdjwỳ ar, ar akunĩ ar amã Metĩndjwỳnh rax pyma ar. Be, Metĩndjwỳnh arỳm me bamã kabẽn jano. Jeju kute me utar'ã kabẽn jano. Ba arỳm ar amã kabẽn jarẽnho dja.

²⁷ Djeruxarẽkam me jamẽ kam me bẽnjadjwỳrmẽ ne me kute Jeju raxkõt mar kêt. Amrêbê: ne Metĩndjwỳnh kukwakam kabẽn jarẽnh djwỳnh me bakukãmãremã arẽ. Me kute Kritu'ã axwe nhôr ne bĩnmã arẽ. Nnym me aben djô'ã kabẽn jarẽnh djwỳnh kabẽn jarẽ. Pi'ôk rârâr kunĩkõt kabẽn jarẽnho môr tãmtã. Nãm me te arẽn mỳjja'ã kabẽn kute amijakreja mar kêt. Jeju'ã kabẽn kute amijakreja mar kêt. Ne kabẽn jarẽnho môr tãmtã arỳm 'ỳr o bôx. Tũmràm me kamingrãnyre kute mar kêt rã'ãn arỳm Jeju'ã axwe nhôn bĩnmã arẽ. Amrêbê: Jeju rwỳk kêtri kukwakam kabẽn jarẽnh djwỳnh kute arẽnh kõt arỳm tu bĩnmã arẽ. ²⁸ Ne te: kute axwe'õ jabej ne kum kator ne pãnh kute bĩnmã te me kukij nym axwe kêtumrêx. Te Jeju axwe kêt nym me tu mrãmri kute bĩnkumrẽxmã Piratumã o a'uw. ²⁹ Ne kam amrêbê: me bakukãmãre kute pi'ôkkam Kritu'ã kabẽn jarẽnh kõt ã Jejuo ane. Kabẽn kunĩkõt me kute o anhỹrmã kõt ne me kamingrãnyre arỳm ã Jejuo ane. ã Jejuo ane nym arỳm ty. Ty nym kam me arỳm pĩte'y kurũm kaban o ruw ne me tyk nhõ kẽnkrekam adjà nym nõ. ³⁰ Nnym be, Metĩndjwỳnh akubyn o tĩn. ³¹ Nnym kam kõt ba djwỳnhmã amijo amirĩt ar o ba nym arỳm 'ã akati krãptĩ apêx. Jeju tyk kêtri ne ar pykabê Garrêja kurũm ro'ã tẽ, Djeruxarẽ'ỳr tẽ. Nãm arkum amijo amirĩto ba nym kam jakam ar Jeju'ã ujarẽnh ar ba. Ar kute Jeju akubyn tĩn

pumũnhkôt memã 'ã ujarēnh ar ba. Nãm ã Paur memã ane.

³²⁻³³ Ne kam itepã memã kum,

—Metĩndjwỳnh ne amrēbê: me bakukãmãremã kum, “Dja ba akubyn Krituo tĩn”, ane nhym me aben djô'ã arēho mō:. Arēho mōr tãmtã arỳm 'ỳr o bōx. Me bakamingrãnyrekam Jeju ty nhym Metĩndjwỳnh arỳm akubyn o tĩn. Tãm ne bar ar amã arēho dja. 'Ã ne me bakukãmãre amrēbê: mebê idjaer nhō me ngrer tũmbê 2'ã pi'ôk no'ôk. Kamã Metĩndjwỳnh arỳm kramã kum,

“Mrãmri abê ikrakumrēx. Jakam ga arỳm ijo Abãmkumrēx”, ane.

Kute Kramã anhỹrkôt ne arỳm akubyn o tĩn ne.

³⁴ Nhym amrēbê: me pi'ôk 'ôdjwỳ no'ôk. Kamã Metĩndjwỳnh kute akubyn o tĩn nhym ĩ rerek prãm kêt'ã ajte kum,

“Ije angêt Dawimã ajarēnh kôt dja ba ã ajo djuw mexo ane”, ane.

³⁵ Nhym me mebê idjaer nhō me ngrer tũm 'ôdjwỳ'ã pi'ôk no'ôk. Kamã ne Dawi Metĩndjwỳnhmã kum,

“Djãm inhĩ rerekmã? Kati. Ba ne ba amexo imex.

Kam dja ga ikanga kêtumrēx”, ane.

Amrēbê: me kute pi'ôk no'ôk kôt ne Jeju tyn ĩ rerek kêt ne akubyn tĩn ne. Nãm ã Paur memã ane.

³⁶ Ne kam itepã ajte memã kum,

—Nhym be, djãm Dawi nhĩ rerek kêt? Kati. Dawi tyn arỳm ĩ rerek ne. Metĩndjwỳnh kabēnkôt ne Dawi kum apê: nhym kam kubēngêt arỳm kubĩ nhym ty nhym me arỳm adjã. Dawi akubyn tĩn kêt nhym arỳm ĩ rerek ne. ³⁷ Nhym be, djãm Jeju nhĩ

rerek? Kati. Ī rerek kêt. Metĩndjwỳnh kute akubyn o tĩnkam ne ĩ rerek kêt. Nãm ã Paur memã ane.

³⁸ Ne kam ajte memã kum,

—Be, akmere ar, ba ar amã arẽ gar ama. Jeju tyk ne akubyn tĩnkam Metĩndjwỳnh arỳm me axweo aknon mekam ngryk kêt. Ja'ã ne bar kàj bê ar amã idjujarẽnho dja. ³⁹ Mõjdjê kute me kute katàt amijo ba'ã memã karõkam kukràdjà gu me te baje mar ne katàt kôt amijo baba prãmje ne kam bajaxwe rã'ã. Nhym be, dja me tu amim Jeju markumrẽx nhym Metĩndjwỳnh arỳm me axwe kunĩ maro akno. O aknon tu memã axwe kêt jarẽ nhym me arỳm kum mexkumrẽx ne. ⁴⁰⁻⁴¹ Amrêbê: ne Metĩndjwỳnh kukwakam kabẽn jarẽn djwỳnh me bakukãmãremã kum,

“Ē, me atĩn ne ar abari dja ba mỳjja pumũnh kêt nhipêx.

Nhym me te me amã 'ã ajarẽ ga me mar prãm kêtikumrẽx.

Ē, me aje ijaprỳ prãm wã dja ga me te aje mỳjja marmã kam ano tyn aku'ên arỳm me biknor tokry djàkam akuno”, ane.

Ga, me kute mar prãm kêtgam me biknor tokry djàkam biknorja pumũ. Kwãrĩk wãnh mekôt ã amijo anhỳr kêt. Ar ga dja gar tu amim Jeju markumrẽx. Nãm ã Paur memã ane.

⁴² Nhym kam me bikprõnh djà kurũm me kator mõrkam ne me Paur arkum,

—Dja gar amrê pi'òk ràràr mõrkam ajte ar imã me kabẽn ja jarẽ, ane. ⁴³ Nhym arỳm me bimànħkam me krãptĩ Paurmẽ Banabe arkôt tẽ. Mebê idjaermẽ me bajtem kute mebê idjaer kukràdjà mar

ne kõt kute amijo bajamẽ ne me arkõt tẽ. Nhyim ar memã kabẽn ne memã kum,

—Metĩndjwỳnh ta kum ar akaprĩkumrẽx* Dja gar tu amim markumrẽx ne 'ã adjukanga kêt, ane.

⁴⁴ Nhyim kam ajte pi'òk ràràr nhyim me ajte ar'ã akuprõ. Me kute Metĩndjwỳnh kabẽn marmã ne krĩrax wãkam me kunĩ ar'ã akuprõ. ⁴⁵ Nhyim mebê idjaer kwỳ arỳm ar'ã me krãptĩja pumũn arỳm me'ã ngrý:k ne. Ta te kute uràk prãmje arỳm Paur japrỳo kumex.

⁴⁶ Nhyim kam Paurmẽ Banabe arkum me uma kêt ne memã kabẽn ne memã kum,

—Me abê idjaerkam bar ije me akumrẽxmã Metĩndjwỳnh kabẽn jarẽn prãmikumrẽx. Be, jakam ne ga me aminhirõbê kabẽn mẽn kam amim, “Djãm Metĩndjwỳnhkõt itĩn rã'ãmã? Kati. Ja ne imã kĩnh kêt”, ane. Kam dja bar arỳm memã idjujarẽn kadjy me bajtem'yr amijo akẽx ne. ⁴⁷ Metĩndjwỳnh kute pi'òk kõt ar imã me bajtem'ã karõ kõt dja bar ã amijo ane. Kamã ne Kritumã kum,

“Ga, akamàt kô tykkam me kute mỳjja pumũnh kêt ne mrãnh punuja pumũ. Nhyim me kute memã pry kurwỳ nhyim me arỳm irãkam katàt mrã. Me bajtemdjwỳ ne me mrãnh punun axwe. Ga dja ga memã ikabẽn jarẽ.

Ja kadjy ne ba arỳm ajano. Dja me amim ikabẽn man arỳm gadjwỳ ama. Aje me axwebê me utàr djwỳnh dja me ama. Aje pyka kunĩkõt me axwebê me utàr kadjy ne ba ajano.”

* **13:43** Djãm me ta ne me axwe kêt nhyim pãnh kum me kaprĩ Kati. Me ta te axwe kêtãm nhyim ta arỳm tu kum me kaprĩ.

Nãm ã Kritumã ane. Ar badjwỳ ne bar arỳm kabẽnkõt me bajtemmã akẽx ne. Nãm ã Paur memã ane. ⁴⁸ Nhym me bajtem kute ar markam arỳm kĩnhkumrẽx ne abenmã kum,

–Metĩndjwỳnh kabẽn mexkumrẽx. Metĩndjwỳnh kabẽn mexkumrẽx, ane. Ne kam Metĩndjwỳnh kute me kêttri amijo me utârja, kute kõt tĩn ne ar ba rã'ã kadjy amijo me utârja arỳm tu amim Jeju markumrẽx ne.

⁴⁹ Nhym kam me pykaja kunĩkõt arỳm memã Bẽnjadjwỳr djwỳnh kabẽn jarẽnho ba. ⁵⁰ Nhym mebê idjaer arỳm Paurmẽ Banabe ar'ã memã apnê. Me nire kwỳ rũnh kute mebê idjaer kukràdjà mar ne kõt amijo bajamã ne me ar'ã apnê. Ne me my bẽnjadjwỳrdjwỳmã ar'ã apnê. Krĩraxbê Æxikikam me jamã apnê. Nhym kam me ari memã ar kurêtuw. Ne arỳm amibê ar kujate. ⁵¹ Nhym ar kute me kangao amirĩt kadjy mebê amipark'à me õ pyka ka'u. Ne kam amũ krĩraxbê Ikõni'ỳr tẽ. 'Ỳr tẽ:n arỳm 'ỳr bõx. ⁵² Nhym Jekukõt me ba djwỳnh arỳm kĩnhkumrẽx ne. Nhym Metĩndjwỳnh Karõ arỳm raxo me kadjwỳnhbê nhỹn ar meo ba.

14

Ikõnikam Paur ar memã Jeju'ã ujarẽn.

¹ Nhym kam Ikõnikam Paurmẽ Banabe ar arỳm mebê idjaer bikprõnh djà'ỳr tẽn wadjàn kam memã ujarẽnho dja. Ne memã kabẽn mexkumrẽxo dja. Nhym kam me krãptĩ: kum kĩnh ne arỳm tu amim Jeju markumrẽx. Mebê idjaermẽ me bajtembê kregu krãptĩ: tu amim markumrẽx.

² Nhym kam mebê idjaer kwỳ amakkre kêt ne kute Jeju mar prãm kêtja arỳm me bajtemmã me kurêtuw. Memã Jeju kukwakam me kute abeno kamy kurêtuw nhym me kum me kurêo ba.

³ Nhym kam Paurmẽ Banabe ar arek mekam ar ba. Arkum me uma kêt ne Bẽnjadjwỳr djwỳnh'ã memã 'ã ujarênh ar ba nhym ar'ã arỳm arngro krãptĩ: apêx. Metĩndjwỳnh ta kute tu kum me kaprĩ'ã memã ujarênh ar ban* Bẽnjadjwỳr djwỳnh kukwakam me aêrbê mỳjja pumũnh kêt kwỳ nhipêx. Me te kute mỳjja marmã kam no tyk ne kute Metĩndjwỳnh raxmã kator kadjy mỳjja pumũnh kêt kwỳ nhipêx. Nãm ar me punu kwỳo mex. Me kute abenmã kum,

—Mrãmri ne Metĩndjwỳnh kôt ar kabênkumrêx, anhỹr kadjy ar ipêx.

⁴ Nhym kam krĩraxkam me apỹnh kabên. Me kwỳ mebê idjaer kôt kabên. Nhym me kwỳ Jeju kute ar anorja kôt kabên. ⁵ Nhym kam me bajtemmẽ mebê idjaermẽ mekam me bẽnjadjwỳrmẽ arỳm abenmã ar'ã karõn abenmã kum,

—Gwaj arkum akjan kẽno ar titik gê ar ty, ane. ⁶⁻⁷ Nhym kam ar arỳm me kuman arỳm mã mebê tẽ. Mebê tẽ:n kam arỳm pykabê Rikaokam bôx. Ne kam krĩraxbê Rixakam bôx ne memã arẽ. Ne kam krĩraxbê Tebikam bôx ne memã arẽ. Ne bu'ã pyka kunĩkôt memã arênho ba. Kritu'ã ujarênh nyja ne memã arênho ba.

Rixakam Paur ar memã 'ã ujarênh.

* **14:3** Djãm me ta ne me axwe kêt nhym pãnh kum me kaprĩ Kati. Me ne me te: axwe kêtmã nhym Metĩndjwỳnh ta arỳm tu kum me kaprĩ.

8 Nhyṃ krĩraxbê Rixakam me'õ mrãnh kêt. Adjàkam ne par punuren mrãnh kêt rã'ã ne arỳm abatành ne. 9 Nhyṃ kam Paur memã ujarẽho dja nhyṃ par punuja kabẽn maro nhỹ. Ne mex kadjy arỳm tu amim Metĩndjwỳnh kamnhĩxkumrẽx. Nhyṃ Paur kam no djar tỳx ne arỳm kute amim kamnhĩxkõt omũ. 10 Nãm omũn kàj bê kum, “Kàjmã dja”, ane. Nhyṃ arỳm ekruṃ ne kàjmã djan arỳm mrãnh mex.

11 Nhyṃ me krãptĩ arỳm Paur kute o mexkõt omũn kàj bê abenmã o akij. Nhyṃ be, Paur ar kute me kabẽn mar kêt. Me õ pykabê Rikaõkam me kabẽn kõt ne me kabẽn. Nãm me abenmã o akij ne abenmã kum,

—Apỹnh me batĩndjwỳnh ar amijo me bapyràk ne arỳm pykamã ruw ne ar ba, ane nhyṃ ar kute me kabẽn mar kêt.

12 Nhyṃ me Banabemã Djupite jarẽ. Ne Paur kute kabẽno Banabe jakrenhkam kum Mekuju jarẽ. Me õ metĩndjwỳnh kajgo kõt ne me arkum idji jarẽ. 13 Krĩrax jajkwa krekre 'ỳr ne me kute me õ metĩndjwỳnh kajgomã amijarẽnh djà. Me õ metĩndjwỳnh jamã ne we kum Djupite jarẽ. 'Ỳr ne kute mar djwỳnh arỳm mrybàri kwỳo bõx. Nãm me pidjõrã nhipêxo ipõk nhyṃ mry arỳm upij. Be, me krãptĩmẽ Djupite mar djwỳnhmẽ ne me Paur aro õ metĩndjwỳnh kajgon bit kute arkum mry bĩnmã. Bit kute arkum amijarẽnh kadjy arkum mry bĩnmã.

14 Nhyṃ Jeju kute ar anorjabê Banabemẽ Paur ar arỳm me omũn arỳm kuma. Ne kute amikaprĩo amirĩt kadjy amikà kadjõn me'ỳr prõt ne. Ne me krãptĩ katikõt aminêje kàj bê: memã kabẽn tẽ. Me

kute arkum mry bĩn nēje kàj bê: memã kabēn tēn memã kum,

¹⁵ —Ē, mỳkam ne ga me aje ar imã amijarēnhmã? Djãm ar ibê Metĩndjwỳnh? Kati. Ar ije me apyrak. Me aje wãnh mỳjja kajgo jamã anhirermã ne bar kàj bê me ajakreo iba. Metĩndjwỳnh ne tĩn ne ar ba. Ta ne arỳm kàjkwa nhipêx ne ajte pyka nhipêx ne ajte ngô raxbê pyka kêt nhipêx ne ajte kam mỳjja kunĩ nhipêx. Tãm dja ga me amim maro aba. ¹⁶ Amrêbê: apỳnh me ba djakam ne me ta kute amidjwỳnhbit marn amikôt amijo ba kajgo nhym Metĩndjwỳnh ate krã.

¹⁷ Djãm ate krãkam kute me bamã amijo amirĩt kêt? Kati. Kute me bamã amijo amirĩt rã'ã. Ga, kute me bakunĩo djuw mex rã'ãja pumũ. Nãm mã djwỳ nhõ mytyrwỳ kôt apỳnh djwỳ djari pykakam o apôx rã'ã. Ne kam djwỳo mã me bajo djuw mexkumrêx ne o me bajo kĩnhkumrêx. Ne kute me bajo anhỳr rã'ã ne. Ga, Metĩndjwỳnhkumrêx ne kute me bakunĩo djuw mex rã'ãja pumũ. Nãm Paur ar ã aminêje memã ane. ¹⁸ Nãm ar te memã ane nhym me krãptĩja ar'ã ajkê. Ne me kute arkum amijarēnh kadjy kute mry bĩn prãm rã'ãn kam arỳm kanga.

¹⁹ Nhym kam mebê idjaer kwỳ bôx. Āxiki kurũm me kwỳ bôx. Ajte Ikõni kurũm me kwỳ bôx. Ne kam memã ar kurêtuw nhym me arỳm kēno Paur titiko djan arỳm 'ã abenmã, “Arỳm ne ty”, ane. Ne kam arỳm krĩrax nēje bjêro mõn o katon atykmã kumê. ²⁰ Nhym kam Jejukôt me ba djwỳnh bôx ne kum ipôk ne. Nhym kam kàjmã djan arỳm akubyn krĩraxmã wadjà. Nhym kam me'ã akati

nhym Banabemẽ Paur ar arỳm krĩraxbẽ Tebi'ỳr tẽ.

Ar arỳm amipry krax'ỳr akẽx.

²¹ 'Ỳr tẽ:n kam 'ỳr bõx. Ne kam krĩrax tãm kam kàj bẽ memã ujarẽnh ny jarẽnh ba nhym me krãptĩ arỳm tu amim Jeju markumrẽx. Nhym kam ar akubyn krĩraxbẽ Rixa'ỳr tẽn 'ỳr bõx ne kam Ikõni'ỳr tẽn 'ỳr bõx ne kam Æxiki'ỳr tẽn 'ỳr bõx. ²² Ne krĩ kunĩkõt Jeju kõt me ba djwỳnhmã 'ã karõo tẽn memã kum,

–Dja gar tu amim Jeju markumrẽx rã'ãn 'ã adjukanga kêt. Dja me kâtãm gwaj bajo bikẽnh ar o ba gwaj batokry kumex ma. Nhym kam Metĩndjwỳnh ỳtã amikõt gwaj bapymjỳrkumrẽx. Arỳm õ me ja kunĩmã bẽnjadjwỳrkam dja ã gwaj bajo ane. Nãm Paur ar ã memã anhỹro tẽmo ane.

²³ Ne kam apỹnh me kute amim Jeju mar djari kunĩkõt tẽ. Me kute Jejukõt ar aben pydjio ba djari kunĩkõt tẽn me kwỳ'ã meo ba djwỳnh rẽ. Ne kam Metĩndjwỳnhmã meo a'uw ne kum amijajbun arỳm memã kum,

–Gar arỳm tu amim Bẽnjadjwỳr djwỳnh markumrẽx. Bar kum ar ajo a'uw gẽ mã ar ajo djuw mex ne ar ajo ba, ane. ²⁴ Ne kam arỳm tẽ. Pykabẽ Pidjijkõt tẽ:n kam arỳm pykabẽ Papirij'ỳr bõx. ²⁵ Ne tẽ:n kam krĩraxbẽ Pedji'ỳr bõx. Ne kam kàj bẽ memã Metĩndjwỳnh kabẽn jarẽ. Memã arẽn kam ajte tẽ. Tẽ:n kam krĩraxbẽ Atarij'ỳr bõx.

²⁶ Ne kam ajte ngõ raxbẽ pyka kêt kõt akubyn krĩraxbẽ Æxiki 'õdjwỳ'ỳr tẽmmã. Krĩrax jakam ne me amrẽbẽ Metĩndjwỳnhmã aro a'uw ne kum,

–Amã ar àpẽn kadjy dja ga tu amã ar kaprĩkumrẽx ne aro djuw mexo aba, ane. Nãm

me kum aro a'uw ne kam amũ ar ano. Nhym ar arỳm amũ krĩrax krãptĩkõt ujarẽnh ba. Ne kam arỳm inomã amidjàpênh djã mên ajte akubyn ãxiki ja'ỳr tẽmmã. ²⁷ Ỗr tẽ:n kam arỳm 'ỳr bõx. Bõx ne me kute amim Jeju marjao aben pydjìn arỳm memã amijã ajarẽ. Metĩndjwỳnh kukwakam ar àpênh kunĩkõt memã 'ã ajarẽn memã kum,

–Be, Metĩndjwỳnh ne arỳm apỳnh me bajtem ba djàkam memã amak bõ nhym me krãptĩ: arỳm tu amim Jeju markumrẽx, ane. ²⁸ Ne kam arek Jejukõt me ba djwỳnhja kõt ar ba 'ã tũm.

15

Djeruxarẽkam me kute kukràdjào aben mar.

¹ Nãm ar arek ãxikikam ar ba: nhym kam me kwỳ arỳm pykabê Djudêja kurũm bõx. Ne kam 'êx ne Jeju kukwakam me kamymã kabẽn. Me bajtemmã kabẽn ne memã kum,

–Gê me Mõjdjê kukràdjã kõt me amy nhinhu kà rê. Dja me me amy nhinhu kà rênh kêt nhym Metĩndjwỳnh kute õ kàjkwa kadjy me apytàr prãm kêt. Nãm me 'êx ne ã memã ane.

² Nhym kam Paurmẽ Banabe ar arỳm Djudêja kurũm me bõxjamẽ aktã kabẽnno aben japa:nho dja. Nhym kam me abenmã kum,

–Gê Paurmẽ Banabemẽ me bakwỳdjwỳ Djeruxarẽmã tẽ. Gê ar Jeju kute ar anorjamẽ me kute Jeju nhõ me jao ba djwỳnh'ỳr bõx ne me my kà rênh jabej me kukja, ane. ³ Ne kam me kute amim Jeju mar ne kõt ar aben pydjio baja arỳm amũ ar ano nhym ar tẽ. Tẽ:n pykabê Penixijkõt tẽ. Ne tẽ:n pykabê Xamarijkõt tẽ. Ne tẽmkõt Jeju

kukwakam me kute abeno kamymã ujarẽnh tẽn memã kum,

—Apỳnh me bajtem ba djakam ne me arỳm Bẽnjadjwỳr djwỳnh'ỳr amijo akẽx ne tu amim markumrẽx. Nãm ar ã memã anhỳr tẽ. Nhyam kam me kunĩ arỳm kĩnhhtirekumrẽx.

⁴ Nhyam ar tẽn kam arỳm Djeruxarẽ'ỳr bõx. Nhyam kam me kute amim Jeju mar ne kõt ar aben pydjio baja ar pa krij ne arkum kabẽn mextire jarẽ. Mekam Jeju kute ar anor jadjwỳ, meo ba djwỳnhdjwỳ ne ar ã aro ane. Nhyam kam ar memã amijã ajarẽ. Metĩndjwỳnh kukwakam ar àpênh kunĩkõt ar memã 'ã ajarẽ.

⁵ Nhyam kam mebê pardjêu kwỳ kàjmã dja. Adjwỳnhdjwỳ ne ar tu amim Jeju markumrẽx. Ar kàjmã djan memã kum,

—Gê me me my kà rê. Me bajtem kute amim Jeju marja my kà rê. Dja me me bakukràdjà'ã memã karõn memã kum, “Djã gãm me katàt Mõjdjê kukràdjà man kõt ar amijo aba”, ane. Dja me ã me bajtemmã ane. Nãm ã mebê pardjêu memã ane.

⁶ Nhyam kam me kute 'ã aben marmã Jeju kute ar anorjamẽ me kute Jeju nhõ me jao ba djwỳnhmẽ akuprõ. ⁷ Ne kam aktã kabẽno aben japanho kumex. Nhyam kam Pedru kàjmã djan memã kum,

—Be, akmere ar, ba ar amã arẽ. Metĩndjwỳnh ne amrẽbê ar akuràm amijo ipytà. Ije me bajtemmã idjujarẽnh kadjy amijo ipytà. Ije memã Kritu'ã ujarẽnh ny jarẽnh nhyam me kute tu amim markumrẽx kadjy. Ja kadjy ne amijo ipytà. Ja ne gar arỳm aje mar.

⁸ Metĩndjwỳnh ne kute me õkre kadjwỳnhbê me kabẽn kunĩ mar. Nãm kum me bajtem kĩnh ne

arým memã ta Karõ jano. O ne arým gwaj bamã kum me kĩnho amirĩt ne. Amrêbê ne gwaj bamã anon kam arým jakam ã memã anoro ane. ⁹ Djãm kum me babê idjaerbit kĩnh ne kum me bajtem kĩnh kêt? Kati. Me tu amim markumrêx nhym arým me õkre kadjwýnhbê memã axweo ajngra. Kam arým kum me bajtemdjwý kĩnh. Nãm kum me kunĩ kĩnho aben pyrãk.

¹⁰ Ar akwý ne gar aje, “Dja me bajtem Mõjdjê kukràdjã kõt amijo ba mex”, anhýro aba. Je tõi, mýkam ne gar akabên jao Metĩndjwýnhmã amikurê'uko aba? Djãm Mõjdjê kukràdjã kõt ne me bakukãmãre kute amijo ba mex got? Gwaj badjwý djãm kõt ne gwaj amijo baba mex got? Kati. Gwaj bajaxwekam ne gwaj te: baje Mõjdjê kukràdjãkõt amijo baba mexmã. Kam kwãrĩk wãnh me bajtemmã ja jarênh kêt. Me kute Mõjdjê kukràdjã kõt amijo ba mexmã kwãrĩk wãnh memã arênh kêt.

¹¹ Be, mrãmri Bẽnjadjwýr djwýnhbê Jeju Kritu ta ne tu kum gwaj bakaprĩkumrêx.* Kam ta ne õ kàjkwa kadjy gwaj bapytã. Gwaj amrêbê tu amim ja markumrêx. Ta ne tu kum me bajtemdjwý kaprĩn ã me utãro ane. Nãm ã Pedru memã ane.

¹² Nhym me krãptĩ:ja arým kabên krãta. Nhym kam Banabemê Paur ar arým memã kum,

—Be, me kute Metĩndjwýnh raxmã kator kadjy bar kukwakam mýjja pumũnh kêt kwý nhipêx. Nã bãm ar me punu kwýo mex nhym me te kute

* **15:11** Djãm gwaj ba ne gwaj bajaxwe kêt nhym pãnh kum gwaj bakaprĩ Kati. Gwaj ba ne gwaj te: bajaxwe kêtã. Nhym be, Jeju Kritu ta ne tu kum gwaj bakaprĩkumrêx.

marmã kam no tyn kumex, ane. Nãm ar memã anen 'ã memã ujarẽho dja.

¹³ Nhyr me arek ar maro nhỹ: nhyr kam ar arỳm anhikrẽ. Nhyr kam Xijagudjwỳ memã kabẽn. Memã kabẽnkam ne Pedrumã Ximão jarẽ. Nãm memã kum,

—Akmere ar, dja gar ikabẽn ja ma. ¹⁴ Be, Ximão arỳm ar amã arẽ. Metĩndjwỳnh arỳm kum me bajtem kaprĩn kute amim me kwỳ pytàr kraxkõt ne ar amã arẽ.

¹⁵ Me bakukãmãredjwỳ tãm jarẽ. Metĩndjwỳnh kute amim me bajtem kwỳ pytàr jarẽ. Amrẽbê: Metĩndjwỳnh kukwakam kabẽn jarẽnh djwỳnh tãm jarẽn arỳm 'ã pi'òk no'òk ne. Dawimẽ kramẽ tãmdjwỳ ar kute aben djô'ã mebê idjaermã krĩn meo ba. Metĩndjwỳnh me'ã Dawi nhõ kikre jakren memã kum,

¹⁶ “Kam dja ba bõx ne akubyn Dawi tãmdjwỳ'ã bẽnjadjwỳr mẽ. Mrãmri ne me kute akubyn kum õ kikre nhipêx pyræk. Kikre kukràdjà tũmja ne amrẽbê amingrà. Dja ba kàjmã kudjan ipêx ne.

¹⁷ Dja ba ã tãmdjwỳo ane gẽ me anhy ijabej. Gẽ mebê idjaer bu'ã me bajtemdjwỳ ijabej. Me bajtem kute tu amim imarkumrẽxja kunĩ ijabej. Ba Ibẽnjadjwỳr djwỳnh dja ba ã meo ane.”

Nãm ã Metĩndjwỳnh memã ane. Dawi tãmdjwỳmẽ me bajtem'ã memã ane. Ga, kute amim me bajtem kwỳ pytàr jarẽnhja pumũ. ¹⁸ Adjàkam kute amikukãm mỳjja kunĩ markõt ne ã memã ane. Nãm ã Xijagu memã ane.

¹⁹ Ne ajte itepã memã kum,

—Ga, me bajtem kute Běnjadjwýr djwýnho aminhõ Běnjadjwýrja pumũ nhym kute me bajtemo aminhõ meja pumũ. Ba ar amã arẽ. Me bajtem kwý ne ajbir arým Metĩndjwýnh'ýr amijo akẽx ne tu amim markumrẽx. Kwãrĩk wãnh Mõjdjê kukràdjà kunõ me kunor kêt. ²⁰ Gwaj memã Mõjdjê kaběn ngrêrebit'ã pi'òk no'òk ne memã arẽ. Gwaj memã kum, “Me kute mýjja metĩndjwýnh karõ nhipêxjamã mry parja kwãrĩk wãnh krěn kêt. Kwãrĩk wãnh aprõ djwýnh kupa'ã nàr amjên djwýnh kupa'ã akurẽ aba kêt. Mry me kute mut djêo parja kwãrĩk wãnh àr ne krěn kêt. Kwãrĩk wãnh kamrõ krěn kêt”, ane. Gwaj ã memã ane.

²¹ Gwaj me bajtemmã Mõjdjê kukràdjà jabit jarẽ. Gwaj ren memã arěnh kêt nhym ren me kute mar kêt nhym ren kam mebê idjaer kum me kurê. Me Mõjdjê kaběn'ã no tỳxkam kum me kurê. Be, me õ krĩ kunĩkõt ne me Mõjdjê kaběn'ã no tỳx ne kàj bê memã arěnh ku'ê. Pi'òk ràràr kunĩkõt ne me kute me bikprõnh djàkam mýjja ja'ã pi'òk no'òk jarěnh ku'ê. Amrêbê: ne me me bakukãmãremã arěn ajbir me kute arěnh rã'ã. Kam dja gwaj me bajtemmã Mõjdjê kukràdjà ngrêre jabit jarẽ gê me kuman kõt ar amijo ba nhym kam mebê idjaer arým kum me kurê kêt. Nãm Xijagu ã memã ane.

Me kute me bajtemmã pi'òk no'òk.

²² Nhym kam me abenmã kum,

—Gwaj Paurmẽ Banabe arkõt krĩraxbê Āxikimã gwaj banhõ me ja kwý jano, ane. Nhym Jeju kute ar anorjamẽ me kute Jeju nhõ me jao ba djwýnhmẽ me kute kõt ar aben pydjio baja kunĩmẽ ne me abenmã kum,

–Be, mextire. Dja gwaj arkôt ar'õ jano, ane. Ne kute arkôt ar anor kadjy amijo Djuda Baxabamě Xira ar utà. Ar amě ne ar Jeju kukwakam me kamy kuràm rax. Ar ja arkôt mōrmã. ²³ Nhy m kam me arỳm pi'òk no'òk ne. Ar kute o mōr kadjy ne me pi'òk no'òk ne. Ne kamã me bajtemmã kum,

“Me ba Jeju kute me ijanor tũm ja ne ba me me amã ikaběn jarě. Me ije Jeju nhõ me jao iba djwỳnhdjwỳ ne ba me me amã ikaběn jarě. Me ibê Jeju kukwakam me kamydjwỳ ne ba me me amã ikaběn jarě. Ga me apỳnh me bajtem ba djakam ar aba, krĩraxbê Āxikimě pykabê Xirijmě pykabê Xirxijkam ar aba. Ba me Jeju kukwakam me ajo ikamy. Wãm ne ba me ikaběn mex'ã me amã pi'òk no'òk ne. Dja ga me me ikaběn jarěn ama.

²⁴ Be, wãm me kwỳ kumrěx mōrwã ne me arỳm me amã 'êx. Me ikurũm mōn me awỳr bõx ne me amã 'êx. Ne me ikukràdjà tũmo me akunoro ban arĩk me amã, 'Gê me Mōjdjê kukràdjà kôt me amy nhinhu kà rê. Dja me me amy nhinhu kà rênh kêt nhy m Metĩndjwỳnh arỳm kute õ kàjkwa kadjy me apytàr prãm kêt', ane. Be, me kute me amã anhỳr djô'ã ne ga me te: aje katàt Metĩndjwỳnh kaběn marmã. Arỳm ne Paur ar amrě tẽn me imã ja jarě ba me kuman arỳm wãm me amã ikaběn jarě. Djãm me ba ne ba me wãm me 'êxnhiwã jano got? Kati. ²⁵ Be, ba me ije me ajarěnh markam arỳm axikôt ikaběn ne me akadjy amijo me ijõ ar utà. Amijo ar utàn Banabemě Paur arkôt me awỳr ar ano. Gu me bamã bakamy Banabemě Paur ar kĩnhja kôt ar ano.

26 Be, me kum Metĩndjwỳnh kĩnh kêt ja ne me te ar kangrōnho ba nhym ar mã memã Jeju'ã ujarēnh ar ba. Kum me uma kêt ne tu memã banhō Bēnjadjwỳr djwỳnhbê Jeju Kritu'ã memã ujarēnh ar ba.

27 Me ije arkôt me amã ar anorjabê ne Djudamē Xira ar. Dja ga me pi'ôk jakam me ikabēn jarēn ama. Nhym ar wã dja ar ajkwakumrēxkôt ajte me amã tãm jarē ga me mrãmri ajte kôt aman mar pydji.

28-29 Mōjdjê kukràdjà ngrêrebit dja ba me me amã arē ga me aman katàt kôt ar amijo aba. Ba me me amã, 'Me kute mỳjjao metĩndjwỳnh karō nhipêxjamã mry parja kwārĩk wãnh krēn kêt. Kwārĩk wãnh mry kamrô krēn kêt. Mry me kute mut djêo parja kwārĩk wãnh àr ne krēn kêt. Kwārĩk wãnh aprō djwỳnh kupa'ã nàr amjên djwỳnh kupa'ã akurē aba kêt', ane. Jabit ne ba me me amã arē. Dja ga me katàt Mōjdjê kukràdjà ngrêre jabit man kôt ar amijo aban arỳm amrãnh mex. Ba me ren me amã itepã kukràdjà 'ōdjwỳ jarē ga me ren te: aje mar ne katàt kôt amijo aba prãmje. Be, Metĩndjwỳnh Karō ne me ikôt amikabēn dji ba me me amã ikabēn jarē. Tãm ne ja."

Nãm me ã me bajtemmã pi'ôk no'ôkkam kabēn jarēnho ane.

30 Nãm me memã pi'ôk no'ôk nē kam arỳm Paur arkum kungãn arkum, "Aj mã", ane. Nhym ar arỳm Āxiki'ỳr o tē:n kam 'ỳr o bōx. Ne kam me krãptĩ:o akuprōn arỳm memã pi'ôk no'ôk ngã.

31 Nhym me memã pi'ôk jarē nhym me arỳm kuma.

Kabẽn mextire man arỳm kĩnhkumrẽx ne.

³² Nhyim Djudamẽ Xira Ar kubê Metĩndjwỳnh kukwakam kabẽn jarẽnh djwỳnh ne arỳm memã 'ã karõ kumex ne memã kum,

—Dja ga me tu amim Jeju mar tỳxkumrẽx rã'ãn 'ã adjukanga kêtumrẽx. Nãm ar ã memã 'ã karõo ane. ³³ Ne arek kam ar ba nhyim ar'ã arỳm akati kwỳ apêx. Nhyim kam ar memã kum,

—Bar akubyn Jeju kute ar anorja'ỳr tẽ, ane. Nhyim Jeju kukwakam ar kute abeno kamy arkum,

—Aj mã. Ar adjumar mex ne tẽ, ane. ³⁴ Nhyim kam Xira memã kum,

—Ba arek me akam ar iba, ane. ³⁵ Paurmẽ Banabe ar adjwỳnhdjwỳ arek ãxikikam ar ba. Arek me krãptĩ ro'ã kàj bê memã Bẽnjadjwỳr djwỳnh kabẽn jarẽn 'ã memã ajarẽ.

Paurmẽ Banabe kute abeno bikjêr.

³⁶ Nhyim kam ar'ã akati kwỳ apêx nhyim Paur Banabemã kum,

—Gu baje õbê apỳnh krĩraxkõt Bẽnjadjwỳr djwỳnh'ã memã badjujarẽnhja gu akubyn kunĩkõt tẽ. Gu baje Jeju kukwakam meo bakamy pumũho tẽ. Me katàt kute amijo ba jabej me omũho tẽ, ane. ³⁷ Nhyim arkõt tẽm kadjy Banabe kum Djuão Makõ kĩnh.

³⁸ Nhyim be, Paur ne kum o tẽm kĩnh kêt. Õbê kute pykabê Papirijkam kute ar kangan arkõt àpẽn'ỳr tẽm kêtum ne kum o tẽm kĩnh kêt. ³⁹ Nhyim kam ar kabẽno aben japan arỳm abenkam kaprĩre ne. Ne kam arỳm abenbê ajkij. Nhyim kam Banabe arỳm Makõo tẽn ngõkõt apêxtibê Xipre'ỳr o tẽ.

40 Nhyr Paur amijo Xira pytã. Nhyr kam Jeju kukwakam ar kute abeno kamy ar'ã Metĩndjwỳnhmã kum,

–Ga ne ga adjukaprĩ:kumrẽx. Kam tu amã ar kaprĩkumrẽx ne ar o aba, ane. Nhyr kam ar mã tẽ.

41 Ne pykabẽ Xirijmẽ pykabẽ Xirxijkam tẽ. Apỳnh me kute amim Jeju mar djari kõt ba. Me kute Jejukõt ar aben pydjio ba djari kõt ba. Ne memã tỳx jangjẽho tẽ. Nãm ar memã kum,

–Dja gar tu amim Jeju mar tỳxkumrẽx rã'ãn 'ã adjukanga kêtumrẽx, anhỹro tẽ.

16

Paur kute mã amikõt Ximoxio ba.

¹ Ne kam tẽ:n kam arỳm krĩraxbẽ Tebi'ỳr bõx ne ajte tẽ:n kam krĩraxbẽ Rixa'ỳr bõx. Nhyr Jejukõt me ba djwỳnh'õ nhidjibẽ Ximoxi kam ar ba. Nã kurũm katorja ne kubẽ mebẽ idjaer'õ. Nãm nãja kumrẽx tu amim Jeju markumrẽx. Nhyr bãm kute irjabẽ me bajtembẽ kregu'õ. ² Krĩraxbẽ Rixakammẽ krĩraxbẽ Ikõnikamdjwỳ Jeju kukwakam me kamy mã: memã Ximoxi mexkumrẽx jarẽho ba.

³ Nhyr Paur Ximoxi'ỳr bõx ne omũn kam kum ar ro'ã ba prãm ne. Kum ar ro'ã ba prãm nhyr be ar kukãm pyka kunĩkõt mebẽ idjaer krãptĩ ar ba. Me kute Ximoxi mar tũm. Ximoxi bãmbẽ me bajtembẽ kreguja me kute mar tũm. Ximoxi my kã krã'yr kêt me kute ajte mar. Nhyr kam mebẽ idjaer kum Ximoxi kurẽ kêt mã Paur arỳm kum my nhinhu kã krãta.

⁴ Nhyr kam ar tẽ. Apỳnh krĩraxkõt tẽn kunĩkõt me kute amim Jeju marmã kabẽn jarẽho tẽ.

Djeruxarẽkam Jeju kute ar anorjamẽ me kute Jeju nhõ me jao ba djwỳnhmẽ ar kabẽn ne memã arẽnho tẽ. Me kute mar ne katàt kõt kute amijo bamã ar memã arẽnho tẽ. ⁵ Nhyam kam ar ô'ã apỳnh me kute amim Jeju mar kute ar Jejukõt aben pydjio ba djari tu amim Jeju mar tỳ: xkumrẽx. Nhyam akati kunĩkõt me kwỳ kute Jeju mar kêtja me kõt arỳm tu amim markumrẽx. Nhyam kam arỳm me krãptĩ.

⁶ Nhyam ar pykabê Bridjakõt tẽn pykabê Garaxakõt tẽ. Nhyam Metĩndjwỳnh Karõ arkum,

—Kwãrĩk wãnh pykabê Adjikkam memã Metĩndjwỳnh kabẽn jarẽn kêt, ane. ⁷ Nhyam kam ar tẽ:n arỳm pykabê Midjij tẽpo tẽ. Ne bit kute pykabê Bixinij katikõt tẽmmã. Nhyam Metĩndjwỳnh Karõ akubyn ar nẽ.

⁸ Nhyam kam ar arek tẽ:n kam amipãnh pykabê Midjij mẽ. Ne tẽ:n kam krĩraxbê Krõwadjij'ỳr bõx.

⁹ Nhyam ar'ã akamàt ne. Nhyam Metĩndjwỳnh Paurmã me'õ karõ bẽ nhyam omũ. Pykabê Matenikam me'õ amiwỳr Paur 'uw nhyam omũ. Nhyam kum,

—Amrẽ pykabê Matenikam tẽn me ikõt apê, ane.

¹⁰ Be, Paur kute me'õ pumũnhkam bar* on pykabê Mateni'ỳr itẽm kadjy amiman abenmã,

—Be, mrãmri ne Bẽnjadjwỳr djwỳnh gwaj bajuw. Gwaj baje kàj bê memã Kritu'ã ujarẽn ny jarẽn kadjy gwaj bajuw, ane.

Ridjij kute tu amim Jeju markumrẽx.

* **16:10** Pi'òk ja no'òk djwỳnh nhidjibê ne Ruka. Jakam ne Ruka arkõt tẽmmo krax. ã ne kute, “Bar” jarẽnha. Paurmẽ amijã arẽ.

11 Ne kam Krōwadji kurũm ikaton arỳm inox ne. Ne ngōkōt Xamokra'ỳr tẽ. 'Ỗr tẽ:n arỳm 'ỳr bōx. Ne ajte tẽ: nhym kam ar ijā akati. Bar kam ajte tẽ:n kam arỳm krĩraxbê Nêjapōr'ỳr bōx ne 'ã kà nhō. 12 Ne wabin kam ajte Nêjapōr kurũm pykakōt tẽ. Tẽ:n kam arỳm krĩraxbê Pirpu'ỳr bōx, pykabê Matenikam ne krĩraxbê Piripuja. Krĩrax ja ne kute raxo krĩrax kwỳ jakrenh. Myt apōx djà kutã pykabê Mateni nhikjê'ã kute krĩrax kunĩ jakrenh. Krĩraxbê Rōma nhō me ja ne me krĩrax jao djuw mex. Bar arek kam ar iba: nhym kam ar ijā akati kwỳ apêx.

13 Nhym kam ar ijā pi'ōk rārār. Bar kam krĩraxbê tẽn ngō rax'ỳr bōx. Kam ne mebê idjaer kute Metĩndjwỳnhmã kabẽn djà. Me nire kwỳ arỳm kam akuprō. Bar me'ỳr tẽn arỳm me ikō'ã nhỹn kam memã idjujarẽnho dja. 14 Nhym mekōt me'ō nire, idjibê ne Ridjij. Krĩraxbê Xijxira kra 'ō. Kubê ne kubêkà nhōr djwỳnh. Ta ne kubêkà 'ōk nhym kamrêk. Nhym kam pi'ōk kaprĩ kadjy memã ōro ku'ê. Nãm Mōjdjê kukràdjã kōt mã Metĩndjwỳnhmã rax jarẽnho ba. Bar memã idjujarẽnho dja nhym Ridjij ar ikabẽn maro nhỹ. Nhym kam Metĩndjwỳnh arỳm kum amak bō nhym arỳm tu amim Jeju markumrêx. 15 Bar kam Ridjijmẽ ō kikrekam ōbikwa kunĩdjwỳ Metĩndjwỳnhmã ngōmã ar angij. Nhym kam ar imã krà ne ar imã,

—Ar aje ijā amim, “Mrãmri kute tu amim Bẽnjadjwỳr djwỳnh markumrêx”, anhỹr jabej dja gar on ikōt tẽn inhũrkwākam anhikwã, ane. Ne kam ar imã krào dja. Bar kam kōt tẽn ũrkwākam inhikwã.

Me kute Paurmẽ Xira Ar kubê ijê.

¹⁶ Arek ũrkwākam inhikwã:n kam Metĩndjwỳnhmã kabẽn djà'ỳr tẽ. Nhym me prĩti'õ ar ikajpa. Me karõ punu ne ar o ba. Nhym me mã amikukãm mỳjja kute apõx'ã prĩtija kukij nhym me karõ punu mã kum arẽ. Kum arẽ nhym ô'ã prĩtija mã memã mỳjja'ã ajarẽ. Nhym kam me arỳm pãnh kum pi'õk kaprĩ ngã. Nhym kam prĩtija nhõ bẽnjadwỳr ar arỳm kubê pi'õk kaprĩ kumex jamỳ. Ta ne arkum kungã nhym ar arỳm kubê amỳ.

¹⁷ Nãm Paurmẽ ar ikajpan ar ikõt arỳm ar ijo memã àkjêr tẽ. Nãm àkjêrkam memã kum,

—Ota, ar ja ne ar Metĩndjwỳnhbê kumkatimã àpênh ar ba. Ne me amã Jeju kute me apytàr'ã ujarênh ba, ane. ¹⁸ Nãm akati kunĩkõt memã anhỹro tẽ nhym kam arỳm ar ijã akati krãptĩ apêx. Nhym kam Paur me karõ punumã àkrên arỳm 'ỳr akêx ne kum,

—Ê, Jeju Kritu kukwakam ba amã ikabẽn ne. On prĩtijamã anhiren kurũm akato, ane. Nhym kum kabẽn majmã nhym arỳm kum iren mã tẽ.

¹⁹ Nhym o ba djwỳnh ar arỳm omũn abenmã kum,

—Je, jakam prĩtija arỳm kute gwaj bamã pi'õk kaprĩ jamỳnh prãm kêt, anen kam ar arỳm Paurmẽ Xira aro tỳm ne ar pa 'amỳ. Ne kam me rũnh'ỳr ar bjêro mõn aro bõx. Me krãptĩ kute djwỳ jamỳnh djakam ne me bikprõnh djà. ²⁰ 'Ỳr ne ar aro bõx ne arỳm me rũnh kabem ar kudjan memã 'êx ne memã kum,

—Ar kubê idjaer ja ne ar me banhõ krĩraxkam me kunĩmã umar punu jangjênhõ ba nhym me

arým kangao kumex. ²¹ Nãm ar me bamã atemã kukràdjà jarẽnho ba. Krĩraxbê Rômakam me ja kute me bajo aminhõ. Ne gu me ren ar kukràdjà wã man kõt ar amijo baba nhym ren me bakam me bẽnjadjwýr rũnh ren me bakam ngryk ne. Nãm ar ã memã ane.

²² Ne kam me bu'ã me krãptĩ: amim ar kurêtuw. Nhym me rũnh arým ar'ã memã apnê. Me kute Ar kubê kubêkã o põx ne kôo ar titik kadjy ne ar'ã memã apnê. ²³ Nhym me arĩk ar titik ne. Ne kam arým mebê ijê djãmã aro tẽn kam aro bõx. Ne kam mebê ijê djwýnhmã kum,

—Dja ga omũnh 'ãno dja gê ar kator kêt, ane.

²⁴ Nãm me kum ane nhym arým mebê ijê djà nhipõkri kumoka'êkam ar ýr. Ne kam pĩponh amãnhkrut aktã me temã nãtjao ar te janê nhym ar wãnh nhỹ.

²⁵ Wãnh nhỹ: nhym arým ar'ã akamãt kô ipõkri. Nhym ar Metĩndjwýnhmã kabẽn ne kum ngrero nhỹ. Nhym bu'ã mebê ijê krãptĩ ar maro ikwã.

²⁶ Nhym me aêrbê arým pyka amingrêk tỳ:x nhym ô'ã arým mebê ijê djà par krax amingrêk ne. Amin-grêk nhym on 'ã ijê djà kunĩ jãm amijã kurê. Nhym me kunĩ'ã apýnh me unênh djàja arým amijã kurê.

²⁷ Nhym mebê ijê djwýnh arým no tỳx ne. Ne kam mebê ijê djà'ã ijê djà jãm kute amijã rênhkõt omũ. Ne kam amim,

—Je, arým ne mebê ijê kunĩ kato, ane. Ne kam õ kàxdjwa kajgo kaban bit kute o amibĩnmã amijo dja. ²⁸ Nhym Paur kàj bê kum,

—Kwãrĩk wãnh amibĩn kêt. Ota, ba me ikunĩ inhỹr rã'ã, ane.

²⁹ Nhym kam ngõnhpõk'ã me ku'uw ne mebê ijê djãmã prõt ne wadjã. Wadjãn umaje tertet ne arým Paurmê Xira ar parbê tým. ³⁰ Ne kam aro katon arkum,

—Ê, bẽnjadjwýr ar, mýj dja ba amijon arým ijaxwebê amipytà? ane.

³¹ Nhym ar kum,

—Dja ga tu amim Bẽnjadjwýr djwýnhbê Jeju Kritu markumrêx nhym arým ajaxwebê apytã. Anhõ kikrekam anhõbikwadjwý gê ar tu amim markumrêx, ane. ³² Ne kam arým arkum Metĩndjwýnh kabẽn jarê, õ kikrekam ar ýr kunĩdjwýmã arê. ³³ Nhym kam akamãt tãm kam Paurmê Xira arkum igot ku'õ. Nhym kam urokam ar arým Metĩndjwýnhmã ngõmã ar angij. Mebê ijê djwýnhmê õbikwa ar angij. ³⁴ Nhym kam aminhûrkwãmã aro tẽ. Ne kam arkum õmrõ jarê nhym ar õ kwý krẽno nhý. Nhym ar kunĩ arým kĩnhkumrêx ne. Ar kute amim Metĩndjwýnh markam ne ar kĩnhkumrêx ne.

³⁵ Nhym kam ar'ã akati. Nhym me rũnh arým Paur ar'ýr krãkamngõnh ar ano. Nhym ar ar'ýr mõn mebê ijê djwýnh kumrêx'ýr bõx ne kum,

—Me rũnh ne me arým amã, “Arkum anhire gê ar tẽ.” Nãm me ã amã ane, ane. ³⁶ Nhym kam mebê ijê djwýnh Paur'ýr tẽn kum arẽn kum,

—Me rũnh ne me arým ar ajã imã, “Arkum anhire gê ar tẽ”, ane. Kam dja gar akaton tẽn adjumar mex, ane.

³⁷ Nhym kam Paur krãkamngõnh arkum,

—Krĩraxbê Rõmakam me ja ne me ar ijo aminhõ. Nhym me kute ar ijaxwe jabej ar ikukjêr kêt kam tu me ipõkri ar ititik ne. Ne kam tu ar ibê ijê. Ne kam

bit kute me kàxã bõm ar imēnhmã. Djãm me kute ã krĩraxbê Rõma nhõ me jao anhÿr got? Be, kati. Me kute ã Rõma nhõ me jao anhÿr kêt. Gê me ta amrê tēn ar ijo kato, ane.

³⁸ Nhyim kam krākamngõnh ar akubyn tēn me rũnhmã ar kabēn jarē. Nhyim me kute Rõmakam me ja kute aro aminhõ markam arÿm ar umaje tĩn prãm. ³⁹ Ne kam arÿm ar'ÿr tēn aminēje arkum kabēn ne arkum,

—Gop ar ijarēnh kêt, ane. Ne kam arÿm aro katon ajte arkum,

—Gop krĩrax jabê mã tē, ane. ⁴⁰ Nhyim kam ar mebê ijê djà kurũm katon Ridjij nhũrkwãmã tēn bõx. Ne kam Jeju kukwakam me kamy pumũn arÿm memã 'ã karõn meo kĩnh. Ne kam mã ajte tē.

17

Texarõnikakam memã Jeju'ã ujarēnh.

¹ Tē:n kam krĩraxbê Āporij'ÿr bõx ne amipãnh kumē. Ne tē:n kam krĩraxbê Apõnij'ÿr bõx ne amipãnh kumē. Ne tē:n kam krĩraxbê Texarõnika'ÿr bõx. Kam ne mebê idjaer bikprõnh djà'õ. ² Nhyim kam Paur ajte tãm ne pi'õk råràrkam me bikprõnh djàkam tēn arÿm pi'õkkõt memã 'ã ajarēn me kukij ne 'ã memã karõ. Nhyim ajte pi'õk råràr nhyim ajte kam tēn pi'õkkõt memã 'ã ajarē. Nhyim ajte pi'õk råràr nhyim ajte kam tēn pi'õkkõt memã 'ã ajarē.

³ Nãm memã kum,

—Be, amrēbê me bakukãmãre kute pi'õk no'õk ne. Pi'õkkam ne mrãmri Kritu tokryn tyk ne akubyn tĩnmã. Be, pi'õkkam Kritu kute amijo anhÿrmã kõt arÿm Jeju ã amijo ane. Mrãmri

ne Metĩndjwỳnh Jeju'ã me banhõ Bẽnjadjwỳrbê kumkati mẽnhkumrẽx. Ja dja ga me pi'òk kõt ama. Ga, mrãmri kubê Kritukumrẽxja pumũ. Jejuja tãm ne ba kàj bê memã arẽnho iba. Nãm ã memã anhỹro ku'ê.

⁴ Nhyam kam me kwỳ 'ã amim,

—Be mrãmri. Kõt ne arẽ, anen arỳm mã Pau-rmẽ Xira arkõt ajkamẽ. Me bajtembê kregu kute Metĩndjwỳnhmã amijarẽnho baja krãptĩ: arkõt ajkamẽ. Me nire rũnhdjwỳ krãptĩ arkõt ajkamẽ.

⁵ Nhyam mebê idjaer kwỳ kute amim Jeju mar kêtja arỳm 'ã ngryk ne. Me te kute ar uràk prãmje arkam ngryk ne. Ar'ã me krãptĩkam arkam ngryk ne. Nhyam me kwỳ axwekam ate ar ba. Nhyam mebê idjaer me jamã kum,

—Paur ar axwekumrẽx. Gwaj me kunĩbê ar kurê, ane. Nhyam kam me kwỳja krĩraxkam me krãptĩmã ar kurêtuw nhyam me arỳm arkam kangao kumex. Ne kam Djaxõ nhũrkwã'ỳr prõt ne. Me kute kam Paur ar abej ne arkum kator ne me krãptĩmã aro katormã ne me ùrkwã'ỳr prõt ne.

⁶ Ne te: ar abej. Ne kam ar pãnh Djaxõmẽ Jeju kukwakam ar kute abeno kamy kwỳ pa 'amỳn aro katon krĩraxkam me rũnh'ỳr aro mõn me'ỳr aro bõx. Ne ar'ã 'êx ne kàj bê memã kum,

—Paurmẽ Xira ar pyka kunĩkõt abenmã me kurê'uko ba nhyam me kangao kumex. Nhyam kam ar arỳm jakamdjwỳ bõx. ⁷ Nhyam kam Djaxõ arkum aminhũrkwã jarẽn aro djuw mex. Ar ja kunĩ ne arkum bẽnjadjwỳr raxbê Xedja kabẽn kurê. Xedjabê ne me bẽnjadjwỳr rũnh kunĩ nhõ bẽnjadjwỳr. Arkum kabẽn kurê. Ne mã memã kum,

“Bēnjadjwỳr rax 'ōdjwỳ kute kabēno Xedja jakrenh ne kubê Jeju.” Nām ar ã memã anhỳr ba, ane. Be, nām me ã ar'ã me rũnhmã ane.

⁸ Nhym kam me krãptĩmẽ krĩraxkam me rũnh kute ja markam arỳm arkam ngryk ne àkréo kumex. ⁹ Ne kam Djaxō Ar kubê pi'òk kaprĩ kumex byn arkum,

—Paur ar ano gê ar mã tẽ. Ar mã tẽm nhjukribit dja bar akubyn ar amã anhō pi'òk kaprĩ ngã, ane. Ne kam arkum ire nhym ar akubyn ũrkwãmã tẽ.

Berêjakam memã Jeju'ã ujarēnh.

¹⁰ Nhym kam Jeju kukwakam me kamy akamàt tãmkam amũ Paurmẽ Xira ar ano. Krĩraxbê Berêjamã ar ano. Nhym ar'ỳr tẽ:n kam 'ỳr bôx. Ne kam mebê idjaer bikprõnh djà'ỳr tẽ.

¹¹ Berêjakam me ja ne me kute amak mexo krĩraxbê Texarônikakam me ja jakrenh. Paur ar ajkwao memã Metĩndjwỳnh kabēn jarē nhym me arỳm kum kabēn kĩnh. Kum kabēn kĩnh ne kam akati kunĩkôt amim pi'òk jarē. Metĩndjwỳnh kabēn'ã pi'òk no'òk jarēn amim,

—Djãm Paur ar katàt amikabēn jarēnhkumrẽx? Djãm ar Metĩndjwỳnh kabēn'ã pi'òk no'òk kôt amikabēn jarēnhkumrẽx? ane. Me kute Paur ar mrãmri Metĩndjwỳnh kabēn kôt kabēn jabej ã amim pi'òk jarēnh ne maro ane. ¹² Me kum kabēn kĩnhkam ne me krãptĩ tu amim Jeju markumrẽx. Me ni bajtem rũnhbê kregujamẽ me my bajtemdjwỳ krãptĩ tu amim markumrẽx.

¹³ Krĩraxbê Berêjakam Paur kàj bê memã Metĩndjwỳnh kabēn jarēho ba: nhym amybỳm krĩraxbê Texarônikakam mebê idjaer arỳm arēnh ma. Ne kam 'ỳr tẽ:n arỳm kôt bôx. Ne wãkamdjwỳ

me krãptĩmã ar kurêtuw nhym me arỳm kangao kumex.

¹⁴ Nhym kam Jeju kukwakam me kute abeno kamy ngô raxbê pyka kêt'ỳr Paur jano. Nhym Xiramẽ Ximoxi ar arek Berêjakam ar ba. ¹⁵ Nhym me kamy kwỳ Pauro tẽ. O tẽ:n kam arỳm krĩraxbê Atẽna'ỳr o bôx. Nhym kam Paur arkum,

—Dja gar Xiramẽ Ximoxi ar'ỳr tẽn ar'ỳr bôx ne arkum ikabẽn jarẽ gẽ ar amrẽ tẽ, ane. Nhym ar arỳm akubyn Berêja'ỳr akẽx ne.

Atẽnakam memã Jeju'ã ujarẽnh.

¹⁶ Nhym kam Paur arek krĩraxbê Atẽnakam arkam amako nhỹ. Arkam amako nhỹn kam arỳm mekam kaprĩ:re ne. Be, me kute kum ami-jarẽnh kadjy ne me apỹnh metĩndjwỳnh karō krãptĩ nhipêx ne krĩrax tãmkam kikre kunĩkôt umjuw. Nhym arỳm omũn mekam kaprĩre ne. ¹⁷ Ne kam mebê idjaer bikprõnh djakam memã kabẽno ku'ê. Me kukjêro ku'ê. Memã 'ã karõo ku'ê. Me bajtem kute Môjdjê kabẽnkôt amim Metĩndjwỳnh mar jadjwỳmã 'ã ujarẽnho ku'ê. Ne akati kunĩkôt me krãptĩ kute djwỳ jamỳnh djakam memã 'ã ujarẽnho ku'ê.

¹⁸ Nhym kam apỹnh me kukràdjà tũm'ã ujarẽnh djwỳnh arỳm Paur'ỳr bôx ne kabẽn ma. Me ja ne me mebê epikurêju kukràdjà'ã ujarẽnh ar ba. Nhym ate me jadjwỳ ne mebê exoko kukràdjà'ã ujarẽnh ar ba. Amẽ me ja ne me Paur'ỳr bôx ne kabẽn man kam arỳm abenmã kum,

—Je tô, mỳj ne kabẽn krãptĩja bit kute me bamã arẽnhmã? ane. Nhym me kwỳ 'ã abenmã kum,

—Bãrãm metĩndjwỳnh bajtem'ã memã ujarẽnh ar ba, ane. Mỳkam ne me ã abenmã ane? Bir, Paur

kute kàj bê memã Jeju'ã ujarēnh ny jarēnh o bakam. Ne kute kàj bê me tyk akubyn tĩn'ã ujarēnh ar bakam. Kam ne me ã abenmã ane.

¹⁹ Me ja ne me Paur kabēn man kam kum kràn arỳm o tēn krānhbē Apaku nhimõk'ỳr o bõx. Kam ne me kute aben pydji djà. ²⁰⁻²¹ Nãm me me aben pydji djàkam Pauro bõx ne arỳm kum,

–Dja ga prĩne me imã arē. Aje memã me kukràdjà ny jarēnhja mỳj ne kraxkam kute? Be, ga bõx ne atemã me kukràdjà jarē. Mỳj'ã ne ga arē? ane. Be, krĩraxbē Atēnakam me krĩ tũm kunĩmē me bõx ny kunĩmē ne me mã akati kunĩkõt abenmã ujarēnhbit. Me abenmã apỳnh me ujarēnh ny jarēnh o babit nàr me me maro krĩbit. Ne atemã mỳjja kupēnh kêt.

²² Nãm me Paur kukij nhym arỳm me aben pydji djàbē Apaku nhipõkri kàjmã djan memã kum,

–Krĩraxbē Atēnakam me akrĩ ga me aje apỳnh me anhõ we metĩndjwỳnh krãptĩ mar prãm kumrēx. Arỳm ne ba omũ.

²³ Be, nã bãm me anhõ kikre kabe'ã tēn apỳnh me õ mỳjjamã kute amijarēnh djà kumexja pumũnho tēn kam kēn ja'ỳr ikato. Me anhõ we metĩndjwỳnh mar djà'ã kēn jamã ikato. Ga me akabēn'ã kēn no'õk ne. Kamã ne ga me, “Gu me baje metĩndjwỳnh mar kêtjamã rax jarēnh djà kadjy ne gu me kēn ja dji”, ane. Be, me ga ne ga me kum kēn djir kajgo. Aje Metĩndjwỳnh kumrēx mar kêt kam ne ga me aje kēnja djir kajgon kum amijarēnh kajgo. Be, ba ne ba arỳm ije tãmja mar. Ije Metĩndjwỳnh kumrēx mar. Dja ba Metĩndjwỳnh kumrēx'ã me amã ajarē ga me ama.

24 Be, ta ne pykamẽ kam mỳjja kunĩ nhipêx. Pykakam mỳjjamẽ kàjkwakam mỳjjamẽ kunĩmã Bẽnjadjwỳr djwỳnh ne kute o ỳr. Kunĩmã Bẽnjadjwỳr djwỳnhkam djãm me kute kum kikre nhym Metĩndjwỳnh kam ỳrmã got? 25 Nàr djãm mỳjja 'õ Metĩndjwỳnh nhõ kêt ga me kam aje kum òrmã? Kati. Be, ta ne kute memã tĩn jangjênh ne memã àkôr jangjênh nhym me ar ba. Ta ne memã mỳjja kunĩ nhõro nhỹ.

26 Apỳnh me ba djà kunĩkôt me bakunĩ me banhingêt djwỳnh pydji nhym Metĩndjwỳnh adjakamã ipêx. Nhym kam ô'ã pyka kunĩkôt me ajmàn kam ar ba. Metĩndjwỳnh amim me kukãm apỳnh me bixadjwỳr djà'ã karō. Amim apỳnh akati'ã karō nhym kôt me aben kukãm apôx. Nhym me kukãm amim apỳnh me ba djà'ã karō nhym me kam aben kukãm apôx ne arỳm kam ar ba.

27 Mỳj kadjy ne me ipêx? Bir, me kute Bẽnjadjwỳr djwỳnh jabejmã ne me ipêx. Me gop kute amim mar ne kum katormã ne me ipêx. Djãm kute me bajõmã kre rax got? Kati. 28 Metĩndjwỳnh me bamẽ amijo kajkep. Kute me bamẽ amijo kajkepkam ne gu me batĩn ne amingrêk ne amirĩto baba. Ikabẽnja kôt me akukràdjà jarênh djwỳnh kwỳ amrêbê: ã memã ane. Ne memã kum, “Gu me babê Metĩndjwỳnh kra”, ane.

29 Be, ta ne kute me banhipêx gu me babê ta krakam kwãrĩk wãnh ga me amim, “Be, me ê mex ne umarkôt ne me kute Metĩndjwỳnh karō nhipêx. Kên karỳro nàr kryt jakao nàr kēno me kute ipêx mex”, kwãrĩk wãnh ga me ã amim anhỹr kêt. Metĩndjwỳnh ta kute me banhipêxkam kwãrĩk

wãnh ga me amim anhỹr kêt. ³⁰ Be, amrêbê me kute mar kêt kam ne me ã amim anhỹro ba nhym Metĩndjwỳnh ate krã. Ne kam ajbir jakam pyka kunĩkõt me kunĩmã kum, “Me on amikam akaprĩren wãnh ajaxwemã anhiren iwỳr amijo akêx”, ane.

³¹ Be, dja ĩ pyka kunĩkõt me kunĩmã axwe pãnh jarẽn katat memã o pãnhkumrêx. Kute kukwakam memã axwe pãnh jarẽnh kadjy ne arỳm amijo Jeju pytã. Arỳm kadjy kukãm 'ã akati jarẽnh mãm dji. Me kunĩ kute kum kator ne mar kadjy ne Metĩndjwỳnh arỳm akubyn o tĩn. Me kute tãmwã kute memã axwe pãnh jarẽnh djwỳnhkõt mar kadjy ne arỳm akubyn o tĩn.

³² Nãm ã Paur memã ane nhym me arỳm aprỳ. Me kute me tyk akubyn tĩn jarẽnh markam ne me kwỳ arỳm aprỳo dja. Nhym me kwỳ kum,

—Dja ba me ĩ ajte 'ã ama, ane. ³³ Nhym kam Paur mã mebê tẽ.

³⁴ Be, tẽm kêtri nhym me kwỳ mã kõt ajkamẽn tu amim Jeju markumrêx. Me'õja nhidjibê ne Dijoni. Nãm Apakukam me rũnh bikprõnh djakam me ro'ã rax. Me'õ nire jadjwỳ idjibê Tamari. Nhym me kwỳdjwỳ ar jakõt tu amim Jeju markumrêx.

18

Kõritukam memã Jeju'ã ujarẽnh kadjy ne ja.

¹ Nhym kam Paur amipãnh krĩraxbê Atẽna mẽn arỳm krĩraxbê Kõritu'ỳr tẽ. 'Ỳr tẽ:n 'ỳr bõx. ² Ne kam me'õbê idjaer, idjibê Akwire'ỳr bõx. Pykabê Põtukam ne rwỳk djà. Amrêbê ne krĩraxbê Rõmakam prõmẽ ro'ã ar ba. Pykabê Itarijkam ne krĩraxbê

Rōma. Prōbê Prixira. Ar kam ar ba: nhym kam bēnjadjwỳr raxbê Kraōdjō mebê idjaer kunĩ jano. Krĩraxbê Rōma kurũm me ano nhym Akwiremẽ prō ar arỳm mekōt katon tẽ. Tẽ:n arỳm Kōritukam bōx. Ne kam ar ba. Ar ba: nhym kam Paur arỳm Akwire ar'ỳr bōx. Ne kam ar ũrkwākam tẽ.

³ Paurmẽ Akwire ar àpênh djà kute aben pyrāk. Ar kubê kubêkàtio kikre nhipêx djwỳnh. Kam Paur arỳm ar ũrkwākam tẽn arek kam krĩn ar ro'ã kikre nhipêxo ba. ⁴ Ipêxo ban kam pi'ok rārār kunĩkōt mebê idjaer bikprōnh djà'ỳr ban memã 'ã ujarēnh ku'ê. Nãm mebê idjaermẽ me bajtembê kregudjwỳmã 'ã ujarēnh ku'ê. Me kukjêro ku'ê, memã 'ã karōo ku'ê. Me kute tu amim Jeju markumrẽxmã memã 'ã karōo ku'ê.

⁵ Nhym kam Xiramẽ Ximoxi ar pykabê Mateni kurũm kōt bōx. Nhym Paur no kato:n memã arēnh prã:m kumrẽx ne mã mebê idjaermã kum,

—Mrãmri Jejubê me banhō Bēnjadjwỳrbê kumkatibê Kritukumrẽx anhỹro ba. ⁶ Nãm memã arēnh prã:m nhym mebê idjaer arỳm kabēno apanh ne aprỳo ku'ê. Nhym kam Paur kute me kangao amirĩt kadjy amijã kubêkà karngrōn memã kum,

—Ba te me abê idjaermã Metĩndjwỳnh kabēn jarē ga me mã akabēno ijapanho aku'ê. Jakam dja ga me te aje Metĩndjwỳnhmã kum, “Be, Paur kute me imã arēnh kêt kam ne ba me biknor tokry djakam itokry”, anhỹrmã. Jakam dja ba me bajtemmã tẽn memã arē.

⁷ Nãm ã memã anen kam arỳm mebê tẽn me'ōbê Juxu nhũrkwãmã wadjàn kam nhỹ. Juxu ne

amrēbē Metĩndjwỳnhmã rax jarēnh ba. Mebē idjaer bikprōnh djā kuri ne ũrkwā. ⁸ Me bikprōnh djā jakam me ō bēnjadjwỳrbē Kripu. Paur Juxu nhũrkwākam ikwā: nhym kam Kripu arỳm tu amim Bēnjadjwỳr djwỳnh markumrēx. Ō kikrekam ōbikwa kunĩdjwỳ tu amim markumrēx. Nhym bu'ã krĩraxbē Kōritukam me krāptĩ Paur kabēn man kam tu amim Jeju markumrēx. Nhym me arỳm Metĩndjwỳnhmã ngōmã me angij.

⁹ Nhym kam akamàtkam Bēnjadjwỳr djwỳnh Paur nokam amirĩt nhym omũ. Nhym kum,

—Kwārĩk wānh me umaje abinhkrēnh kêt. Dja ga memã akabēn jarēnh rã'ã. ¹⁰ Ba ne ba amē amijo ikajkep. Me'ō kute awỳr prōt ne ajo bikēnh prām kêtumrēx. Be, krĩrax jakam inhō me ja krāptĩkam ne me'ō kute ajo bikēnh prām kêtumrēx. Nãm ã Bēnjadjwỳr djwỳnh kum ane. ¹¹ Nhym kam arek Kōritukam memã Metĩndjwỳnh kabēn jarēnh ba nhym arỳm 'ã amex ne 'ã nan ajte 'ã amex apêx.

¹² Nhym akati 'ōkam mebē idjaer arỳm akuprō. Gariju pykabē Akajakam memã bēnjadjwỳrkam ne me akuprōn kam abenmã Paur kurêtuw. Abenmã kurêtuw ne arỳm 'ỳr prōt. 'Ỳr prōt ne o tỳm ne pa 'amỳn arỳm me kute memã axwe pānh jarēnh djākam o bōx. ¹³ Ne kam me rũnhmã kum,

—Me'ō ja ne me ibē ikukràdjā kurêo ban me imã, “Be, ikukràdjā jakôt dja ga Metĩndjwỳnhmã rax jarēnh aba”, ane.

¹⁴⁻¹⁶ Nhym Paur kum amijarēnh 'ỳr nhym Gariju kumrēx ne memã kum,

—Je, me'ōja ren axwekumrēx. Ren me'ōnh bĩ, nār ren mỳjjao akĩ ba ren arỳm 'ã me akabēn ma. Nhym

be, ate ga me abê idjaer me akabēnbito angryk ne me anhidjibito angryk ne me akukràdjà tũmbito angryk ne arým o ikunoro aba. Djãm ba ije mýjja kajgo jakõt memã axwe pãnh jarēnh got? Rũm me mōn wãnh me akukràdjào aba. Nãm ã Gariju mebê idjaermã anen arým me anon bõm me kurẽ. ¹⁷ Nhyam kam me bajtembê kregu kunĩ Xoxinio tým. Xoxinibê ne mebê idjaer bikprõnh djakam memã bēnjadjwýr rax. Nãm me o tým ne arým me kute memã axwe pãnh jarēnh djaja kabem titik ne. Nhyam Gariju ate krã nhỹ.

Prixiramẽ Akwiremẽ Apõr ar'ã ujarēnh.

¹⁸ Nhyam kam Paur krĩraxbê Kõritu tãm kam arek ar ba 'ãtũm ne. Ne kam arým Jeju kukwakam me kute abeno kamy arkum, “Ba on”, ane. Ne kam arým Prixiramẽ Akwire ar aprõn aro tẽ. Ar pykabê Xirij'ýr tēmmã. Ne krĩraxbê Xekrere kumrẽx'ýr tēn 'ýr bõx. Bõx kētri ne Paur Metĩndjwýnhmã amikabēn pydjın arẽ. Ne kam amikabēn kõt amijo tēn arým aminhinomã amimẽ nhyam me arým kum krãnh kê, mebê idjaer kukràdjà kõt. Nhyam kam ar nox ne.

¹⁹ Ne tē:n kam arým krĩraxbê Epexu'ýr bõx. Nhyam kam Prixiramẽ Akwire ar arek Epexukam ar ba kadjy Paur arkum ire. Arkum iren kam tu arým mebê idjaer bikprõnh djakam tēn memã Jeju'ã ujarēnho dja. Me kukjêro dja, memã 'ã karõo dja. ²⁰⁻²¹ Nhyam me kum,

–Dja ga arek jakam ar aba. Gê kãjbê ajãtũm ga kam amũ tẽ, ane.

Nhyam memã kum,

–Kati. Djeruxarẽkam mebê idjaer krãptĩ kute aben kajmã'ã amikukràdjà tũm mar kadjy arým

aben pydji 'ỳr. Ije me aben pydji djà nhõ akati ma-jmã ibõxmã. Ba on me'ỳr. Nhyr kam Metĩndjwỳnh kum akubyn itẽm kĩnh jabej ba kam ajte akubyn me awỳr tẽ. Aj, ba on, ane. Ne kam arỳm krĩraxbê Epexu kurũm tẽ. Ngõkõt tẽ.

²² Tẽ nhyr kam me arỳm krĩraxbê Xedjarekam kà nhõ nhyr kam wabi, krĩraxbê Djeruxarẽ'ỳr wabin kam 'ỳr bõx. Ne kam me kute amim Jeju mar pa krij. Me kute amim Jeju mar ne kõt ar aben pydjio baja pa krij ne memã kabẽn mex jarẽ. Ne kam krĩraxbê ãxiki'ỳr tẽ. 'Ỳr tẽ:n arỳm 'ỳr bõx.

²³ Ne kam kam ar ba kàjbê 'ãtũm ne ajte tẽ. Tẽ:n kam pykabê Garaxakõt tẽ. Ne kam pykabê Bridjakõt tẽn apỳnh Jejukõt me ba djwỳnh djari kunĩkõt memã tỳx jangjêno tẽn mã memã kum,

—Gora tu amim Jeju mar tỳxkumrẽx. Kwãrĩk wãnh 'ã adjukanga kêt, anhỹro tẽ.

²⁴ Nhyr kam mebê idjaer'õ nhidjibê Apõr arỳm krĩraxbê Epexukam bõx. Krĩraxbê Arexãkam ne rwỳk djà. Nãm kabẽn mexkumrẽx ne kute Metĩndjwỳnh kabẽn'ã pi'õk no'õk mar mexkumrẽx. Kute memã arẽnh mexkumrẽx nhyr me kàtãm te kute kabẽno itymãn kam kutã amikabẽno biknoro nhỹ. ²⁵ Apõr Bẽnjadjwỳr djwỳnh Jeju'ã prĩne me bakukãmãre kabẽn kukràdjà mar mexkumrẽx. Ne kam no kator mex ne prĩne katàt memã kabẽn jarẽnh mexkumrẽx. Ne kam Djuão kute Metĩndjwỳnhmã ngõmã me angjênhkam me kabẽnbit ne kute mar. Kute ja nhijukri Jeju'ã ujarẽnh kunĩ mar kêt.

²⁶ Apõr ja ne Epexukam bõx ne kam mebê idjaer bikprõnh djà'ỳr tẽn 'ỳr wadjàn arỳm memã

'ã ujarēnhō dja. Nãm kum me uma kêt ne memã 'ã ujarēnhō dja. Nhyṁ kam Akwiremẽ Prixira ar arỳm 'ã ujarēnh man arỳm o tẽn kum arēnh mex. Apôr kute Jeju'ã ujarēnh mar kêtja kum arēnh mex.

²⁷ Nhyṁ kam kute pykabê Akajamã tẽmmã nhyṁ Jeju kukwakam me kute abeno kamy arỳm memã pi'ôk no'ôk ne. Kute Akajakam Jejukôt me ba djwỳnhmã ôr kadjy ne memã pi'ôk no'ôk ne arỳm Apôrmã kungã. Pi'ôkkam ne me memã 'ã karôn memã kum,

—Dja ga me tu Apôro anhôbikwakumrẽx, ane. Nhyṁ kam Apôr me'ỳr tẽn me'ỳr bôx. Ne kam arỳm me kute amim Jeju marjamã Metĩndjwỳnh kabẽn jarẽ. Nhyṁ kam me arỳm tu Apôro ôbikwakumrẽx. Amrêbê ne Metĩndjwỳnh tu kum me kaprĩkumrẽx ne memã amak bô nhyṁ kam me arỳm tu amim Jeju markumrẽx. Nãm me Apôro ôbikwakumrẽx nhyṁ kam memã Metĩndjwỳnh kabẽn jarẽ: nhyṁ kam me arỳm amũ amim mar kamẽn kabẽn mar rax ne.

²⁸ Nãm mã mebê idjaermã me kukãmãre kute Kritu'ã pi'ôk no'ôk jarẽn mã memã kum,

—Be, pi'ôkkam Bẽnjadjwỳrbê kumkatibê Kritu kute amijo anhỹrmã kôt ne Jeju arỳm ã amijo ane. Be ga, mrãmri pi'ôk kôt Jejubê me banhô Bẽnjadjwỳrbê kumkatikumrẽxja pumũ. Mrãmri kubê Kritukumrẽxja pumũ, ane. Nãm me krãptĩ nhipôkri ã memã kabẽn mex jarēnhō ane nhyṁ mebê idjaer te: kute kabẽno itymã te o anen amik-abẽno biknoro nhỹ.

19

Paur Epexukam Jeju'ã ujarēnh.

¹ NhyM Apõr arek krĩraxbê Kõritukam ar ba nhyM Paur arỳm atỳx kõt tẽ. Tẽ:n kam krĩraxbê Epexu'ỳr bõx. Ne kam Kritu nhõ me ja kwỳ'ỳr bõx. Ar ja ne ar kute Metĩndjwỳnhmã ngõmã me angjẽnh djwỳnhbê Djuão kabẽnbit mar. ² Nãm ar'ỳr bõx ne arkum,

–Ar aje tu amim Kritu markumrẽxkam djã ne Metĩndjwỳnh Karõ ar ajamỳn ar ajo ba? ane.

NhyM ar kum,

–Kraxje me'õ kute ar imã Metĩndjwỳnh Karõ'ã ujarẽnh kêtkaM ne bar ije mar kêtkaM rẽx, ane.

NhyM Paur arkum,

³ –Be, me kute Metĩndjwỳnhmã ngõmã ar ajangjẽnhkam mỳj ne me kute o amirĩt kadjy ngõmã ar ajangij? ane.

NhyM ar kum,

–Be, nã bãM ar arỳm amikam ikaprĩren wãnh ijaxwemã inhiren Metĩndjwỳnh'ỳr amijo akẽx. Kute jao amirĩt kadjy me ngõmã ar ijangij. Nãm ã Djuão ngõmã me angjẽho ane, ane.

⁴ NhyM kam Paur arkum,

–Mrãmri ne me amikam kaprĩren wãnh axwemã iren Metĩndjwỳnh'ỳr amijo akẽx. Jao amirĩt kadjy Djuão ngõmã me angij. Kamã ne memã kum, “Be, itotokbê ne me'õ bõxmã. Tãmwã dja ga me tu amim markumrẽx”, ane. Kritubê Jeju'ã ne ã memã ane. Nãm ã Paur arkum ane ⁵ nhyM ar arỳm kuma. Ne kam ar tu amim Bẽnjadjwỳr djwỳnh Jeju markumrẽx nhyM arỳm kum ngõmã ar angij.

⁶ Ne kam ar krã'ã aminhikra jadjuw nhyM Metĩndjwỳnh Karõ arỳm ar 'amỳ. NhyM ar arỳm apỳnh ar kute me kabẽn mar kêtkaM kabẽn jarẽho

dja, Metĩndjwỳnh kukwakam kabẽn jarẽnho dja.
⁷ Kute ngõmã ar angjẽnh ja ne Ar kubê 12 pyræk.

⁸ Nhyam kam Paur aben tã mebê idjaer bikprõnh djækam tẽn kum me uma kêt ne memã 'ã ujarẽnho ku'ê. Nãm aben tã Metĩndjwỳnh kute amim me utàr ne ar meo ba'ã memã ujarẽnho ku'ê, memã 'ã karõo ku'ê. Nhyam me kwỳ amim, “Mrãmri kabẽnkumrẽx”, anhỹro krĩ. Nhyam arỳm 'ã my-tyrwybê 3 apêx. ⁹ Nhyam ate, me kwỳ ta arỳm amakkre kêt ne arỳm kabẽn mar kêt ne me krãptĩ nhipõkri kabẽn punuo dja. Ne memã kum,

—Djãm Jejukõt me kute amijo bakam mex got? Arkati, anhỹro ku'ê. Nhyam kam Paur mebê Jeju nhõ me jao tẽn arỳm me kaxã meo krĩ. Me'õbê Xiranu kute memã me kukràdjà jarẽnh djækam meo krĩ. Akati kunĩkõt memã ujarẽnho krĩ. ¹⁰ Nãm aben tã meo krĩ nhyam me'ã amex ne ajte 'ã na ne ajte 'ã amex ne ajte 'ã na apêx. Apêx nhyam kam pykabê Adjikkam me õ krĩ kunĩkõt ne me arỳm Paur kabẽn ma. Mebê idjaermẽ me bajtembê kregudjwỳ ne me Bẽnjadjwỳr djwỳnh Jeju'ã ujarẽnh ma.

¹¹ Nhyam Paur Metĩndjwỳnh kukwakam arỳm apỳnh mỳjja pumũnh kêt djari ipêxo ba. Nãm me punuo mexo ba. ¹² Nãm ipêxo ba nhyam me me ìjarop kukõnh djà, nàr me õ kubêkà Paurmã o mõn o kupê. Ne kam apỳnh me punu djari memã o mõ nhyam me punu kunĩ arỳm mex ne. Nhyam me karõ punu kunĩ arỳm memã ire.

¹³⁻¹⁴ Nhyam mebê idjaer kwỳja ne ar Epexukam ate ar babit ne arek krĩ kêt. Me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳr'õ nhidjibê Xewa ne ar kunĩ jadjuw. Ar kubê 7. Xewabê ne mebê idjaer'õ.

Kra ar ta ne amijo me karõ mar mexo ba. Ar me karõ punu kute meo ba'ã Bẽnjadjwỳr djwỳnh Jeju nhidji jarẽn kum,

—Bar Jeju kukwakam amã ikabẽn. Paur kute kàj bê Jeju'ã memã ujarẽnha ba kukwakam amã ikabẽn. On kum anhire. Nãm ar ã memã anhỹro ba.

¹⁵ Ne kam ar bit kute me'õ jakam me karõ punu janormã kum Jeju nhidji jarẽn kajgo. Nhyr me karõ punu arỳm ar aêrbê arkum,

—Jeju ije kabẽn mar ne Paur ije kabẽn mar. Nhyr be, ar ga djãm ije ar akabẽn mar got? ane.

¹⁶ Nhyr me'õja me karõ punu kute o baja arỳm tu aro arĩ ne ar titiko tẽ. Nãm aro tẽn prĩne ar òm ne. Ne arỳm Ar kubê ar ò kubêkà kadjõn o pòx. Ne ar par punu nhyr ar kajgo mã kikre kurũm prõt ne.

¹⁷ Nhyr kam me ar arẽnho ipòk ne. Nhyr me kunĩ arỳm kuma. Mebê idjaermẽ me bajtembê kregumẽ krĩraxbê Epexukam me ja kunĩ arỳm kuma. Me kunĩ arỳm umaje madjà kretin Bẽnjadjwỳr djwỳnh Jeju ra:xkumrẽxmã kato. ¹⁸ Nhyr kam me krãptĩ kute tu amim Jeju markumrẽxja bõx ne tu amijaxwe djari arẽnho amirĩtkumrẽx.

¹⁹ Nhyr kam mebê wajanga krãptĩ aben tokmã amidjudjy'ã pi'òk no'òk jao bõx. Ne kam me kute amidjudjy kangao amirĩt kadjy me ipòkri kum kuton kam kurẽ nhyr kumex ne. Mỳj ne pi'òk pãnh kute nhyr me kum kuto? Bir, pãnh ra:x. Kryt jakao ngõnhponho pi'òk kaprĩ krãptĩ:, aben 'ã akre kubê 50.000. Nhyr me tu kum pi'òk kurẽn arỳm kuwykam kunĩ rẽ nhyr xêr. ²⁰ Nhyr kam me arỳm tỳx ne amũ memã Metĩndjwỳnh kabẽn

jarẽho kumex nhym me krãptĩ kum kĩnh nhym me kute tu amim Jeju markumrẽxa arỳm krãptĩ: ne.

²¹ Nãm me ã o ane nhym Paur õkre kadjwỳnhbê arỳm amim pry karõ djà djirkumrẽx ne amim,

—Ba pykabê Matenimẽ Akajamẽ 'ỳr tẽn kam me omũ. Dja ba anen kam arỳm Djeruxarẽmã tẽ. Ne kam krĩraxbê Rõmamãdjwỳ itẽm prãm kumrẽx, ane. ²² Ne kam amikukãm Matenimã õ àpẽn amãnhkrut jano. Nãm Ximoximẽ Eraxu ar ano. Ne kam arek pykabê Adjikkam ar ba rã'ã.

Temexu kute me krãptĩ:mã Paur kurê'uk.

²³ Paur ar ba: nhym kam krĩraxbê Epexukam me krãptĩ arỳm ngryk ne kangao kumex. Be, Temexu kute me krãptĩbê me kute amim Jeju mar kurêkam me arỳm ngryk ne. ²⁴ Temexubê kryt jakao kikre kryre nhipẽx djwỳnh tũm. Kute kikreti pyræk ne kikre kryre nhipẽxo ba. Kikretikam ne me amrêbê Djijanamã amijarẽn djà. Djijanabê ne me õ metĩndjwỳnh kajgo'õ. Nãm kryt jakao kikre kryre nhipẽxo ba. Ne kam kute memã õr pãnh pi'õk kaprĩ jamỳn õ àpẽnhmã kungã. Pi'õk kaprĩ rũ:nh ne amỳn memã kungã.

²⁵ Nhym me krãptĩ jadjwỳ kute ar mỳjjao metĩndjwỳnh karõ nhipẽxo ba. Nhym Temexu õ àpẽn jao akuprõn metĩndjwỳnh karõ nhipẽx djwỳnh krãptĩ jadjwỳo akuprõn memã kum,

—Ë, ar ikabẽn ma. Gwaj badjapẽn djà ja djõ'ã ne gwaj mã banhõ pi'õk kaprĩ kumex jamỳ. Tãm ne gar arỳm ama. ²⁶ Ë, arỳm ne gar Paur kute ar amijo ba kõt omũn arỳm kabẽn kõt ama. Djãm krĩrax jabê Epexukambit ne ar kabẽn ba? Kati, pykabê Adjijja

kunĩkõt ne me krãptĩ:bê metĩndjwỳnh karõ nhipêxja kurêo ban kubê ar meo akêxo ba. Nãm arĩk memã kum, “Djãm metĩndjwỳnh karõ nhipêxjabê Metĩndjwỳnhkumrêx? Arkati. Kubê Metĩndjwỳnh kêtikumrêx”, anhỹr o ba.

²⁷ Be, dja Paur memã ja jarênh o ba rã'ã nhym me krãptĩ arỳm me baje metĩndjwỳnh karõ nhipêxja kanga. Djijana nhõ kikretidjwỳ dja me kum kĩnh kêt. Be, Djijanabê me banhõ metĩndjwỳnh raxkumrêx. Pykabê Adjij kunĩ, kam me kunĩ kum rax jarênh o ba. Pyka kunĩkõt apỹnh me ba djakam me kunĩ: kum amijarênh o ba. Dja me Paur kabên man kõt ar amijo ban arỳm Djijanamã amijarênh krãta. Nãm ã Temexu memã ane.

²⁸ Nhym me kute amijã kabên ja markam arỳm ngry:k ne kãj bê abenmã kum,

–Epexukam me batĩndjwỳnhbê ne Djijana. Djijana raxkumrêx. Epexukam me banhõ metĩndjwỳnhbê ne Djijana. Djijana raxkumrêx anhỹro kumex. ²⁹ Nhym me kam me ja djõ'ã kikrepdjitã abenkam kanga:o kumex. Ne kam arỳm Gajumê Arxaku ar pa 'amỳ. Pykabê Matenikam ne ar abatãnh djã. Paurmẽ ro'ã ar Epexukam bõx. Nhym me ar pa 'amỳn aro tẽn me bikprõnh djãtimã aro wadjã.

³⁰ Nhym Paur kute aben nêje me akre kadjy bit me kanga katikõt ãrmã. Nhym Jejukõt me ba djwỳnh arỳm akubyn Paur nê. ³¹ Be, pykabê Adjijkam me bẽnjadjwỳr kwỳ Pauro õbikwa tũm. Ar jadjwỳ Paur nên kum,

–Kwãrĩk wãnh me bikprõnh djãtimã adjãr kêt, ane. Me kute o bikênh karõ ne ar nê.

³² Nhyṃ me bikprōnhja ar kanga prōt ne ba. Djām me krāptĩ kute me kanga kraxkōt mar got? Kati. Nām me apỳnh kabēn ne. Me kwỳ 'ã me kabēn ja jarēnho amra. Nhyṃ me kwỳ 'ã atemã me kabēn ja jarēnho amra. ³³ Nhyṃ mebē idjaer arỳm Arexārimã 'ã karō. Kute me nēje me kunĩ kukrãmã ne me kum 'ã karō. Nhyṃ me binhikrēnh kadjy te: memã ikra bēno dja. Nām bit kute mebē idjaer nēje me bajtemmã kabēnmã. ³⁴ Nhyṃ me arỳm Arexāribē mebē idjaer'ō kōt omũ. Omũn arỳm kàj bê kabēno tuknĩn mã abenmã kum,

—Epexukam me banhō metĩndjwỳnhbē Djijana raxkumrēx. Nām me ã anhỹro kumex nhyṃ arỳm me'ã myt ky:n me'ã ora amãnhkrut apêx.

³⁵ Nhyṃ kam krĩraxkam me'ã pi'ōk no'ōk djwỳnh raxja arỳm bōx ne memã kabēn nhyṃ me arỳm anhikrē. Nhyṃ kam memã kum,

—KrĩrAXBē Epexukam me ar abaja, gu me ba ne gu me babē metĩndjwỳnh raxbē Djijana nhō kikretio djuw mex djwỳnh. Djijana karō ne mrãmri kàjkwa kurũm ruw. ³⁶ Gu me babē o djuw mex djwỳnh nhyṃ pyka kunĩkōt me kute me bamar. Me kute me bamarkam ga me ren tu anhikrēn adjàkrē kêtikumrēx.

³⁷ Be, ga me jakam aro abōxja djã ne ar me banhō metĩndjwỳnh nhō kikretikam myjja'ōo akĩnh got? Nār djām ar kute me banhō metĩndjwỳnh'ã kabēn punu'ō jarēnh got ga me ar'ã ajatom ne? Kati. Nã gãm me jakam ar jao abōx kajgo. ³⁸ Be, dja Temexumē metĩndjwỳnh karō nhipêx djwỳnh ar kute ar arēnh prãm, wãnh ne memã axwe pãnh jarēnh djã dja. Myt ja tãmkam ne memã pãnh

jarēnh djwǎnh kam memã nhỹ. Gê Temexu ar 'ỳr aro bôx ne kum ar arē. Kam ne me kunĩ kute abenmã axwe jarēnh djà.

³⁹ Nàr me aje mỳjja 'ōdjwỳo aben mar prãm jabej dja ga me tu me bakukràdjà kôtbít akuprôn o aben ma. ⁴⁰ Be, jakam me banhõ bēnjadjwỳr rax arỳm me bamã uma. Me bakangatikam kute me bamã pãnh jarēnh arỳm me bamã umakumrēx. Godja bēnjadjwỳr rax abej me bakukjêr jabej gu me bakangati ja'ã te: baje kum amijarēnhmã, te: aminêje kum bakabēnmã. ⁴¹ Nãm ã me'ã pi'ôk no'ôk djwǎnh rax memã ane. Ne kam memã kum, —Aje, me on ajmà, ane. Nhyim me arỳm ajmà.

20

Paur Matenikam tēm ne kam Krexakam bôx 'ã ujarēnh.

¹ Me kangati apêxkam Paur arỳm amiwỳr Jejukôt ba djwǎnh 'uw nhyim me arỳm bôx. Nhyim kam meo rôrôk ne memã kum,

—Ba on pykabê Mateni 'ỳr. Gora ar amim Jeju mar tỳx ne 'ã adjukanga kêt, ane. Ne kam me kurũm pykabê Mateni'ỳr tē. ² Nãm 'ỳr tē:n kam apỳnh Jejukôt me ba djari me omũnho tēn me tỳxmã memã 'ã karôn memã kum,

—Dja gar tu amim Jeju mar tỳxkumrēx, anhỹro tē. Nãm ã memã anhỹr kumexo tē. Ne tē:n kam arỳm pykabê Krexax'ỳr bôx. ³ Ne kam arek kam ar ba nhyim 'ã mytyrwỳ amãnhkrut ne ikjêkêt apêx. Nhyim kam bit kute ngôkôt pykabê Xirij'ỳr tēmmã. Nhyim mebê idjaer bit kute kam o arĩmã. Nhyim kam ate pykabê Matenikôt amipry karō djà dji.

4 Nhyṃ kam me kwỳ Paur kôt tēmmã. Pykabê Mateni katikôt tēmmã. Pykabê Xirij'yr ne kôt tēmmã. Xopatu Paur kôt tēmmã. Piju ne Xopatu dji. Krĩraxbê Berêjakam ne abatành djà. Nhyṃ Arxakumê Xekunu arkôt tēmmã. Krĩraxbê Texarônikakam ne ar abatành djà. Nhyṃ ajte Gajudjwỳ kôt tēmmã. Krĩraxbê Tebikam ne abatành djà. Nhyṃ ajte Ximoxidjwỳ kôt tēmmã. Nhyṃ ajte Xikikumê Krôpimu ar adjwǎnhdjwỳ kôt tēmmã. Pykabê Adjijkam ne ar abatành djà. Paurkôt ar mōr ne ja. ⁵ Xopatu ar ar ikukãm tēn krĩraxbê Krôwadjikam ar ikam ama. Badjwỳ Paur kôt tē. Ba ibê Ruka.

⁶ Apǎnh akati wākam ne mebê idjaer amikukràdjà kôt djwỳponhbit kuro ba. Nhyṃ ar ijã akati wã apêx bar krĩraxbê Pirpu kurũm, pykabê Matenikam krĩraxbê Pirpu kurũm inox ne tē. Tē: nhyṃ kam ar ijã akatibê 5 apêx. Bar kam krĩraxbê Krôwadjikam Xopatu ar'yr bôx. Ne kam ar iba: nhyṃ kam ar ijã akatibê 7 apêx.

Juxiku tǎm ne tyk nhyṃ kute akubyn o tǎn.

⁷ Nhyṃ arým ar ijã pi'ôk kamrêk ne. Nhyṃ Jejukôt me ba djwǎnh arým akuprô, djwỳ kokjêr kadjy. Jeju kute aminhĩ'ã djwỳ jakren kokjêrja tãm ne ajte kute 'ã akren kokjêr ne krēn kadjy akuprô. Nhyṃ Paur arým kàj bê memã 'ã ujarēho dja. Akati nhyṃ tēm kadjy ne 'ã ujarēnh 'iryô dja. 'Ã ujarēho dja: nhyṃ kam me'ã akamàt kô ipôkri.

⁸ Atemã kikrekam ne me bikprônh djà. Kikre amãnhkrut ne ikjêkêt ne me aben nhiby ipêx. Kÿjrũm kumoka'êkam ne me nhỹ nhyṃ me ò ngônhpôk krãptĩ. ⁹ Nhyṃ me'ã akamàt kô 'iry:

nhym me'õ nōrny nhidjibê Juxiku kre krã'yr'ã nhỹ. Paur memã ujarēnh 'iry: nhym Juxiku arỳm òtdjwa bĩn mex ne. Nhym arỳm òt mex ne e u:n mōn tu:k ane. Pykabê mōn tỳm nhym me 'ỳr ruw ne kumỳ nhym arỳm ty.

¹⁰ Nhym Paur arỳm 'ỳr ruw. Ne tu tykja nhiby tỳm ne 'amỳnh tỳx ne. Ne memã,

—Kwārĩk wānh ga me kam atĩn prām kêt. Arỳm ajte tĩn ne, ane. ¹¹ Ne kam akubyn wabin arỳm djwỳ kokijn ò kwỳ krēno nhỹ. Ò kwỳ krēn pan ajte memã ujarēnhmo krax. Ne o nhỹ: nhym arỳm me'ã òkrēn'ānh kār mex ne. Nhym kam arỳm tẽ. ¹² Nhym me ũrkwāmã nōrny akubyn tĩnjao tẽ nhym arỳm mexkumrẽx ne. Nhym kam me arỳm kĩ:nhkumrẽx ne.

Paur kute Epexukam meo ba djwỳnhmã amijarēnh.

¹³ Nhym kam Paur kute bamẽ Xopatumẽ ar ijo mōrmã ar imã 'ã karō. Ba ibê Ruka. Nām ar imã,

—Ba dja ba pykakôt krĩraxbê Axô'ỳr tẽ. Dja ba 'ỳr bôx ne arỳm ar akôt kàraxkam amũ tẽ, ane. Ne kam pykakôt tẽ. Ar ba ne bar kàraxkam tẽ. ¹⁴ Tẽ:n kam arỳm krĩraxbê Axô'ỳr bôx nhym arỳm ar ikôt bôx. Ne kam ar ikôt kàraxmã wadjã. Bar kam krĩraxbê Mixini'ỳr tẽ:n kam 'ỳr bôx.

¹⁵ Ne kam ajte ngôkôt tẽ. Tẽ: nhym ar ijã akati. Bar ajte tẽ:n arỳm apêxtibê Kuju'ānh tẽ. Ne ajte tẽ: nhym ajte ar ijã akati. Bar tẽ:n arỳm apêxtibê Xamu'ānh tẽ. Tẽ:n kam arỳm krĩraxbê Krodjirkam bôx. Ne kam amikrà:n kam ajte ngôkôt inox ne mō. Nhym ajte ar ijã akati. Bar kam tẽ:n arỳm krĩraxbê Miretukam bôx. ¹⁶ Ar ibôx kêttri Paur ar imã,

—Gwaj krĩraxbê Epexu jaà'ã tẽ. Ba ren kam tẽn pykabê Adjikkam amikrà:, ane. Adjikkam ne krĩraxbê Epexu. Nãm mebê idjaer bikprõnh djà nhõ akatibê Pëxiko majmã Djeruxarê'ỳr bõxmã. Kam ne amikrà kêt ne tẽ.

¹⁷ Bar krĩraxbê Miretukam bõx nhym Paur arỳm amũ krĩraxbê Epexukam memã amikabẽn jano. Nãm memã kum,

—Gê amrẽ me kute Jeju nhõ me jao ba djwỳnh mõ. Me kute amim Jeju mar ne kõt ar aben pydjio bajao ba djwỳnh amrẽ mõn ipumũ, ane. ¹⁸ Nhym me arỳm wãm kabẽno tẽn o bõx ne memã arẽ nhym me arỳm kuma. Ne kam arỳm Paur'ỳr tẽn 'ỳr bõx. Nhym memã kum,

—Be, akmere ar, jakam dja ba tẽ. Ne kam arỳm ar amã ikabẽn jarẽ. Be, nã bãm katàt ar amijo iba rã'ã gar arỳm ipumũn ima. Me anhõ pykabê Adjikkam ibõx totokbê gar katàt ije amijo ibakõt ipumũnhmo krax ne jakam aje ikatàt kõt ipumũnh rã'ã.

¹⁹ Djã nã bãm Bẽnjadjwỳr djwỳnhmã idjapênh kêt? Nã bãm amijo ingrin akrànmã kum idjapênh rã'ã ne. Ba kum idjapênh ar iba nhym me axwekam irerek iwỳr bõx ba mekam imỳr iba. Nhym mebê idjaer mã: amim ijã karõn ar ijo bikẽnho ba, ba kam itokry kumex.

²⁰ Djã ne ba ar abê Metĩndjwỳnh kabẽn'õ nẽn ar amã arẽn kêt got? Kati. Ar aje mar mexo amũ amikamẽnhmã ne ba ar amã Metĩndjwỳnh kabẽn kunĩ jarẽ. Nã bãm ar akrãptĩ nhipõkri ar amã arẽ. Ne aje ar anhũrkwākõt ar amã arẽnho iba.

²¹ Nã bãm me abê idjaermã arẽn ajte me abajtembê kregumã arẽ. Ne mã: ar amã, “Ar amikam akaprĩren wãnh ajaxwemã anhiren

Metĩndjwỳnh'ỳr amijo akēx ne tu amim Bēnjadjwỳr djwỳnhbē Jeju Kritu markumrēx.” Nā bām ā ar amā ane.

²² Nhyr arỳm jakam Metĩndjwỳnh Karō mǎ: Djeruxarē'ỳr itēm'ā imā karōo dja ba te imàtmǎ. Mỳj dja wākam ikam nē? Kon. Ije mar kēt.

²³ Be, krĩrax kunĩkōt ne me Metĩndjwỳnh Karō kukwakam imā kabēn jarēn imā, “Dja me mrāmri abē ijē ga mrāmri amitokry kumex ma”, ane. Jabit ne ba amikadjj kuma.

²⁴ Be, me kute imā ja jarēnhkam ne ba ate ikrā. Djām ba ne ba imā pykakam itĩn kĩnh got? Amrēbē ne Bēnjadjwỳr djwỳnh Jeju imā idjapēnh djà'ā karō. Nām imā, “Metĩndjwỳnh tu kum me kaprĩ. Djām me ta ne me axwe kēt nhyr pānh kum me kaprĩ? Kati. Me te axwe kētmǎ nhyr ta arỳm tu kum me kaprĩn memā ijano ba me axwebē me utāro iba. Tām dja ga memā arēnhō aba gē me kuma.” Nām Jeju ā imā idjapēnh'ā karōo ane ba kam ije idjapēnh djà inomā mēnh prā:m. Jabit imā kĩnh. Dja ba inomā kumēn arỳm ikĩnhkumrēx. Djām imā pykakam itĩn kĩnh got? Kati. Jabit imā kĩnh.

²⁵ Amrēbē ne ba ar amā, “Arỳm ne Metĩndjwỳnh kute amim me utār ne ar meo ba 'ỳr”, anhyr ne 'ā kàj bē ar amā idjujarēnh ar iba. Be, jakam dja gar akunĩ ajte ipumũnh kēt. Ja ne ba kuman 'ā ar amā amijarē.

²⁶⁻²⁷ Be, djā ne ba ar amā Metĩndjwỳnh kabēn kwỳbit jarē? Kati. Ba ne ba ar amā kabēn kunĩ jarē. Be, mỳj me ajō ga dja gar ĩ ijā Metĩndjwỳnhmǎ kum, “Be, Paur kute imā arēnh kētkam ne ba me biknor tokry djākam akuno”? ane. Be, kati. Ar aje te Metĩndjwỳnhmǎ ja jarēnhmǎ. Ba ne ba ar akunĩmǎ

kabēn kunĩ jarē. Ja dja gar akati jakam aman o abiknor kêt.

²⁸ Ije ar amã ja jarēnhkam dja gar ajaxwe kêt kadjy amijãno djan me axwe kêt kadjy me omũnh 'ãno dja. Metĩndjwỳnh Karō ne arỳm ar ajã meo ba djwỳnh rē. Ar ajã me kute Jeju maro ba djwỳnh rē. Ga, mrykĩ'ãtomti pumũnh djwỳnh mã mryo djuw mexo baja pumũ. Ar abê me kute Jeju maro aba djwỳnhkam dja gar omũnh djwỳnh kudjwa mã memã kabēn jarēnho aba. Kamrō prōtkam ne Metĩndjwỳnh arỳm me axweo pãnh. Ta kute o pãnhkam dja gar ikabēn kôt me omũnh 'ãno dja.

²⁹ Be, dja ba tē nhym itekrekam dja me axwe ar awỳr bōx gar abenkam akà. Ga, rop djàkré mrykĩ'ãtomti katikôt ngjêxja pumũ. Nãm kwỳ pa nhym umaje kunĩ ajmã. Me axwedjwỳ dja me wangij ne Jeju bê ar akwỳo akêx gar akwỳ mekôt ajaxwe. ³⁰ Djãm me kâtãmbit kute ã ar ajo anhỳrmã? Kati. Ar akwỳ dja gar Jeju bê amijo akêx ne arỳm ajaxwen Metĩndjwỳnh kupa'ã memã 'ã ajarē. Nhym kam me kwỳ arỳm ar amaro ban arỳm ar akôt axwe.

³¹ Kam, me kute amiwỳr ar ajōo akêx kêt kadjy dja gar me 'ãno dja. Kwãrĩk wãnh ikabēno ajamak kêt kati kêt. Nã bãm akatikam ar abê me uma. Ne ajte akamãtkam ar abê me uma. Ne ajte imỳrkam ar abê me uma. Ne ar akunĩbê me umao iku'ê: nhym arỳm amexbê 3 apêx. Kwãrĩk wãnh ikabēno ajamak kêt kati kêt.

³² Be, akmere ar arỳm itēm 'ỳr. Jakam ba arỳm Metĩndjwỳnhmã ar ajo a'uw. Gédja ar ajo bakumrêx. Dja gar kabēn ma nhym arỳm ar amã ajamak mex jangij gar mar mexo amũ amikamēn

arỳm mar rax ne. Metĩndjwỳnh tu kum gwaj bakapri.* Ukapri'ã dja gar kabẽn man arỳm ajamak mexo amũ amikamẽn mar rax ne. Be, dja ĩ Metĩndjwỳnh õ me jamã mỳjja ngã. Dja gar kabẽn ma nhym kute memã mỳjja nhõrmã kõt arỳm ar amã kungã. Ja kadjy ne ba kum ar ajo a'uw.

³³ Be, djãm ba ne ba imã me'õ nhõ mỳjja puro prãm? Kati. Me'õ nhõ kryt jaka nàr kẽn karỳr nàr me'õ nhõ kubẽkà ne imã prãm kêtikumrẽx. ³⁴ Be, ba ne ba inhikrao idjapẽnho iku'ê. Bamẽ iro'ã ar ar bamẽ ne bar imã mỳjja prãm jabej ba ba inhõ pi'ok kapriõ ar amim kuby. ³⁵ Mỳj kadjy ne ba ã idjapẽnho ane? Bir, dja gar iman arỳm ikudjwa ã adjapẽnho anen kam amikutã me õ mỳjja kêt mã mỳjja nhõro aba. Dja gar kam Bẽnjadjwỳr djwỳnh kabẽn ma. Nãm memã kum, “Ga amikutã memã mỳjja ngãn kam arỳm akĩnh ne. Kam akĩnh me kute mebê mỳjja jamỳnhkam kĩnhja jakrenh mex”, ane. Be, ije me amã ikabẽn jarẽn ne ja. Tãm ne ja.

³⁶ Nãm ã Paur memã anen kam arỳm kõnkrão nhỳn Metĩndjwỳnhmã kabẽn. Nhym me kunĩdjwỳ Metĩndjwỳnhmã kabẽnno nhỹ. ³⁷ Nhym kam me Paurkam mỳro kumex ne aben nHITEPã o rõrõk ne ine kaõ. ³⁸ Paur kute memã kum,

—Jakam dja gar akunĩ ajte ipumũnh kêt, anhỹrkam ne me kapri:re. Ne kam kà nhikwã djà'ỳr kõt mõ.

21

* **20:32** Djãm gwaj ba ne gwaj bajaxwe kêt nhym pãnh kum gwaj bakapri Kati. Gwaj ba ne gwaj te bajaxwe kêt mã. Nhym be, ta ne tu kum gwaj bakapri.

Paur akubyn Djeruxarẽ'ỳr tẽm.

¹ Bar kam mebe tẽn kàraxmã wadjàn amũ mebe inox ne. Ne kam apêxtibê Kux kônhtẽ. Ne tẽn arỳm 'ỳr bõx. Nhyr kam ar ijã akati. Bar ajte tẽn kam apêxtibê Rodji'ỳr bõx. Ne ajte tẽn kam krĩraxbê Patara'ỳr bõx. ² Ne kam wabin kàrax 'õdjwỳ jabej ne arỳm kum ikato. Pykabê Penixij'ỳr ne kàrax mõrmã. Bar kum wadjàn ajte inox ne. ³ Ne tẽn kam amybỳm apêxtibê Xipre pumũ. Ne kam tẽn ar idjuge'ãnh amipãnh Xipre mẽn tẽn arỳm pykabê Xirij tẽpo tẽ. Ne tẽn arỳm krĩraxbê Xiru'ỳr bõx. Kam ne kàraxkam me kute kàkam jẽnh kadjarmã.

⁴ Bar kam wabin Jejukõt me ba djwỳnh jabej mõn arỳm me kwỳmã ikato. Ne kam mekam ar iba: nhyr kam ar ijã akatibê 7 apêx. Ar ijã akati apêx kêttri ne me Metĩndjwỳnh Karõ kukwakam Paurmã kum,

—Kwãrĩk wãnh Djeruxarẽmã àbir kêt, ane.

⁵ Nhyr arỳm ar ijã akati apêx bar tẽ. Nhyr me kunĩ ar ikõt kàrax'ỳr tẽ. Me mymẽ me niremẽ me prĩremẽ ne me ar ikõt mõ. Ba me mõn arỳm krĩrax kurũm ikato. Ne kam ngõ mỳrri ikõnkrão nhỹn Metĩndjwỳnhmã ikabẽn. ⁶ Bar kam memã kum, “Bar on”, anen kam arỳm kàraxmã wadjàn nhỹ. Nhyr me akubyn ùrkwãmã akẽx ne.

⁷ Bar kam amipãnh krĩraxbê Xiru mẽ. Ne tẽn kam arỳm krĩraxbê Tomedja'ỳr bõx. Ne kam ar ije Jeju kukwakam me kute abeno kamy pumũnh kadjy arỳm wabi. Nhyr ar ijã akati pydji apêx. ⁸ Nhyr akati bar arỳm mebe tẽn. Ne tẽn arỳm krĩraxbê Xedjare'ỳr bõx. Ne kam wabin arỳm Piripi nhũrkwãmã wadjà. Amrẽbê ne Piripibê me kute

amim Jeju mar o djuw mex djwỳnh'õ. Ar kubê 7 kõt kubê meo djuw mex djwỳnh'õ. Piriipi ajte me kute mar kêtjamã Jeju'ã ujarēnh ar ba. ⁹ Kra ni ne amānhkrut ne amānhkrut. Kraxje ar mjēn kêt rã'ã. Ar kubê Metĩndjwỳnh kukwakam kabēn jarēnh djwỳnh.

¹⁰ Bar Piriipi nhũrkwākam nhỹ: nhym ar ijã akati krãptĩ apêx. Nhym arỳm pykabê Djudêja kurũm me'õbê Agabu bõx. Kubê ne Metĩndjwỳnh kukwakam kabēn jarēnh djwỳnh'õ. ¹¹ Agabu ar iwỳr bõx ne arỳm Paur pre djã bõn kuby. Ne kam o aminhinỳxmẽ amite djuwpre. Ne kam ar imã,

—Be, Metĩndjwỳnh Karõ ar amã, “Djeruxarēkam mebê idjaer dja me ã pre djã djwỳnhja djuwpreo ane. Ne kam arỳm me bajtemmã kanga.” Nãm ã ar amã ane. Nãm ã Agabu ar imã ane.

¹² Bar kuman arỳm tu Paurmã kum,

—Kwãrĩk wãnh Djeruxarēmã atēm kêt, ane. Nhym Jejukõt me ba djwỳnh, Xedjarekam ar ba tũmjadjwỳ ar ikõt ã kum ane.

¹³ Nhym Paur ar imã,

—Mỳkam ne gar amỳro imã ikaprĩ jadjãro dja? Kwãrĩk wãnh me idjuwpre. Godja me wākam ibĩn jabej. Bēnjadjwỳr djwỳnh Jejumã idjãpēnhkam ibĩn jabej. Kwãrĩk wãnh rã'ã, ane.

¹⁴ Nã bãm ar te: nēn kam kum,

—Aj, Bēnjadjwỳr djwỳnh kute amim ajã karõ kõt gē ã ajo tēmo ane, anen arỳm anhikrê.

¹⁵ Nhym ar ijã akati ja kwỳ apêx bar arỳm amijo atom ne arỳm Djeruxarē'ỳr tē. ¹⁶ Nhym Xedjarekam Jejukõt me ba djwỳnh kwỳ ne ar ikõt tē. Ar me'õbê Maxõ japrõn ar ikõt o tē.

Apêxtibê Xiprekam ne abatành djà. Jejukõt ba tũm. Djeruxarêkam ne õ kikre. Õ kikrekam ar inhỳr kadjy ne ar aprõn aro mõ.

Djeruxarêkam bõx ne kute Metĩndjwỳnhmã amijo mex.

¹⁷ Bar Djeruxarê'ỳr tẽ:n kam arỳm 'ỳr bõx. Nhyim Jeju kukwakam ar ikamy ar ipumũn kam kĩnhkumrêx ne ar imã kabẽn mex jarê. ¹⁸ Nhyim ar ijã akati. Bar kam ije Xijagu pumũnh kadjy Paurkõt 'ỳr tẽn 'ỳr bõx. Nhyim me kute Jeju nhõ me jao ba djwỳnh kunĩ kam nhỹ. ¹⁹ Nhyim Paur arỳm arkum kabẽn mextire jarê. Ne kam arkum apỳnh me bajtemkam àpênh'ã ajarê. Kute apỳnh mỳjja nhipêx'ã prĩne ajarê.

²⁰ Nhyim ar kute ja markam arỳm Metĩndjwỳnhmã rax jarê. Ne kam arỳm Paurmã kum,

—Be, akmere, ga, mebê idjaer kute tu amim Jeju markumrêxja arỳm krãptĩ:ja pumũ. Me me'ã akrekam ne mebê 1.000'ã akre krãptĩkumrêx. Ne kam me kunĩ Mõjdjê kukràdjà'ã notỳ:x. ²¹ ã no tỳx nhyim me kwỳ arỳm ajã 'êx ne memã ajarê. Ne memã kum, “Paur arĩk apỳnh me bajtemkõt ban mebê idjaerbê Mõjdjê kukràdjà kurêo ba. Ne mã memã kum, ‘Kwãrĩk wãnh me akra my nhinhu kà rênh kêt ne kwãrĩk wãnh me bakukãmãre kukràdjà mar ne kõt amijo aba kêt’, anhỹro ba.” Nãm me kwỳ ã memã ajã 'êxo ane.

²² Be, me kwỳ kute ajã 'êxo anhỹrkam dja me mrãmri abõx jarênh man arỳm akadjy akuprõ. ²³ Be, djãm aje mebê idjaerbê Mõjdjê kukràdjà kurêo aba? Kati. Gadjwỳ ne aje katàt mar ne kõt

ar amijo aba. Me kute katàt aje amijo abakôt amã kator kadjy dja ga ar ikabẽn man kôt amijo tẽ. Be, me babê idjaer ar amãnhkrut ne amãnhkrut arỳm Metĩndjwỳnhmã amijarẽn kum, “Bar Mōjdjê kabẽn kôt amã amijo mex.” Nãm ar ã kum anen kam arỳm amijo mex.

²⁴ Dja ga ar kudjwa Metĩndjwỳnhmã amijo mex ne Mōjdjê kukràdjà kôt ar aro'ã akrãnh kênh ne. Dja ga anen kam memã ar akrãnh kênh kunĩo pãnh. Dja mebê idjaer kute amim Jeju mar arỳm kôt apumũn ajã abenmã kum, “Be kati. Nãm me Paur'ã 'êx. Ga, me bakôt kute katàt Mōjdjê kabẽn mar ne kôt amijo tẽmja pumũ”, ane. Dja me ã ajã anen arỳm akubyn akam kĩnh ne.

²⁵ Be, mrãmri dja gu me babê idjaerbit katàt Mōjdjê kabẽn man kôt ar amijo baba. Nhym be, me bajtem kute amim Jeju mar dja me me babê idjaer kôt ar amijo ba kêt. Gwaj amrêbê arỳm me kadjy Mōjdjê kabẽn ngrêrebit'ã pi'òk no'òk ne memã kum, “Me kute mỳjjao metĩndjwỳnh karō nhipêxjamã mry bĩn kwãrĩk wãnh krẽn kêt. Kwãrĩk wãnh mry kamrô krẽn kêt. Mry me kute mut djêo bĩn kwãrĩk wãnh àr ne krẽn kêt. Kwãrĩk wãnh aprô djwỳnh kupa'ã akurẽ aba kêt. Nàr, kwãrĩk wãnh amjên djwỳnh kupa'ã akurẽ aba kêt”, ane. Gwaj ã memã ane. Kam dja me Mōjdjê kabẽn ngrêre jakôtbit amijo ba. Nãm Xijagu ar ã Paurmã ane.

²⁶ Nhym me'ã akati nhym Paur arỳm me kabẽn man kôt amijo tẽ. Nãm ar amãnhkrut ne amãnhkruto tẽn ar ro'ã Metĩndjwỳnhmã amijo mexmo krax ne. Ne kam ar Metĩndjwỳnh nhõ kikretimã wadjàn me kadjy Metĩndjwỳnh mar

djwỳnhmã kum,

—Ar ijã akatibê 7 apêxkam dja bar arỳm amijo mexo ino re. Kam dja bar me kute Metĩndjwỳnhmã mry bĩn kadjy mryo bõx, ane.

Me kute Paur pa 'amỳnh ne uwpre.

²⁷ Nhym kam ar'ã akatibê 7 apêx 'ỳr nhym mebê idjaer pykabê Adjij kurũm bõxja arỳm Paur pumũ. Metĩndjwỳnh nhõ kikretikam ar ba nhym me omũ. Ne kam me me kunĩmã kurêtuw ne arỳm pa 'amỳ.

²⁸ Pa 'amỳn o djan 'ã 'êx ne kàj bê memã kum,

—Ë me abê idjaer, amibêx ne ar ikõt o kangõ. Ota, me'õ ja ne bar arỳm ar amã arê. Nãm mebê ar inhõ me wỳnh kurêo ba. Nãm ajte mebê Mõjdjê kukràdjà kurêo ba. Nãm ajte mebê kikreti ja kurêo ba. Nãm apỳnh me ba djari kunĩkõt me kunĩbê kurêo ba. Ne kam arỳm Metĩndjwỳnh nhõ kikreti kreo àpnu. Nãm arỳm amikõt me bajtembê kreguo wadjà nhym Metĩndjwỳnhbê arỳm kikreti kre punure ne. Nãm me ã Paur'ã 'êxo ane.

²⁹ Be, amũ jakam ne Paur krĩraxbê Djeruxarêja tãmkam me'õ bajtemmẽ ro'ã tẽ. Idjibê ne Krõpimu. Me bajtem nhõ krĩraxbê Epexukam ne Krõpimu abatành djà. Amũ jakam ne kubajtemjamẽ ar ro'ã tẽ nhym me arỳm ar omũ. Ne jakam Paur kikretikam ar ba nhym me arỳm omũn arĩk 'ã abenmã kum,

—Be, arỳm ne Paur Metĩndjwỳnh nhõ kikretimã me bajtemo wadjà. Nhym Metĩndjwỳnhbê arỳm kikreti kre punure ne, ane.

³⁰ Nãm me anen kam arỳm krĩraxkam me kunĩmã Paur kurêtuw. Nhym me arỳm prõt ne 'ã akuprõ. Ne arỳm Paur pa 'amỳn Metĩndjwỳnh nhõ kikreti

kurũm bjêro mōn o katon kam pãnh 'ã ijê. ³¹ Ne kam bit kute Paur bĩnmã o dja. Nhyim me'õ arỳm krākamngōnh nhõ bẽnjadwỳr'ỳr tẽ. Bẽnjadwỳr ja ne me krãptĩ: kubê 1.000mã nhỹ. Nhyim me'õ arỳm bẽnjadwỳrja'ỳr tẽn kum,

–Ë, bẽnjadwỳr, krĩraxbê Djeruxarẽ jakam me kunĩ arỳm kangao kumex, ane.

³² Nhyim bẽnjadwỳr amikrà kêt ne õ krākamngōnh meo ba djwỳnhmẽ ro'ã meo mõ. Meo ba djwỳnh ne krākamngōnh krãptĩ: kubê 100o ba. Nhyim bẽnjadwỳr meo mōn me'ỳr prõt ne. Nhyim me krãptĩ arỳm krākamngōnh pumũn umaje Paur titik krãta.

³³ Nhyim krākamngōnh nhõ bẽnjadwỳr Paur'ỳr bõx ne pa 'amỳn õ krākamngōnhmã 'ã karõn kum, “Kàxiràx amãnhkruto uwpre”, ane. Nhyim me arỳm uwpre. Nhyim arỳm bu'ã me ku'ê kukij ne memã kum,

–Mỳj me'õ ne ja? Mỳj ne o ajkẽ? ane. ³⁴ Nhyim me kàj bê 'ã kum apỳnh kabẽn kwỳ jarẽ. Nhyim me kangao kumexkam te: kute me mar mexmã. Ne kam õ krākamngōnhmã 'ã karõn kum,

–Me banhõ kikretimã o wadjà, ane. ³⁵ Nhyim me o mōn arỳm kikreti'ã me àbir djà'ỳr bõx. Ne arỳm 'amỳn kàjmã mebê arĩn o mõ. Me àkrê kumexkam ne me kàjmã mebê Paur jarĩn o mōn o wabi. ³⁶ Me krãptĩ: ne me kõt mōn kàj bê memã kum, “Me tu abĩ. Me tu abĩ”, anhỹro mõ.

Kute me krãptĩ:mã amijarẽn.

³⁷ Nhyim kam me bit kute aminhõ kikretimã Pauro àr 'ỳr nhyim mebê kregu kabẽnkam arỳm

krākamngôn̄h nhō bēnjadjwỳrmã kum, “Ba amã ikabēn jarē”, ane.

Nhym kum,

—Je, djãm mebê kregu kabēnkam ne ga akabēn mex? ³⁸ Djãm abê Edjitukam me'ōwã kêt? Ōbê ne me krãptĩmã bēnjadjwỳr kurêtuw nhym me arỳm kangao kume:x ne. Nhym kam kapôt kukritmã me àprãr krãptĩ: kubê 4.000o kato. Djãm abê tãmwã kêt? ane.

³⁹ Nhym Paur kum,

—Kati. Ibê mebê idjaer'ō. Krĩraxbê Taxukam ne irwỳk djà. Taxu raxo kute pykabê Xirxijkam apỳnh krĩrax djari krãptĩ jakrenh mex. Me ja ne ijo ō me wỳnh. Ba me krãptĩ ren kute ibĩnjamã ikabēn jarē, ane.

⁴⁰ Nhym kum, “Ajrã”, ane. Nhym àbir djà'ã djan me binhikrênh kadjy arỳm memã aminhikra bē. Nhym kam me arỳm binhikrênhkumrêx. Nhym arỳm mebê idjaer kabēnkam memã kabēn jarē.

22

Paur me krãptĩmã kabēn.

Kar 9.3, 26.13

¹ Memã kabēn ne memã kum,

—Akmere ar, ba aminêje me amã ikabēn jarē. Dja ga me ikabēn ma, ane.

² Paur ne mebê idjaer kabēn djwỳnhkam memã kabēn jarē nhym me arỳm tu binhikrênhkumrêx ne.

³ Nhym kam ajte memã kum,

—Ibê ne mebê idjaerkumrêx. Ba pykabê Xirxijkam krĩraxbê Taxukam ruw. Ne kam krĩraxbê Djeruxarēja tãmkam ijabatàn̄h djà. Gamarij ne

prĩne imã me bakukãmãkjê kukràdjà jarẽ ba prĩne mar mexkumrẽx ne. Nã bãm Metĩndjwỳnh kabẽn'ã ino tỳx ne. Mytja tãm kam ne gar akunĩdjwỳ ã kabẽn'ã ano tỳxo ane. ⁴ Ba 'ã ino tỳx ne kam me kute amim Jeju maro ibikẽnho iba. Me kute me par kadjy ne ba meo ibikẽnho iba. Ne mã me mymẽ me nire djuwpren mã mebê ijê djãmã meo mrã.

⁵ Be, me rũnh dja ar amã, “Be, kõt ne Paur arẽ”, ane. Me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳr raxmẽ apỳnh me rũnhmẽ dja me ã me amã ane. Me ta ne me me'ã pi'òk no'òk ne imã kungã. Ba kam krĩraxbê Tamagumã o tẽ. Nã bãm bit ije kam mebê idjaer rũnhmã o itẽmmã. Ne bit kam me kute amim Jeju mar djuwpren ije Djeruxarẽmã meo imõrmã nhym me kute kam me axwe pãnh jarẽnhmã. Ja kadjy ne ba bit ije memã pi'òka itẽmmã.

⁶ Nã bãm me'ỳr o tẽn arỳm krĩraxbê Tamagu tẽpo tẽ. Nhym arỳm kàjkwa nhipòkri myt nhỹ nhym ijaêrbê arỳm kàjkwa kurũm mỳjja adjẽnho prĩne ikurwỳ. ⁷ Ba kam arỳm tu pykabê tỳm ne me'õ kabẽn ma. Nhym imã, “Xaur, Xaur mỳkam ne ga me kute amim imaro abikẽnho aba? Nã gãm aje ba mãn ijo abikẽnho aba pyràk”, ane.

⁸ Ba kam kum, “Bẽnjadjwỳr, mỳj me ajõ ga ne ga imã akabẽn”? ane.

Nhym imã, “Ba ibê Jeju. Krĩraxbê Nadjarekam ijabatànħ djà. Nã gãm me kute amim imaro abikẽnho aba ne aje ba mãn ijo abikẽnho aba pyràk”, ane. ⁹ Nhym ar ikõt mõrja ne ar mrãmri adjẽnħ pumũn arỳm kam tĩn prãm ne. Nhym be, kabẽnja ne ar kute mar kêt. ¹⁰ Jeju imã ane ba kam kum, “Bẽnjadjwỳr djwỳnh, mỳj dja ba nẽ”? ane.

Nhym Běnjadjwỳr djwỳnh imã, “On kàjmã djan amũ krĩraxbé Tamagumã wadjà. Kam dja me'õ awỳr bõx. Ba ne ba arỳm amim ajã karõn arỳm kum arē. Tãm dja ikukwakam amã ikaběn jarěn amã 'ã karõ. Dja ga ikaběn man kõt ar amijo aba.” Nãm ã Běnjadjwỳr djwỳnh imã ane.

¹¹ Be, mỳjja inokam adjěnh tỳx ba kam arỳm ino rã. Nhym ar ikõt mõrja arỳm inhikra 'amỳn ijo mõ ba arỳm Tamagu'ỳr bõx.

¹² Nhym kam me'õbê Ananij arỳm iwỳr bõx. Ananij ne katàt Mõjdjê kukràdjà man kõt ar amijo ba nhym Tamagukam mebê idjaerja kunĩ mex jarē. ¹³ Ananij iwỳr bõx ne djan imã, “Akmere Xaur, on akubyn arĩt mex”, ane. Ba kam arỳm myt tãmkam akubyn irĩt mex ne kàjmã ikrãn omũ.

¹⁴ Nhym imã, “Metĩndjwỳnh kute me bakukãmãkjêo ba djwỳnh ne arỳm amijo apytà. Arỳm ne amim ajã karõ. Tãm dja ga ama. Arỳm ne ga me'õ katàt kute amijo ban axwe kêtumrěxja pumũ. Arỳm ne ga Jeju pumũn kaběn ma. Ja kadjy ne arỳm amijo apytà. ¹⁵ Ga dja ga aje mỳjja pumũnh ne mar kõt me kunĩmã 'ã ajarē. ¹⁶ Be, mỳj kadjy ne ga nhỹ? Aje, kàjmã dja. Ba Metĩndjwỳnhmã ngõmã ajadjà. Ga, me ngrã tykkam me kute amipõnh ne arỳm mexja pumũ. Gadjwỳ dja ga Běnjadjwỳr djwỳnhmã amijo a'uw gê amã axwe kêt jarē ga kum amex.” Nãm ã Ananij imã ane. Nãm ã Paur me krãptĩmã 'ã ujarěho ane.

¹⁷⁻¹⁸ Ne kam itepã ajte memã kum,

–Ba kam akubyn Djeruxarėkam bõx. Ne kam Metĩndjwỳnh nhõ kikretimã wadjàn arỳm Metĩndjwỳnhmã ikaběno nhỹ. Kum ikaběno

nhỹ nhym arỳm Bẽnjadjwỳr djwỳnh inokrekam amirĩt ba omũ. Nhym imã, “Aje, amikrà kêt ne on Djeruxarẽ kurũm akato. Dja ga te memã ijã adjujarẽnh ar aba nhym me amim amar kêt kumrẽx”, ane.

¹⁹ Ba kam kum, “Kati Bẽnjadjwỳr djwỳnh, dja me ima. Ba ne ba apỳnh mebê idjaer bikprõnh djakam mrãn me kute amim amar jabej mõ. Ne me titik ne mebê ijêo iba. ²⁰ Nhym me kute ajã ujarẽnh djwỳnh Exewão bĩno mõ ba arek me kuri dja. Ne memã kum, ‘Ajrà me on abĩ’, anhỹro djan kam memã kubẽkà jamỳn o dja. Nã bãm ã imã me kurêo ane nhym me kunĩ kute imar”, ane.

²¹ Nhym imã, “Kati, on akato. Dja ba amũ: apỳnh me bajtem ba djari me'ỳr ajano ga me'ỳr mrã.” Nãm ã Bẽnjadjwỳr djwỳnh imã ane. Nãm ã Paur memã ane.

Me krãptĩja ajte Paurkam ngryk.

²² Nãm me arek maro dja nhym kam me bajtemmã amitẽmja jarẽ. Nhym kam me arỳm tu ngryk ne. Ngryk ne on kàj bê kabẽno kumex ne krãkamngõnhmã kum,

—On me abĩ. Axwekumrẽx. Tĩn ne ar bakam ne punukumrẽx, ane.

²³ Nãm me kàj bê kabẽno djan arỳm aminhõ kubẽkà krãkào põx ne kurẽn kàjmã pyka rẽnho dja. Me ngryk tỳ:xkam ne me ã amijo ane. ²⁴ Nhym kam krãkamngõnh nhõ bẽnjadjwỳr me omũn arỳm õ me jamã 'ã karõn kum,

—Me kikretimã Pauro wadjà. Mrykà punuo kaprêprêk gê tokry pymaje axwe'õ kôt amijarẽ. Ba gop me 'ã kabẽno kumex kraxkôt kuma, ane.

25 Nhyṃ me arỳṃ kadjy djudjêdjêo uwpreo dja. O dja nhyṃ Paur arỳṃ mebê 100o ba djwỳnhjamã kum,

—Ê, dja ga me ikukjan ima. Krĩraxbê Rômakam me ja ne me ijo aminhõ. Me bakukràdjà kôt ne me kute me axwekumrêx jabej me kukjêr kumrêx. Me kute me axwe markambit ne me kute me kaprêprêk. Kraxje me aje imar kêtkaṃ ne ga me tu ikaprêprêko mō, ane.

26 Nhyṃ meo ba djwỳnh kuman arỳṃ uwpre kangan krākamngônḥ nhõ bēnjadjwỳr rax'ỳr tēn kum,

—Ê, aminêje Paur kukja. Gwaj ren bakukràdjà kupa'ã o ajkê. Be, krĩraxbê Rômakam me ja ne me Pauo aminhõ, ane.

27 Nhyṃ krākamngônḥ nhõ bēnjadjwỳr rax arỳṃ 'ỳr tēn 'ỳr bôx ne kum,

—Djãm mrãmri ne krĩraxbê Rômakam me ja ajo aminhõkumrêx? ane.

Nhyṃ kum, “Nà”, ane.

28 Nhyṃ bēnjadjwỳr kum,

—Be, Rômakam me ja kute ijo aminhõ kadjy ne ba arỳṃ pãnh pi'ôk kaprĩ kumex ne memã kungã. Mỳj ne ga gadjwỳ memã nê? ane.

Nhyṃ Paur kum,

—Rômakam me ja ne me ibãm kute idjiro aminhõ. Ibãm kôt ne me ijo aminhõ, ane.

29 Nhyṃ me bit kute kaprêprêk 'ỳrja arỳṃ umaje kum kre rax ne dja. Nhyṃ krākamngônḥ nhõ bēnjadjwỳr raxdjwỳ kute Rômakam me ja kute Pauo aminhõja markam arỳṃ umaje tĩn prãm. Kabēnkôt me kute uwprekam ne umaje tĩn prãm.

Paur kute me rũnh krãptĩmã amijarẽnh.

³⁰ Nhyr kam me'ã akati nhyr bẽnjadjwỳr bit kute kraxkõt marmã. Bit kute mebê idjaer kute Paurmã axwe jarẽnh kraxkõt marmã. Nãm arỳm 'ã kàxiràx bôn kum ire. Ne kam me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳrmẽ me rũnh kunĩmã amikabẽn jano. Me Paur'ã bikprõnhmã ano. Nhyr me arỳm 'ã akuprõ. Nhyr kam me Pauro tẽn me ipõkri kudja.

23

¹ Nhyr kam Paur me rũnhkam no djar tỳxkumrẽx ne memã kum,

—Akmere ar, ije amimarkam ne ba akubyn amimaro tẽn kam amiwỳr amijo bõx ne arỳm amim, “Djã ne ba amikam mỳjja'õ ma nhyr me ibê ijê? Kati. Ije amikam mỳjja'õ mar kêt ne katàt Metĩndjwỳnhmã idjãpênh ar iba. Akati jakam ne ba katàt kum idjãpênh rã'ã ne. Metĩndjwỳnh ne prĩne ipumũn ima.” Nã bãm ã amimaro ane.

² Nhyr kam me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳr rax Ananij Paur bu'ã me ku'êmã 'ã karõn kum,

—Me on ajkwabê kurwa, ane. Nhyr me arỳm kurwa.

³ Nhyr Paur kum,

—Ga ne ga ajêx ne amijo Metĩndjwỳnh maro aba. Metĩndjwỳnh dja ĩ gadjwỳ akurwa. Dja ĩ amã ajaxwe pãnh jarẽ. Nã gãm me bakukràdjã kõt aje ikukjêr ne imã mỳj ijaxwe pãnh jarẽnhmãn ate me bakukràdjã kupa'ã ijã memã apnê nhyr me ikurwa, ane.

⁴ Nhyr kam bu'ã me ku'ê kum,

–Me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳr raxmã ne ga adjàkjêro dja. Djãm ã me kute kum anhỹr got? ane.

⁵ NhyM Paur memã kum,

–Akmere ar, kubê me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳr raxkõt ije mar kêt. Ba ren ja man ren ã kum anhỹr kêt. Be, Metĩndjwỳnh ne memã kum, “Kwãrĩk wãnh me bẽnjadjwỳrmã adjàkjêr kêt”, ane nhyM me arỳm 'ã pi'òk no'òk ne. Kam ba ren kum idjàkjêr kêt. Nãm ã Paur memã ane.

⁶⁻⁸ Ne kam òkre kadjwỳnhbê amim,

–Be, ibu'ã me ku'ê jabê ne mebê xadjudjêu nhyM jabê mebê pardjêu, ane. Be, mebê xadjudjêu ne me amikukràdjà kõt mã memã kum,

–Me tyk akubyn tĩn kêt ne Metĩndjwỳnh kadjy mrãnh djwỳnh kêt ne me karõ kêt, anhỹro ba. NhyM be, mebê pardjêu ne me mã memã kum,

–Kati. Mrãmri me tyk akubyn tĩnkumrêx. Mrãmri Metĩndjwỳnh kadjy mrãnh djwỳnhkumrêx. Mrãmri me karõkumrêx, anhỹro ba. Paur apỹnh me ja kukràdjà ja man arỳm mebê pardjêu kõt amikabẽn djin kàj bê me rũnhmã kum,

–Be, akmere ar, ibê mebê pardjêu'õ. Ibãm kute idjirbê mebê pardjêu'õ. Be, mrãmri dja Metĩndjwỳnh akubyn me tyko tĩnkumrêx. Ja ne ba tu amim markumrêx. Ije mrãmri me tyk akubyn tĩnja jarênhò ibakõt ne gar imã ijaxwe jarên we ijaxwe jabej ikukjêro nhỹ. Nãm ã memã ane nhyM mebê pardjêumẽ mebê xadjudjêumẽ aben kukràdjà mỳr jabej arỳm abenkam ngryk ne aktã kabêno aben japanho kumex. NhyM kõt me krãptĩ: apỹnh kabêno kumex.

⁹ Ne kam kangao kumex. Nhyim mebê idjaer kukràdjà mar djwỳnh kwỳ kàjmã dja. Ar kute mebê pardjêu kukràdjàkõt amijo baja kàjmã djan arỳm Paur nêje memã bẽn tỳx ne memã kum,

—Djãm me karõ mex kukwakam nàr Metĩndjwỳnh kadjy mrãnh djwỳnh kukwakam me akubyn tĩn jarẽnhkam axwe got? Kati, axwe kêt. Gwaj ren 'ã axwe nhôn ren kam Metĩndjwỳnh bakurê djwỳnh. Nãm ar ã memã ane ¹⁰ nhyim me arỳm kabẽn mỳr jabej kangao kumex. Nhyim kam krãkamngôn nhõ bẽnjadjwỳr rax amim,

—Je, me kute arỳm abenmã Paur nhirênh 'ỳr pyrãk, anen arỳm krãkamngôn hmã kum,

—On me 'ỳr rwỳn pa 'amỳn o katon me banhõ kikretimã o wadjà, ane. Nhyim me arỳm o wadjà.

¹¹ Nhyim arỳm me'ã akamàt nhyim Bẽnjadjwỳr djwỳnh arỳm tẽn kuri djan kum,

—On atỳx ne akĩnh. Ga arỳm mrãmri Djeruxarẽ jakam ijã memã adjujarẽnhkumrẽx. Dja ga ã krĩraxbê Rômakamdjwỳ ã adjujarẽnh ane, ane.

Me kute Paur bĩn kadjy kute o aben mar.

¹² Nhyim arỳm 'ã akati nhyim mebê idjaer kwỳ me kàxã aben kõt kabẽn djin abenmã kum,

—Dja gwaj baje mrãmri Paur bĩnkumrẽx kadjy amijajbu. Dja gwaj bajõ Paur bĩn kêttri mỳjja'õ krẽ nàr ikõ gora gẽ Metĩndjwỳnh gwaj bajõnh bĩ. Gwaj bakabẽn kajgo pãnh gwaj bajõnh bĩ, ane. ¹³ Me krãptĩbê 40 ne ijukri ajmã kute ne me ã abenmã Paur'ã karõo ane. ¹⁴ Ne kam me rũnh'ỳr bõx. Me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳrmẽ mebêngêt'ỳr bõx. Ne kam memã kum,

—Ba me ije Paur bĩnkumrẽx kadjy arỳm aben kôt ikabẽn djirkumrẽx ne abenmã kum, “Kwãrĩk wãnh gwaj mỳjja'õ krẽn ne kôt bakõm kêt. Gwaj baje Paur bĩnkambit dja gwaj banhõ kwỳ krẽn kôt ikõ. Dja gwaj bajõ bajêx ne mỳjja 'õ krẽn kôt ikõ nhym arỳm Metĩndjwỳnh gwaj bajõnh bĩ. Gwaj bakabẽn kajgo pãnh gwaj bajõnh bĩ.” Nã bãm me ã abenmã ane. ¹⁵ Kam ne ba me me amã arẽ. Me ije bĩnkumrẽx kadjy dja ga me krãkamngõnh nhõ bẽnjadjwỳr'ỳr tẽ. Gamẽ me rũnh 'õdjwỳmẽ 'ỳr tẽn kum Paur'ã a'uw ne kum, “Ajte akatikam me imã Pauro rwỳ ba me prĩne kukjêr mex”, ane. Dja ga me ã kum ane. Nhym arỳm o kato ba me arỳm kubĩ. Me awỳr bõx kेत्री ba me tu bĩnkumrẽx. Nãm me ã me rũnhmã ane.

¹⁶ Nhym kam Paur tàmdjwỳ arỳm me kute ingêt kangrõnh jarẽn ma. Ne kam me krãkamngõnh nhõ kikretimã wadjàn arỳm Paurmã me arẽ.

¹⁷ Nhym kam Paur amiwỳr me krãkamngõnh krãptĩ: kubê 100o ba djwỳnh'õja 'uw nhym bõx. Nhym kum,

—Ê, anhõ bẽnjadjwỳr'ỳr bõktijao tẽ. Nãm kute kum mỳjja'õ jarẽnhmã, ane.

¹⁸ Nhym arỳm 'ỳr o tẽn õ bẽnjadjwỳr'ỳr o bõx. Bẽnjadjwỳr nhidjibê ne Kraôdjô Rixijanh. Nãm 'ỳr o bõx ne kum,

—Aje me'õbê ijê nhidjibê Paur ne amiwỳr ijuw ne imã, “Ê, anhõ bẽnjadjwỳrmã bõktijao tẽ. Nãm kute kum mỳjja'õ jarẽnhmã.” Nãm ã Paur imã ane, ane.

¹⁹ Nãm meo ba djwỳnh kum ane nhym arỳm bõkti pa 'ãbyn amũ o tẽn me kàxã kum,

—Mỳj ne ga aje imã arẽnhmã? ane.

20 Nhyṃ kum,

—Mebê idjaer arỳṃ aben kôt kabēn dji. Me kute amā arēnh ga aje me rũnhmā ajte ngētwa Pauro akator nhyṃ me we kute pũne kukjêr mexmā.

21 Kwārĩk wānh ga memā o akator kêt. Me kubê 40 ne ijukri ajmā kute ne me ngēt wakam amako nhỹ. Me kute tu bĩnkumrēx kadjy arỳṃ abenmā kum, “Kwārĩk wānh gwaj mỳjja'õ krēn ne kôt bakōm kêt. Gwaj baje Paur bĩnkambit dja gwaj banhō kwỳ krēn kôt ikō. Dja gwaj bajō 'êx ne mỳjja 'õ krēn kôt ikō nhyṃ arỳṃ Metĩndjwỳnh gwaj bajōnh bĩ. Gwaj bakabēn kajgo pānh gwaj bajōnh bĩ” Nām me ā abenmā ane. Ne kam jakam me kute bĩn kadjy akabēnkam amako nhỹ. Nām ā bōkti bēnjadjwỳrmā ane.

22 Nhyṃ krākamngōnh nhō bēnjadjwỳr rax arỳṃ kum,

—Aj, aje imā arēnhja kwārĩk wānh me'ōmā arēnh kêt kumrēx. Aj mā, ane.

Me kute Xedjare'ỳr Pauro mōr.

23 Ne kam amiwỳr krākamngōnh kubê 100o ba djwỳnh amānhkrut 'uw ne arkum,

—Gar krākamngōnh kubê 200mā arē gē me amijo atom. Me ajā kāj bē kō 'irykam, 21 orakam dja ga me krĩraxbē Xedjare'ỳr mō. Mebê 70djwỳ dja me kawaru'ā 'ỳr mō. Mebê 200djwỳ dja me kàxo nānh jamỳn 'ỳr o mō. 24 Paurdjwỳ kadjy dja gar kawaru kwỳo mō. Gar me krāptĩo mōn mebê idjaerbê Paur pytār mex ne bēnjadjwỳrbê Perimā o bōx. Nām bēnjadjwỳr ā meo ba djwỳnh arkum ane.

25 Ne kam amũ bēnjadjwỳr raxbê Perimā amik-abēn'ā pi'ók no'ók ne kum,

26 “Ba ibê Kraôdjô Rixijanh. Bẽnjadjwỳr Peri, araxkumrêx. Ba ne ba amã pi'ôk no'ôkkôt wãm amã ikabên mex jarê.

27 Pi'ôk jakôt ba amã me'ôbê Paur jano. Ajbir ne mebê idjaer o tỳm ne pa 'amỳn bit kute bĩn 'ỳr. Ba kam arỳm krĩraxbê Rômakam me ja kute Pauro aminhõja man 'ỳr inhõ krākamngônho mõn mebê utà. 28 Ne kam me kute axwe jarênh kraxkôt bit ije marmã. Ne kam kadjy mebê idjaer nhõ me rũnh'ỳr o bõx. 29 Ne kam arỳm kuman amim, ‘Be, mebê idjaer ta kukràdjà kôt ne me kum axwe jarê’, ane. Nhym kute me babê Rõma kukràdjà'õo bikênh kêt. Kam pãnh me baje bĩn nàr pãnh baje kubê ijê kadjy kêt.

30 Nhym mebê idjaer bit kute bĩn kadjy aben kôt kabên djin arỳm prykôt kum nõn kam amako nõ. Nhym me imã arê ba on wãm ano. Ne me kute kum axwe jarênh djwỳnhmãdjwỳ arỳm memã 'ã karõn memã kum, ‘Bẽnjadjwỳr rax kuka kônkh dja gar kum axwe'õ jarê’, ane. Be, tãm ne ja.”

Nãm ã krākamngônkh nhõ bẽnjadjwỳr pi'ôkkam Perimã ane. Ne me kute 'ỳr o mõi kadjy arỳm memã pi'ôk ngã.

31 Nhym kam me'ã akamàt. Nhym me krākamngônkh arỳm bẽnjadjwỳr kabênkôt Djeruxarê kurũm Pauro katon o mõi. Akamàt kòkam mõi:n kam arỳm krĩraxbê Pakrir'ỳr o bõx. 32 O bõx nhym kam arỳm me'ã akati. Nhym me krākamngônkh pykabê mrãnhja akubyn aminhõ kikretimã akêx ne.

Nhym me kawaru'ã mõi:ja amũ Pauro mõi. 33 Ne o mõi:n kam arỳm krĩraxbê Xedjare'ỳr o bõx. Ne

kam bĕnjadjwÿr Perimã pi'ôk ngãn kam kum, “Ota, Paur ne ja”, ane. ³⁴ Nhyĕm arÿm amim pi'ôk jarĕnh kabĕn ma. Ne kam kukij ne kum,

—Nhÿnh pykajakam ne arwÿk djà? Mÿj ne idji kute? ane. Nhyĕm kum, “Xirxijkam ne ba irwÿk djà”, ane. ³⁵ Nhyĕm kum,

—Gê me kute amã axwe jarĕnh djwÿnh bôxmã ba kam arÿm akabĕn ma, ane. Ne kam ô krãkamngônhmã kum,

—Bĕnjadjwÿr rax Erodji nhô kikrekam dja gar Pauro nhÿ, ane.

24

Kute bĕnjadjwÿr Perimã amijarĕnh.

¹ Nhyĕm me'ã akatibê 5 apêx nhyĕm mebê idjaer rÿnh arÿm Xedjare'ÿr bôx. Me kadjy Metindjwÿnh mar djwÿnh nhô bĕnjadjwÿr rax Ananijmĕ mebĕngĕtmĕ me kadjy me kabĕn jarĕnh djwÿnhbê Teturmĕ ne me arÿm Xedjare'ÿr bôx. Ne kam arÿm bĕnjadjwÿr Peri'ÿr tĕn 'ÿr bôx. 'ÿr bôx ne arÿm Paur kãxã 'ã axwe janhô nhyĕm bĕnjadjwÿr Peri kuma. ² Kuman arÿm Paur'ÿr ô àpĕnh jano nhyĕm me o bôx.

Nhyĕm Tetur arÿm 'ã axwe nhôrmo krax ne bĕnjadjwÿr rax Perimã kum,

—Be, ga me imã abĕnjadjwÿr raxkam ne ba me idjumar mexkumrĕx. Ga me imã mÿjja kumexo mex. ³ Be, me imã akÿnh ne pyka kunĭkôt amã amikÿnh jarĕnh rã'ã. ⁴ Dja ba akunor ngri ne amã ikabĕn 'ikrãnebit jarĕ ga ikabĕn ma.

⁵ Ba me me'ôja axwekumrĕxmã ikato. Nãm apÿnh me ba djà kunĭkôt mebê idjaer kunĩmã

me banhõ bēnjadjwýr kurê'uko ba nhym me arým kangao kumex. Kubê meo ba djwýnh'õ. Krĩraxbê Nadjarekam Jejuwã kukràdjã kõt ne õ me jao ba. ⁶Ne kam kute Metĩndjwýnh nhõ kikretio àpnumã ba meo tým ne pa 'amý. Ne bit ije kum pãnh jarēnhmã o mõ. Me ikukràdjã kõt ne ije kum axwe pãnh jarēnhmã o mõ.

⁷Nhym kam krākamngõnh nhõ bēnjadjwýrbê Rix-ijanh bõx ne me imã àkrê:. Ne arým me ibê Paur pytàn mã o mõ. ⁸Ne kam me kute kum axwe jarēnh djwýnhmã 'ã karõn memã kum, “Bēnjadjwýr rax'ýr dja gar tēn kum arē”, ane. Be, ga dja ga abej kukjan arým ama. Me ije me'õjamã axwe jarēnh kõt dja ga ama. Nãm ã Tetur Perimã ane.

⁹Nhym mebê idjaer kunĩ 'êx ne kum,

—Be, mrãmri ne kõt arē. Mrãmri ne kõt arē, ane.

¹⁰Nhym bēnjadjwýr Peri arým Paur'ýr akēx ne inhuo akre. Paur kute kum amijarēnhmã akre nhym kam kum,

—Ga ne ga pyka jakam aje memã axwe pãnh jarēnho aba nhym arým jakam ajã amex krãptĩ apêx. Ba arým kõt aman akam ikĩnh ne arým aminêje amã ikabēn jarē.

¹¹Be, ba ne ba ajbir Djeruxarēmã wabin 'ýr bõx. Ije Metĩndjwýnhmã rax jarēnh kadjy ne ba wabi nhym arým jakam akatibê 12bit apêx. Ga dja ga me kukja gē me arým kute ipumũnh kõt amã, “Be, mrãmri ne akati kõt arē”, ane. ¹²Ajbir ne ba bõx ne ije Metĩndjwýnh nhõ kikretikam me'õmē aktã ikabēno aben japanh kêt kumrēx ne ije amijã me krãptĩo ibikprõnh kêt kumrēx. Apýnh me bikprõnh djakam ije meo anhýr kêt ne krĩraxkam ije meo anhýr kêt kumrēx. Nhym mebê idjaer rũnh akabem

ỳrja kôt kute imã kator ne ipumũnh kêt-kumrêx. Ije mebê bẽnjadjwỳr kurêkôt me kute imã kator ne ipumũnh kêt-kumrêx.

¹³ Kam me kute ijarênhja kôt ga te aje mỳj ijaxwe'ômã akator ne marmã. ¹⁴ Dja ba amã ami-jarê ga imarkumrêx. Be, Jeju kôt ne ba amijo iba. Kôt ne ba me ikukãmãreo ba djwỳnhmã rax jarênh o iba, Metĩndjwỳnhmã rax jarênh o iba. Nhym mebê idjaer kwỳ 'êx ne ijã abenmã kum, “Metĩndjwỳnh kupa'ã ne amijo ba”, ane. Nhym be, kati. Ba ne ba mrãmri tu amim Mōjdjê kukràdjà markumrêx ne tu amim Metĩndjwỳnh kukwakam kabên jarênh djwỳnh kunĩ kabên markumrêx ne kôt ar amijo iba. Me kabên'ã pi'òk no'òk kôt ne ba amijo iba.

¹⁵ Be, mrãmri dja Metĩndjwỳnh akubyn me tyko tĩn. Me axwe kêtjao tĩn. Me axwejao tĩn. Ja ne ba tu amim markumrêx. Be, me rũnh nhỳr jadjwỳ ne me amim ã maro ane. ¹⁶ Mrãmri ne me tyk kunĩ akubyn tĩnmã. Ba kam ijaxwe kêt kadjy amijãno dja. Metĩndjwỳnh kute imã ijaxwe jarênh karõn ibu'ã me kunĩdjwỳ kute imã ijaxwe jarênh karõ amijãno idjãm rã'ã: ne.

¹⁷ Be, amrêbê ne ba apỹnh me ba djakam ar iba nhym ijã amex krãptĩ apêx. Ba kam akubyn inhõ me wỳnh'ỳr bõx. Mebê idjaer'ỳr bõx. Ibõx kêttri ne me bajtem me õ mỳjja kêt kadjy imã pi'òk kaprĩ ngã ba arỳm o bõx ne memã kungã. Ne me kute ikadjy Metĩndjwỳnhmã mry bĩn kadjy me 'ỳr bõx. ¹⁸ Ne kam arỳm me ikukràdjà kôt Metĩndjwỳnhmã amijo mex ne arỳm Metĩndjwỳnh nhõ kikretimã wadjà. Nhym mebê idjaer kwỳ arỳm pykabê Adjij kurũm bõx. Kikretikam bõx ne arỳm ipumũ. Ipumũ ba

amijã me krãptĩo ibikprõnh kêt ne ije memã me bẽnjadjwỳr'õ kurê'uk kêt nhym me kam kangati kêt kumrêx.

¹⁹ Adjij kurũm me bõxwã kute Metĩndjwỳnh nhõ kikretikam ipumũnhkõt ren awỳr bõx. Ne ren me kute mỳj ijaxwe'õ markõt ren amã ijarẽ.

²⁰ Nàr gê akuka kõnh me ỳrwã'õ kute Djeruxarêkam ipumũnhkõt amã ijarẽ. Mebê idjaer rũnh kute Djeruxarêkam ijaxwe jabej ikukjêrkõt gê me'õ kute ipumũnh jabej amã ijarẽ. Me kute mỳj ijaxwe'õmã katorkõt amã ijarẽ.

²¹ Ba amã amijarẽ ga ama. Ba Djeruxarêkam me ipõkri idjãm kam kàj bê memã kum, “Ije mrãmri me tyk akubyn tĩn jarẽnhõ ibakõt ne gar akati jakam mỳj ijaxwe'õ jabej ikukjêro nhỹ”, ane. Djãm ori ije ja jarẽnhkam ijaxwe'õ? Kati. Tãm ne ja. Nãm ã Paur Perimã ane.

²² Nhym Peri kute Paur kabẽn markam arỳm kadjy akati 'õdjwỳ jarẽ. Amrêbê ne Peri Jeju'ã ujarẽnh ma. Nãm kadjy akati 'õ jarẽn memã kum,

—Dja krãkamngõnh nhõ bẽnjadjwỳr Rixijanh amrê tẽ. Ba kam arỳm prĩne ajã ujarẽnh ma, ane.

²³ Ne kam krãkamngõnh krãptĩ: kubê 100 nhõ bẽnjadjwỳrjamã Paur'ã karõn kum,

—Dja ga omũ gê ta ar mrã. Gê õbikwa ta 'ỳr wangij ne o djuw mex. Nãm ã Peri anen kam mã tẽ.

²⁴⁻²⁵ Nhym arỳm 'ã akati kwỳ apêx nhym Peri akubyn bõx. Prõ nhidjibê Kruxire ne o bõx. Kubê mebê idjaer'õ. Nhym kam Paur'ỳr õ me ja jano nhym me kum o bõx. Nhym kam arkum ujarẽnhõ djan arkum,

—Metĩndjwỳnh ne arỳm mrãmri Jeju'ã me banhõ Bẽnjadjwỳrbê kumkati mẽ. Kubê ne Kritu. Djã gãm

ar tu amim Jeju markumrēx nhym Metĩndjwỳnh arỳm ar amã ajaxwe kêt jarē gar arỳm kum amexkumrēx. Djã gãm ar ajaxwe kêt kadjy amijãno dja. Dja Metĩndjwỳnh ĩ me kunĩmã axwe pãnh jarē. Kadjy amrē akati mōr rã'ã, ane.

Nãm prĩne ã kum 'ã ujarēnho ane nhym kabēn pymaje Peri arỳm madjã kretin kum,

—Aj mã. Gê idjãpēnh'ō kêt kam ba ajte amã arē. Ga ajte imã arē ba kuma, ane. ²⁶ Nãm anen òkre kadjwỳnhbê amim,

—Dja Paur imã pi'òk kaprĩ nhōr jabej ba arỳm kum inhire gê tē, ane. Ne kam pi'òk kaprĩ jabej aben tã amiwỳr Paur 'uw ne kum kabēno krĩ.

²⁷ Paur mebê ijê djãkam nhỹ nhym arỳm 'ã amex amãnhkrut apêx. Nhym arỳm Peri kato nhym Poxu Pexu arỳm pãnh memã bēnjadjwỳr rax. Peri kator kētri ne kute mebê idjaero kĩnh kadjy tu wãnh mebê ijê djãkam Paurmã irerkumrēx nhym wãnh krĩ rã'ã.

25

Kute bēnjadjwỳr Pexumã amijarēnh.

¹ Pexu pykabê Djudêja'ỳr bôx ne kam krĩraxbê Xedjarekam bôx. Nhym kam 'ã akatin akatin akati nhym krĩraxbê Xedjare kurũm katon Djeruxarē'ỳr tē. Tē:n kam 'ỳr bôx. ² Nhym kam me rũnh Pexumã Paur jarē. Me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhō bēnjadjwỳr raxmē mebê idjaer nhō me rũnh 'òdjwỳmē ne me kum arē ³ ne kum,

—Ē, amã me ikĩnh jabej gop amrē Djeruxarēmã Pauro bôx, ane. Me kute kum arēnh kētri ne me abenmã kum,

—Gêdja me amrẽ pry'ã Pauro mõi gwaj kubĩ, ane.
 4-5 Nãm me rũnh ã Pexumã Paur jarẽho ane nhym kam memã kum,

—Kati, gê wãnh Xedjarekam me arek o nhỹ. Badjwỳ arỳm 'ỳr itẽm 'ỳr. Gê ar anhõ me rũnh'õ ar ikõt 'ỳr tẽn axwe'õ jabej kukja gê kum amijarẽ gê kam kum axwe jarẽnhkumrẽx, ane.

⁶ Nhym me'ã akatibê 10 ne ajmã kute apêx nhym kam arỳm Xedjare'ỳr tẽn 'ỳr bõx. Nhym akati nhym arỳm tẽn memã axwe pãnh jarẽnh djakam memã nhỹ. Ne arỳm Paur'ỳr õ me ja jano nhym me o mõi 'ỳr o bõx. ⁷ O bõx nhym arỳm Djeruxarẽ kurũm mebê idjaer kwỳ 'ỳr bõx ne Paurmã ipõk ne. Ne kam Pexumã Paur jarẽho dja. Nãm me kum axwe krãptĩ: jarẽho dja. Djãm axwe kryre ne arẽ? Kati, Axwe rũ:nh ne arẽ. Me kute axwekõt omũnh kêt ne tu arĩk kum axwe jarẽho dja. Nhym Pexu me kabẽn ma:n kam mrãmri Paur jaxwe'õmã kator ne mar kêtumrẽx.

⁸ Nhym Paur aminêje Pexumã kum,

—Be, ba ne ba ije mebê idjaer kukràdjã 'õo ibikẽnh kêt ne Metĩndjwỳnh nhõ kikretio ibikẽnh kêt ne mebê bẽnjadjwỳr raxbê Xedja kurê kêt, ane. Xedja ne me bẽnjadjwỳr rũnh kunĩ kuràm rax.

⁹ Nhym be, Pexu bit kute mebê idjaerjao kĩnhmã ne arỳm Paurmã kum,

—Djãm Djeruxarẽkam atẽm prãm? Dja ba kam mrãmri ajã me ja kabẽnkumrẽx jabej, ane.

¹⁰ Nhym Paur kum,

—Kati. Bẽnjadjwỳr raxbê Xedja kabẽnkõt aje me axwe jabej me kukjêr djã ne ja. Jakam dja ga ima. Mỳj kadjy dja ga Djeruxarẽmã ijo tẽn nhym me ikukij? Ba ne ba mebê idjaer 'õo ibikẽnh kêtumrẽx

ga arỳm ama. ¹¹ Be, me ren ijaxwe'ōmã kato ne ren pãnh tu ibĩ, ba ren aminėje ikabẽn 'ō jarẽnh kêt ne. Nhyr me, me 'êx ne kute imã ijaxwe jarẽnh kajgokam ne ga te aje memã ikangamã. Ba bẽnjadwỳr raxbê Xedja'ỳr tẽn aminėje kum ikabẽn jarẽ. Nãm ã Paur kum ane.

¹² Nhyr kam Pexu amibu'ã me rũnhmã kabẽn nhyr me Pauro aben ma. Nhyr kam kum,

—Nã gãm imã, “Ba bẽnjadwỳr raxbê Xedja'ỳr tẽn aminėje kum ikabẽn jarẽ”, ane. Be, jakam dja ga mrãmri amũ Xedja'ỳr atẽmkumrẽx, ane.

Pexu kute Paur'ã Angripa kabẽn mar.

¹³ Nhyr 'ã akati kwỳ apêx nhyr bẽnjadwỳr raxbê Angripamẽ prōbê Berni ar krĩraxbê Xedjare'ỳr bōx. Ar kute Pexumã kabẽn mex jarẽnh kadjy ne ar bōx. ¹⁴ Ne kam arek kam ar ba nhyr ar'ã akati kwỳ apêxmã. Nhyr Pexu arỳm bẽnjadwỳr raxmã Paur'ã ajarẽn kum,

—Peri mebê ijê djakam me'ōmã iren arỳm mã tẽ.

¹⁵ Ba krĩraxbê Djeruxarẽkam ar ibari nhyr mebê idjaer nhõ me rũnh arỳm imã Paur jarẽ. Me õ mebêngêtmẽ me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadwỳrmẽ imã arẽ ba arỳm kuma. Me imã, “Dja ga kum axwe pãnh jarẽn abĩ”, ane.

¹⁶ Ba memã kum, “Be, djãm Rômakam me ja kukràdjà kôt ne ba me ije me axwe jabej me kukjêr kêt kam tu me par? Kati. Ba me me axwe jabej me kukjêr kumrẽx. Nhyr me me kuka kôn h axwe jarẽnh kumrẽx ba me me kuma. Nhyr kam me me imã amijã aprã ba me arỳm kuma. Me ije me axwemã ijapôxkambit ne ba me arỳm pãnh me kupa.” Nã bãm ã memã ane.

17 Ne kam mebe idjaer arỳm amrẽ Xedjare jakam bõx. Nhym me'ã akati ba amikrà kêt ne ije memã axwe pãnh jarẽnh djàkam bõx ne memã nhỹ. Ba kam Paur'ỳr inhõ me ja jano nhym me o bõx. 18 O bõx ba arĩk 'ã amim, “Be, mrãmri axwekumrẽx”, ane. Nhym me kwỳ kàjmã ku'ên kam 'ã imã kabẽn kajgobit jarẽnh ku'ê.

19 Nãm me 'ã imã, “Paur kum me ikukràdjà kurê”, ane. Ne me'õ nhidjibê Jeju jarẽ. Nãm me Jeju tyk jarẽnh nhym be, Paur ne Jeju tĩn jarẽ. Nãm me ã Paur'ã kabẽn kajgo jarẽnh ane. 20 Ba amim, “Je, djãm ije me kukràdjà mar got”? ane. Ne kam kum, “Djãm Djeruxarẽkam atẽm prãm? Dja ba kam ajã me ja mrãmri kabẽnkumrẽx jabej”, ane.

21 Nhym kam Paur imã, “Ba gop tẽn aminẽje bẽnjadjwỳr raxbê Xedjamã ikabẽn jarẽ”, ane. Ba krãkamngõnhmã kum, “Dja gar o nhỹ ba kam ĩ arỳm Xedjamã ano.” Nã bãm ã memã ane. Nãm ã Pexu Angripamã ane.

22 Nhym kum,

—Badjwỳ me'õja kabẽn ma, ane.

Nhym kum,

—Gê akatimã ga kam arỳm kabẽn ma, ane.

Paur Angripa kabem ãm ne kute kum amijarẽnh.

23 Nhym arỳm ar'ã akati nhym Angripamẽ Berni ar õ nêkrẽxo prĩne amikunhêr ne me axwemã pãnh jarẽnh djãmã wadjà. Krãkamngõnh nhõ bẽnjadjwỳrmẽ krĩraxkam me rũnh ja arkõt wadjà. Nhym Pexu arỳm Paur'ỳr õ me ja jano nhym me o bõx. 24 Nhym Pexu Angripamã kum,

—Bẽnjadjwỳr raxbê Angripamẽ me akàtàmjamẽ, djã ne ga me me'õja pumũ? Krĩraxbê Djeruxarẽkam

mebê idjaer kunĩmẽ krĩrax jakamdjwỳ mebê idjaer kunĩmẽ ne me imã me'ōja jarēnho ku'ên kam kàj bê imã, “On abĩ. On abĩ”, anhỹro kumex.

²⁵ Ba kam te ije axwe'ōmã ikator nhym me kute pãnh bĩnmã te kukij nhym axwe kêtê. Nhym ta imã, “Ba gop tẽn aminêje bẽnjadjwỳr raxbê Xedjamã ikabẽn jarē. Ta ne kute raxo me kunĩ jakrenh”, ane. Kam dja ba 'ỳr anorkumrẽx. ²⁶ Dja ba anen kam te ije me banhō bẽnjadjwỳr raxmã Paur jaxwe'ã pi'ôk no'ôkmã. Ba kam amã o ikato. Ga, bẽnjadjwỳr rax Angripa, akumrẽx ne ba aman amã o ikato. Ga dja ga axwe'ō jabej kukjan ama ba arỳm 'ã pi'ôk no'ôk ne. ²⁷ Ba ren me'ō bê ijêja jano ne ren ije kôt axwe'ã pi'ôk no'ôk janor kêt ne ren Xedjamã kute ibẽno ibikẽnh pyràk. Nãm ã Pexu Angripamã ane.

26

¹ Nhym kam Angripa arỳm Paurmã kum,
—Ajrã. Aminêje akabẽn jarē, ane.

Nhym memã aminhikra bẽn arỳm aminêje kum,

²—Bẽnjadjwỳr rax Angripa, arỳm mebê idjaer ijã axwe krãptĩ janhô ba kam aminêje amã ikabẽn jarē. Myt ja tãmkam aje ikabẽn mar prãmkam ne ba ikĩnhkumrẽx. ³ Ga ne ga aje prĩne mebê idjaer kukràdjã mar. Me kute kukràdjã jabej aben kukjêrdjwỳ aje prĩne mar. Aje markam ne ba ikĩnhkumrẽx. Dja ba amã amijã ajarē. Gop amijamãr 'iryen ikabẽnja kunĩ ma.

⁴ Be, inhō pyka djwŷnhkam, krĩraxbê Djeruxarêkam ne me kute ipumũnh. Iprĩrũm ne mebê idjaer kunĩ ipumũ. ⁵ Me kute ipumũnhkôt ren ijã amã ajarē. Ba mebê pardjêu kukràdjã man

kôt ar amijo iba. Mebê pardjêu ne me prĩne kute me ikukãmãkjê kukràdjà marn kôt amijo ba mex. Prĩne kute kôt amijo ba mexo kute mebê idjaer kunĩ jakrenh. Me ja kôt ne ba amijo iba. ⁶ Ne kam jakam arỳm akabem dja ga ijaxwe jabej ikukjêro nhỹ. Be, Metĩndjwỳnh me ikukãmãkjêmã kum, “Dja ba mrãmri akubyn me tyko tĩn”, ane. Kute akubyn me tyko tĩnja ne me tu amiwỳr kamnhĩxkumrêx.

⁷ Me ikukãmãkjê Djako ne krabê 12 jadjuw. Krabê 12 ja ne ar aben djô'ã apỳnh tàmdjwỳ ba djàri kubê 12, apỳnh me krãptĩ: ba djàri kubê 12. Apỳnh me ikukãmãkjê ba ja ne me akatikammẽ akamàtkammẽ mã Metĩndjwỳnhmã amijarêno kumex. Ne mã kum àpêno kumex ne mã amim, “Mrãmri dja Metĩndjwỳnh akubyn me tyko tĩn”, ane. Ne mã me akubyn tĩn nhõ akati bõx jabej ajkam ama.

Ba ne ba mekôt tu amim kamnhĩxkumrêx ne mã me kunĩmã kum, “Mrãmri dja Metĩndjwỳnh akubyn me tyko tĩn”, ane. Nhykôt mebê idjaer kamingrãnyre imã ijaxwe jarẽ ga kam ijaxwe'õ jabej ikukjêro nhỹ. ⁸ Be, djãm aje mekôt amim, “Metĩndjwỳnh te kute akubyn me tyko tĩnmã”? ane. Djãm aje amim anhỹr got? Kati. Ga ne ga aje ã amim anhỹr prãm kêt. Nãm ã Paur Angripamã ane.

⁹ Ne kam ajte kum,

—Be, badjwỳ amrêbê ne ba mekôt amim, “Kê, Nadjarekam Jeju wã. Ba 'ã me kabênbê idjãptàrkumrêx gê me ĩ maro ba”, ane. ¹⁰ Ne kam kôt mrãmri Djeruxarêkam ã mebê idjãptàro ane. Ne me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳr ar kabênkôt me krãptĩbê ijê. Jeju nhõ

me jabê ijê. Nhyṁ me kute me parmã ba mekôt memã kum, “Ajrã. Me abĩ”, ane. ¹¹ Ne mã me bikprõnh djã kunĩkôt meo ibikẽnho iba. Me tokry pymaje kute Jeju japrỳn kanga jabej ne ba mã meo ibikẽnho iba. Meo ibikẽnho iba:n kam amũ apỳnh krĩrax bajtem djãridjwỳ me'ỳr mrãn bõx.

¹² Kamã ne ba krĩraxbê Tamagu'ỳr tẽ. 'Ỳr itẽm kẽtri ne me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳr ar me kadjy imã pi'òk no'òk ne. ¹³ Bẽnjadjwỳr rax Angripa, nã bãm me'ỳr pi'òk no'òko tẽ: nhyṁ arỳm ijã kàjkwa nhipòkri myt nhỹ. Nhyṁ kàjkwa kurũm mỳjja jadjẽnh prĩne ikurwỳ ba arỳm omũ. Adjẽnh týxo kute arngro jakrenh. Nhyṁ ikôt me mõrdjwỳ mỳjja jadjẽnh me kurwỳ.

¹⁴ Bar ikunĩ pykabê irõròk ne. Ba kam me'õ kabẽn ma. Nhyṁ mebê idjaerkam ikabẽn djwỳnhkôt imã kabẽn ne imã, “Xaur, Xaur, mỳkam ne ga me kute amim imaro abikẽn ar o aba? Nã gãm aje ba mãn ijo abikẽnho aba pyrãk. Ga ari aje ijo abikẽnho abakam te adjumar mex prãmje. Ga, mry kute jẽnh bjêrja pumũ. Me kute mỳjja djwa mexo mry kamjỳr nhyṁ arỳm umaje prõt týxja pumũ. Nhyṁ kwỳ amakkre kêtkaṁ tu amikamjỳr djã kanãn arỳm tokry ne. Gadjwỳ dja ga ari ijo abikẽnho aban arỳm atokry: ne”, ane.

¹⁵ Ba kum, “Bẽnjadjwỳr mỳj me ajõ ga ne ga imã akabẽn ne”? ane.

Nhyṁ imã, “Ba ibê Jeju. Nã gãm me kute amim imarjao abikẽnho aban aje ba mãn ijo abikẽn pyrãk. ¹⁶ Be, amibêx ne kàjmã dja. Ije ajã inhõ ãpẽn djwỳnh mẽnh kadjy ne ba amã amijo amirĩt. Aje ajbir ipumũnh'ã dja ga memã ajarẽ. Dja ba

ĩ mýjja kwý nhípêx ne kôt amã amijo amirĩt ga ipumũ. Jadjwý dja ga 'ã memã ajarẽ. ¹⁷ Jakam dja ba me bajtemmã ajanon mã me bajtembê apytà nhym me kute abĩn kêt. Ne mebê idjaerdjwýbê apytà nhym me kute abĩn kêt.

¹⁸ Ga, me no mjõtkam kute mýjja pumũnh kêt ne arĩk ba punuja pumũ. Nhym be, me no põt ne me mýjja kunĩ pumũn kam katàt ba. Ga ajte, akamàt kô tykkam me kute mýjja pumũnh kêt ne ba punuja pumũ. Nhym me memã mýjja kurwý nhym me arým mýjja kunĩ pumũn katàt ba.

Me bajtemdjwý ne me arĩk ar ban axwe. Dja ba memã ajano ga memã ikabên jarẽ. Memã arẽ nhym me arým tu amim imarkumrêx ne arým katàt amijo ban axwe kêt ne ar ba. Xatanaj ne kute meo ba tũm. Kubê dja ga Metĩndjwýnh'ýr meo akêx nhym me arým tu amim imarkumrêx. Nhym Metĩndjwýnh arým me axwe maro aknon mekam ngryk kêt. Mekam ngryk kêt ne arým mekôt me umjuw. Ta kute amimexo meo mexja kôt me umjuw. Dja me tu amim imarkumrêx nhym Metĩndjwýnh arým me axwebê me utà. Ja kadjy dja ba me bajtemmã ajano." Nãm ã Jeju imã ane. Nãm ã Paur Angripamã ane.

Ne kam ajte kum,

¹⁹ –Kam, Bēnjadjwýr raxbê Angripa, Jeju kute kàjkwa kurũm imã amijo amirĩtkam ne ije omũnhkam djãm ijamakkre kêt ne ije mar kêt? Kati. Arým ne ba tu amim markumrêx ne katàt kabên man kôt ar amijo iba. ²⁰ Kam ne ba krĩraxbê Tamagu kumrêxkam memã 'ã ajarẽ. Ne kam Djeruxarēmẽ pykabê Djudêja kunĩkôt

memã 'ã ajarẽ. Ne kam apỳnh me bajtem ba djakam memã 'ã ajarẽ. Ne memã kum, “Dja gar amikam akaprĩren wãnh ajaxwemã anhiren Metĩndjwỳnh'ỳr amijo akẽx. Ne kabẽn man kõt ar amijo aba gẽ me ar apumũn arỳm amim, ‘Be, mrãmri ne ar kute Metĩndjwỳnh'ỳr amijo akẽxkumrẽx’, ane. Gẽ me ar apumũn ã amim ane”, ane.

²¹ Amrẽbê ije memã ja jarẽnho ibakam ne me arỳm ijo tỳm, mebê idjaer ne me Metĩndjwỳnh nhõ kikretikam ijo tỳm ne ipa 'amỳn bit kute ibĩnmã. ²²⁻²³ Nhym Metĩndjwỳnh mã: mebê ipytã ba memã idjujarẽnho itẽm rã'ãn arỳm myt ja'ỳr bõx. Nã bãm me kàtammẽ me rũnhmã 'ã idjujarẽn itẽm rã'ã ne. Mõjdjẽmẽ Metĩndjwỳnh kukwakam kabẽn jarẽn djwỳnh ar amrẽbê me bakukãmãremã kum, “Dja me banhõ Bẽnjadjwỳrbê kumkatibê Kritu tokryn tyn akubyn tĩn ne. Akubyn tĩno me bamã wa. Ne kam kàj bê mebê idjaermã amijarẽ. Ne ajte me bajtemmã amijarẽ. Ne memã kum, ‘Ga, ityk ne akubyn itĩnja pumũ. Dja ga me tu amim imarkumrẽx ne arỳm ikõt atyk nhijukri akubyn atĩn’, ane. Nãm ã memã anhỹro ba. Kabẽn ja ne kute memã pry kurwỳ djã pyrãk. Kõt ne me katàt amijo ban tĩnkumrẽx.” Nãm ã Mõjdjẽ ar me bakukãmãremã ane. Me kabẽn jabit ne ba memã arẽnho iba.

Nãm ã Paur Angripamã ane. ²⁴ Nãm kum ja jarẽnho dja nhym Pexu tu o kapêr tan kàj bê kum,

–Paur, nã gãm ajbã. Aje pi'òk nhidji jarẽn krãptĩkam ne ga ajbã, ane.

²⁵ Nhym kum,

—Bēnjadjwỳr Pexu, kati. Ibibānh kêt. Mrāmri ne ba katāt ikabēn jarēnhkumrēx ne ibēno ibikēnh kêt. ²⁶ Bēnjadjwỳr raxbê Angripa kute imarkumrēx. Kam ne ije amipudjur kêt ne tu aminêje kum ikabēn jarēnhkumrēx. Djām me kute mỳjjao bipdjur ne o ba? Kati. ²⁷ Nām me tu irāri o ba nhym me kunĩ kute omũnh ne mar. Kam Angripadjwỳ arỳm prĩne kute mar. Ba ne ba ja ma, ane.

Nām anen arỳm Angripa'ỳr akēx ne kum,

—Bēnjadjwỳr rax Angripa, djām ga ne ga arỳm Metĩndjwỳnh kukwakam kabēn jarēnh djwỳnh'ã amim, “Mrāmri Metĩndjwỳnh kôt me kabēnkumrēx”? ane. Arỳm ba ama. Mrāmri ne ga ã amim ane. Nām ã Paur kum ane.

²⁸ Nhym Angripa kum,

—Aje Kritu'ỳr ijo akēx'ỳr, ane.

²⁹ Nhym Paur kum,

—Ga ren 'ỳr amijo akēx 'ỳr nār ga ren ikudjwa tu amim Kritu markumrēx ba ren kam ikĩnhkumrēx. Me kunĩ kute jakam imaro ỳrdjwỳ ren ikudjwa tu amim markumrēx ba ren mekam ikĩnhkumrēx. Jao ne ba Metĩndjwỳnhmã a'uw. Nhym ren me kute ikudjwa adjuwprekambit ne ba ren ikĩnh kêt.

³⁰ Nām Paur ã Angripamã ane. Nhym kam bēnjadjwỳr rax Angripamē bēnjadjwỳr Pexumē Bernimē ar ja nhikô'ã me ỳrjamē arỳm kàjmã dja.

³¹ Kàjmã djan kubê akēx ne mōn kàxã o aben maro djan abenmã kum,

—Ne ren axwe gwaj ren kubĩ nār kubê ijê. Nhym be, kati. Axwe kêtumrēx, ane.

³² Nhym kam Angripa Pexumã kum,

—Ren kute amã arēnh kêt ne ren kute amã, “Ba gop bēnjadjwỳr raxbê Xedjamã aminêje ikabēn

jarē”, anhyr kêt, gwaj ren arÿm kum banhire nhym ren ta mekôt ar ba, ane.

27

Me kute krĩraxbê Rômamã Pauro mō.

¹ Nhym kam bēnjadjwÿr ar memã kum,

—Me on ngôkôt pykabê Itarij'ÿr mebê ijêjao mō, ane. Ne kam arÿm krākamngônho ba djwŷnh nhidjibê Jurmã Paur ar arê. Paurmê mebê ijê kwÿmê ne meo ba djwŷnhmã arê. Kum arê nhym arÿm kute pykabê Itarij'ÿr meo mōrmã. Jurbê ne bēnjadjwÿr raxbê Xedja nhō krākamngônkh krãptĩ: kubê 100 nhō bēnjadjwÿr 'õ. Ba ibê Ruka ne ba ajte mekôt tē.

² Ba me kam pykabê Itarij'ÿr imōrmãn kam krĩraxbê Amitukam me ja nhō kàraxmã wadjàn arÿm inox ne. Pykabê Adjij'ãnh ne me kute kàraxo mōrmã. Me'õ nhidjibê Arxaku ne me ikôt tē. Pykabê Matenikam krĩraxbê Texarônikakam ne abatãnh djã.

³ Ba me kàraxkam mō: nhym me ijã akati. Ba me kam krĩraxbê Xidõ'ã kàrax nhô. Nhym Jur kum Paur kaprĩn kum,

—Ajrã. Anhōbikwa'ÿr wabi gê ar ajo djuw mex, ane. Nhym ar'ÿr wabin ar ikô'ã nhÿ:n kam ajte akubyn kàraxmã wadjã. ⁴ Ba me kam inox ne. Ne apêxtibê Xipre tekre'ãnh mō, kôk me ikutã àbêrkam.

⁵ Ne kam pykabê Xirxij'ãnh mō:n kam amipãnh kumê. Ne pykabê Papirij'ãnh mō:n kam amipãnh kumê. Ne kam arÿm pykabê Rixijkam krĩraxbê Mire'ÿr bôx ne kam kàrax nhô.

⁶ Nhym kam krākamngônkh kubê 100 nhō bēnjadjwÿr arÿm kàrax 'õdjwÿmã kato. Nãm krĩraxbê

Arexākam me ja nhõ kàraxmã kato. Kà wākam ne me kute pykabê Itarij'ýr mõrmã. Nhyam kam me ijo tẽ ba me kà wãmã wadjà. ⁷ Ne kam inox ne mõ. Ne iprĩ'ã mõ: nhyam arým me ijã akati kwý apêx. Ba me kam krĩraxbê Nidju tẽpo mõ. Nhyam kôk djàbêr tỳ:x me ibê aptà ba me kam aparmã apêxtibê Kreta'ýr mõ. Mõ:n kam Kretakam krãnh krã'yrbê Xamona'ãnh mõ. ⁸ Ne kam iprĩ'ã mõ:n kam arým amipãnh Xamona mẽ. Ne kam kàrax nhikwã djà nhidjibê Kà jarij djà mexte'ýr bõx ne 'ã kàrax nhõ. Krĩraxbê Raxêr kuri ne nõ.

⁹ Nhyam kam me ijã akati krãptĩ apêx. Nhyam Paur amim,

—E kum, arým ne ba me amikrà nhyam arým na 'itỳx 'ýr. Na 'itỳx'ã mytyrwý bõx 'ýr. Be, arým me kute amijajbur'ã akati apêx. Me ibê idjaer kute Metĩndjwýnhmã amijajbur djà nhõ akatiya apêxkam na 'itỳx kumex. Arým na 'itỳx kumexkam ne ba me imã imõr puma:, ngõ raxbê pyka kêt kam me imõrja puma:, ane. Ne kam memã kum,

¹⁰ —Ikabên dja gar ama. Dja gwaj ngõ raxbê pyka kêt kam mõ nhyam na arým gwaj bajo ajkê. Ne arým kàkam me jênhmẽ kàraxo bikênh mex ne. Ja ne ba gwaj bakukãm kuma. Nãm ã Paur memã ane. ¹¹ Nhyam krãkamngõnh nhõ bẽnjadjwýrja Paur kôt kabên djir kêt. Nãm kào akêx djwýnhmẽ õ kàrax djwýnh kôt kabên dji. ¹² Ne kam me kute na 'itỳx apêx jamãrbê kàrax nhikwã djà punure. Nhyam me bẽn 'ãtom ne abenmã kum,

—Gwaj on banox ne amũ krĩraxbê Penixij'ýr babõxmã. Ne kam kam na 'itỳx apêx kam ama, ane. Be, apêxtibê Kreta tãm kam ne krĩraxbê Penixij. Penixijkam kà nhikwã djàkam dja aparmã kôk 'itỳx

wabê nàr kàjmã wabê nhym bu'ã akàx kôkbê aptà
nhym kàrax nōr mex ne.

Kôk tỳ:x kute tu kàrax rēho mōr.

¹³ Nãm me bēn 'ãtom nhym kôkdjwỳ arỳm
aparmã kàjbê wabê. Nhym me arỳm abenmã
kum,

–Aje. Jakam arỳm 'ỳr me banox kadjy
mexkumrēx, ane. Ne kam arỳm djudjêdjêti'ã
kēn 'ãprejao wabin kàraxkam kudji. Ba me kam
mō. Apêxtibê Kreta 'ãnh mō. ¹⁴ Nhym kàjbê 'ãtũm
nhym kôk arỳm àbêr tỳx ne. Kôk djàbêr tỳx jamã
ne me kum Juraku jarē. ¹⁵ Nhym arỳm kôk djàbêr
tỳ:x ne tu kàrax rēho mō. Rēho mō: ba me kam
arỳm tu kum inhire nhym kôk arek o mō.

¹⁶⁻¹⁷ Nhym kam kà arỳm kôk djàbêr kôt apêxti
nhidjibê Kraôdja tekre'ãnh mō. Amrêbê ne ba me
kàrax katê'ã kà ngrire nhôn o mō. Ne kam arỳm
jakam idjâpênh rax ne kà ngrireo wabin kàraxkam
kudji. Nhym kam me djudjêdjêtio ibũmkôt kàrax'ã
kajngàro tē. Ngô tỳ:x kute kàrax ka'êk kêt kadjy
ne me 'ã kajngàr. Kôknhōkà raxkam ne ba me
mō. Kôknhōkà raxkam ne me par kwỳ pumjuw
nhym ku'ê tũm. Nhym me apỳnh pĩo krâbê o
kapan ajte kraxbê o kapa. Ne pĩ'ã apỳnh kubêkàti
janhō. Kôk kute o mōr tỳx kadjy ne me 'ã anhō.
Ba me mō: nhym kôk me ijo mōr tỳ:x ne. Nhym
kute arerek'õ'ã kàrax mēnh karō ne me arỳm par'ã
wabin kubêkàtimē kukràdjà kunĩ bôn arỳm o ruwn
kudjin kam nhỹ. Nhym kôk arek kàraxo mō. Nhym
arỳm kà kajgon prĩ'ã mō. Arerek wã nhidjibê ne
Xixi.

18 Nhyṃ kòk djàbêr tỳ:x ne me ijo àbêr tỳ:x. Nhyṃ kàrax amijadjwỳr tỳxo mõrri: nhyṃ 'ã akati. Nhyṃ me kàrax kajkritmã arỳm ngõnhmã kàkam me jênh kwỳ rê. 19 Nhyṃ kam arỳm me inox'ã akatibê 3 apêx ba me arỳm ngõnhmã kàraxkam apỳnh kukràdjà kwỳ rê. 20 Ne kam mõi: nhyṃ arngromê kanhêti amirĩt kêt'ã arỳm akati krãptĩ apêx. Nhyṃ kòk 'itỳ:x me ijo mõi tỳx rã'ã ne. Ba me te: amipytâr djà'õ jabej ar irĩt ne arỳm idjumar punure ne.

21 Ne mõi arỳm inhõ kwỳ krên kêt 'ãtũm ne. Nhyṃ kam Paur kàkam me àpênh'ỳr tẽn arỳm me ipòkri djan memã kum,

—Ë, ba ar amã arê gar ama. Nã gãm ren ar amũja'ã ikõt akabên dji gwaj ren apêxtibê Kreta'ãnh arek wajêt. Ne ren kam badjumar mex nhyṃ ren mỳjja'õ biknor kêt. 22 Jakam dja gar akubyn adjumar mex ne atỳx. Dja te kàrax wadjà nhyṃ ngõ kute gwaj bajõnh bĩn prãm kêtumrêx.

23 Be, akamàtkam Metĩndjwỳnh kadjy mrãnh djwỳnh'õ iwỳr bõx ne ikuri dja. Metĩndjwỳnh ta ne mõi ijo ba, ba kum idjàpênh ar iba. 24 Kadjy mrãnh djwỳnhja ne imã, “Paur, on atĩn prãm kêt. Dja ga bẽnjadwỳr raxbê Xedja kabem adjãmumrêx. Nhyṃ aro'ã me mõi rã ne Metĩndjwỳnh arỳm akõt me kunĩ dja. Akõt dja me tyk kêtumrêx”, ane.

25 Be, ã kute imã anhỳrkam dja gar adjumar mex. Mrãmri dja amikabên kõt ngõbê gwaj bapytàrkumrêx. Metĩndjwỳnh kute gwaj bapytàrja ne ba tu amim kamnhĩxumrêx.

26 Nhyṃ kam mrãmri kòk 'itỳx dja apêxti'õ'ã

gwaj bamēnhkumrēx. Kàraxmē ro'ã gwaj
bamēnhkumrēx, ane.

Kàrax bika'èk'ã ujarēnh.

²⁷ Nhym kam arỳm me inox'ã akatibê 14 apêx
nhym akamàtkam ngô raxbê pyka kêt nhidjibê An-
grikukam kôk 'itỳx ari: kàraxo ba. Nhym akamàt
kô ipôkri kàkam me àpēnh abenmã kum,

—Ē, kute akàx'ỳr kà arỳm mōr pyràk, ane. ²⁸ Ne
kam koror jabej ngô'ã kadjàt'ã tu jakre nhym 'ã
djudjêdjêbê 30 metu apêx. Nhym me kam amak
ngriren ajte 'ã kadjàt jakre. Nhym arỳm kàjbê krãn
'ã 27 metu apêx.

²⁹ Nhym kàrax kēn'ã bika'èk karō me arỳm
ngônhmã djudjêdjêti mē. Djudjêdjêti'ã kēn 'ãpreja
mēn ajte ja mēn ajte ja mēn ajte ja mē. Nhym kēn
arỳm akubyn kàrax pynê. Nhym me'ã akatio wajêt
ne arỳm axwe umar. ³⁰ Nhym kam kàraxkam me
àpēnh bit kute mebê amipdjur ne amijã maje kàrax
kurũm katormã. Nãm me 'éx ne memã kum,

—Ba me kà ngrirekam djudjêdjêti'ã kēn 'ãpreja'õ
nhỳr ne o ikaton kà krwỳt'ãnh kumē gē akubyn kà
krwỳt pynê, ane. Ne kam djudjêdjêti'ã kà ngrireo
ruwn bit ngônhmã mēnhmã. ³¹ Nhym Paur arỳm
me krākamngônhmē mebê 100 nhõ bēnjadjwỳr'ỳr
tēn memã kum,

—Dja me wã mōn arỳm utàr djà kêt ne me gadjwỳ
apytàr djà kêt, ane. ³² Nhym me krākamngôn arỳm
'ỳr mōn 'ã djudjêdjêti kunĩ jakà. Nhym arỳm kà
ngrire mebê ngônhmã nox ne akuno.

³³ Nhym arỳm akati tē nhym Paur arỳm memã
arēn memã kum,

—Nã gãm ar kôk apêxkam amakbê amijajbu nhym arỳm ar ajã pi'ôk kamrêk amãnhkrut apêx.
³⁴ Ar atỳx kadjy gop on ar anhõ kwỳ krẽ. Ngõ kute ar apar prãm kêt-kumrêx.

³⁵ Nãm ã memã anen arỳm djwỳ'õ by. Ne me kunĩ nhipôkri Metĩndjwỳnhmã amikĩnh jarẽn kokij ne arỳm krẽnmo krax ne. ³⁶ Nhym kam me kunĩ akubyn kĩnh ne adjwỳnhdjwỳ õ kwỳ krẽno kumex.
³⁷ Kàraxkam me ikunĩ ne me ikrãptĩ: Me kute me ijã akrebê 276. ³⁸ Nhym me õ kwỳ krẽn arỳm ajne. Ne kam kàrax kajkritmã ngõnhmã jênh rê. Atemã bàygogo 'yo jênh rê.

³⁹ Nhym arỳm akati. Nhym me arỳm pyka pumũ. Nhym me'õ kute amrêbê pyka pumũnh kêt-kumrêx. Nhym wãnh pyka kute aktã ngõ nhijêkam ngõ binhikrênhja. Nhym me arỳm amybỳm kàrax kadjy omũ. Ne kam abenmã kum,

—E kum, gwaj 'ỳr kam mãn kàraxo wadjà gê umar mex, ane.

⁴⁰ Ne kam arỳm kên kunĩ'ã djudjêdjêti 'ãpre bôn tu kum ire. Ne kà katẽ pynênh djà'ã djudjêdjê 'ãpre bô. Ne kam kà krwỳt'ãnh par'ã kubêkatio wabin 'ã kunhõ, kôk kute kàraxo mõi tỳx kadjy. Ne arỳm akàx'ỳr kàrax krão akêx ne. ⁴¹ Nhym kam kàrax arỳm ngõ kute aben mok djà'ỳr bôx. Kam ne kororre. Ne mõi ã nõi arỳm 'ã nõi tỳx mex ne. Nhym ngõ djàkà 'itỳ:x arỳm kàrax katẽ titik ne ka'êko mõi.

⁴² Nhym krãkamngõnh ar abenmã kum,

—Mebê ijê tũm nox ne akàxmã rêr ne atỳxã àbir ne mã prõt kêttri gwaj me kupa, ane. ⁴³ Nhym krãkamngõnh nhõ bẽnjadjwỳr Paur'ã maje akubyn me unên memã kum,

—Kwārĩk wānh. Gê me rêrja kumrêx tu nox ne rên akàx'ã wabi. ⁴⁴ Gê me rêr kêt pĩponh jamỳ nàr ngô kute kà ka'êk jamỳn 'ã mekôt rê, ane. Ba me kam ikunĩ arỳm inox ne. Ne kam ikunĩ arỳm akàx'ã wabi.

28

Apêxtibê Matākam ar ba.

¹ Ba me arỳm wabi nhym me bajtem apêxtikam ar baja me imã,

—Apêxti ja nhidjibê ne Matã, ane. Ba me kam kuma. ² Nhym kam namê krykam apêxtikam me bajtemja kum me ikaprĩkumrêx. Ne kam arỳm me imã kuton me imã kabên mextire.

³ Nhym Paur arỳm pĩ ngrà kwỳ karwàn kuwykam adjuw. Nhym kangã djàkrê kuwy pymaje pĩ ngrà kurũm katon arỳm Paur nhikra nhãn 'ã wajêt. ⁴ Nhym me arỳm ikra'ã kangã jêtkôt omũn abenmã kum,

—Be, tãmwãbê ne me par djwỳnh'õ. Jakam dja ty. Ngô ne kute bĩn kêt nhym be, kangã dja kubĩ. Axwe pãnh dja ty, ane. ⁵ Nhym kangã ikra'ã wajêt nhym tu kum ikra wabê nhym arỳm kuwykam tỳm. Nhym kam tokry kêt ne. ⁶ Nhym me te Paur nhigot jabej. Nàr, me aêrbê tyk ne tỳm karõ te 'ã ajkam ama. Te kam ama:n omũnho kumex. Omũnh 'ãtũm nhym ajmã kute kêtikumrêx. Nhym kam me atemã kabên djin abenmã kum,

—Be, kubê ne metĩndjwỳnh'õ, ane.

⁷ Apêxti tãmkam bēnjadjwỳr nhidjibê Pubriju. Õ pyka kuri ne ba me dja. Pubriju me imã,

—Inhõ kikrekam dja gar nhỹ, ane. Bar kam 'ỳr mõn kam nhỹ nhym arỳm me ijo djuw mex

mexkumrēx. Ba me kam kam inhỹr'ã akati amãnhkrut ne ikjêkêt apêx.

⁸ Nhyam kam Pubriju bãm kute ir djwỳnhja kà kangron iku:w. Nhyam Paur arỳm 'ỳr wadjàn Metĩndjwỳnhmã o a'uw ne krã'ã ikra djin arỳm o mex ne. ⁹ Nãm Paur ã o ane nhyam kam apêxtikam me punu kunĩ 'ỳr bôx nhyam arỳm me o mex ne. ¹⁰ Nhyam kam me me imã mỳjja kumex ngã. Ba me kam arỳm inoxmã. Nhyam me arỳm apỹnh me imã mỳjja kĩnh djari kàraxkam kumex ne.

Krĩraxbê Rôma'ỳr mōrn bôx.

¹¹ Me inox kêtri ne apêxtikam me ijã mytyrwỳbê amãnhkrut ne ikjêkêt apêx. Ba me arỳm inox ne. Krĩraxbê Arexākam me ò kàraxkam inox ne. Nãm me amrêbê amex jamãrbê apêxti'ãnh kàraxja nhô. Kàrax krwýt'ã ne me karō amãnhkrut wajêt. Ja nhidjibê ne Kaxu. Nhyam ja nhidjibê Pôr.

¹² Ba me inox ne mō:n kam krĩraxbê Xiraku'ãnh kàrax nhô. Nhyam me ijã akati amãnhkrut ne ikjêkêt apêx.

¹³ Ne kam ajte inox ne pyka 'ãnh mō:n kam krĩraxbê Reguju'ỳr bôx. Ne kam me aà'ã mō: nhyam me ijã akati. Nhyam kam kàjmã kôk wabê ba me ajte akatikam krĩraxbê Poteroj'ỳr bôx ne 'ãnh kà nhô.

¹⁴ Bar kam wabin Jeju kukwakam me kute abeno kamy kwỳ jabej ne memã ikato. Nhyam me ar imã,

—Dja gar inhũrkwākam nhỹ, ane. Bar kam nhỹ. Nhyam ar ijã akatibê 7 apêx. Bar kam itekôt krĩraxbê Rôma'ỳr mō.

¹⁵ Nhyam kam me amũ krĩraxbê Rômakam Jeju kukwakam me kute abeno kamymã ar ijarẽ.

Nhym me arým ar ikutã mõi, kute ar ikajpar kadjy. Ne kam Apiju'ãnh djwý jamýnh djãmẽ me õt djãbê 3mẽ kam bõx. Bar kam me'ýr bõx. Nhym kam Paur me omũn arým Metĩndjwýnhmã amikĩnh jarẽn akubyn tỳx ne.

¹⁶ Ba me kam mõi:n arým krĩraxbê Rõma'ýr bõx. Nhym kam krãkamngõnh krãptĩ: kubê 100 nhõ bẽnjadjwýrja mebê ijê tũmo bõx. Me nêje ku'ê djwýnh nhõ bẽnjadjwýrmã mebê ijê tũm kunõo bõx. Nhym arým mebê ijê djãkam mebê ijê. Nhym be, me Paurmã kum,

—Ga dja ga anhõ kikrekam nhỹ. Krãkamngõnh pydjibit dja anêje nhỹ, ane. Nhym kam me'õ nhũrkwã purokam nhỹ.

Kute Rõmakam mebê idjaermã amijarẽnh.

¹⁷ Nhym kam arým Paur'ã akatin akatin akati nhym arým amiwýr mebê idjaer rũnh 'uw nhym me 'ýr bõx ne arým 'ã akuprõ. Nhym kam memã kum,

—Akmere ar, djãm me babê idjaerkam ne ijaxwe'õ? Nàr djã ne ba me bakukãmãkjê kukràdjã'õo ajkẽ? Arkati. Ijaxwe kêt nhym Djeruxarẽkam me arým ibê ijên krĩraxbê Rõmakam me jamã ikanga. ¹⁸ Nhym me prĩne ijaxwe jabej ikukij ne ima. Nhym bẽnjadjwýr ar ijã abenmã kum, “Ren bĩn kadjy axwekumrẽx gwaj ren arým kubĩ. Nhym be, kati. Axwe kêtumrẽx”, ane. Ne bit kute imã ikra karo ba itẽmmã.

¹⁹⁻²⁰ Nhym mebê idjaer mã kabẽno bẽnjadjwýr ar apa. Ba kam aminêje arkum, “Ba gop bẽnjadjwýr raxbê Xedjamã aminêje ikabẽn jarẽ”, ane. Nhym

ar arỳm amrē 'ỳr ijano ba tēn bōx. Dja ba am-inėje Xedjamā ikabēn jarē. Djām ije kum inhō me wỳnhbē idjaer jaxwe'ō jarēnhmā? Arkati. Imā inhō me wỳnh jabēkam ne ba amiwỳr ar ajuw. Ije ar apumũnh ne ar amā ikabēnmā ne ba amiwỳr ar ajuw. Ē, ba ar amā arē gar ama. Dja Metĩndjwỳnh akubyn me tyko tĩn. Mebē idjaer ne me tu amiwỳr me akubyn tĩn kamnhĩxkumrēx. Badjwỳ ne ba tu amiwỳr kamnhĩxkumrēx. Ije amiwỳr kamnhĩxkam ne me arỳm kàxiràx jao idjuwpre. Nām ā Paur memā ane.

²¹ Nhyam kam me kum,

—Pykabē Djudējakam ne me nĩnh ar imā ajā pi'ōk no'ōk kêt. Nhyam mebē idjaer'ō nĩnh bōx ne kute ajā mỳjja'ō jarēnh kêt. ²² Be, pyka kunĩkôt me kute me kukràdjà japryō ba. Jabit ne bar kuma. Nhyam be, ar ba ne bar ije 'ā adjujarēnh mar prām, ane.

²³ Ne kam kute mar kadjy kum akati'ō jarē. Nhyam kam me kute kum akati jarēnh bōx nhyam me krāptĩ Paur nhũrkwāmā wadjà. Nhyam kam kryràm memā ujarēnhmo krax ne akamàtkam o ino re. Metĩndjwỳnh kute amim me utàr ne ar meo ba'ā memā ajarē. Nām memā Mōjdjē kukràdjà jarēn Metĩndjwỳnh kukwakam kabēn jarēnh djwỳnh kunĩ kabēn jarē. Ne me kabēn kôt memā kum,

—Ga, pi'ōk kôt Jejubē me banhō Bēnjadjwỳrbē kumkatija pumũ. Kubē Krituja pumũ. Dja gar tu amim Jeju markumrēx. Nām ā memā anhỹro nhỹ.

²⁴ Nhyam me kwỳ tu amim kabēn markumrēx. Nhyam me kwỳ amim kabēn mar kêt. ²⁵ Ne arỳm kabēno aben japanho kumex ne arỳm ajmà. Nhyam me bimành kētri Paur memā kum,

—Idjaij ne amrēbê: Metĩndjwỳnh Karō kukwakam me akwỳ'ã kabēn jarē. Mrāmri ne arēnhkumrēx. Nām me bakukāmāremã kum,

²⁶ “Me'ỳr tēn memã ikabēn jarēn memã kum,

‘Dja ga me maro aku'ê kajgon mar kêt ne, kukràdjà'ã mỳjja kute amijakreja mar kêt ne. Ne omũnh kajgon amim omũnhkumrēx kêt.’ Mỳkam?

²⁷ Bir, arỳm ne ga me adjumar djàkam ajamakkre kêt ne ajamakkre jaduj ne tu ano ngōr. Nã gãm me arĩk ã ibê amijo abao ane. Mỳkam?

Bir, aje anoo omũnh kêt mã ne aje ajamako mar kêt mã ne aje ikukràdjà'ã mỳjja kute amijakreja adjumar djàkam mar kêt mã ne aje iwỳr amijo akēx ba ije me ajo mex kêt mã. Nã gãm me ibê ã ajamakkre kêt mē ano kêt o ane.”

Nām ã me bakukāmāre Idjaij ane. Nhym me bakukāmāre aben djô'ã arēnho mō:. Arēnho mōr tãmtã arỳm me awỳr o bōx. Tũ:mrãm ga me akam-ingrãnyre ã ikabēn mar kajgoo ane.

²⁸ Me aje ikabēn mar kajgokam dja Metĩndjwỳnh arỳm me bajtem mã ijano. Dja ba memã Metĩndjwỳnh kute me utar'ã ajarē nhym me arỳm tu amim markumrēx nhym kam arỳm me axwebê me utã. Nām ã memã ane.

²⁹ Paur mebê idjaermã arēnh pa nhym me arỳm mã kubê mō. Ne aktã kabēno aben japanho mō.

³⁰ Nhym kam Paur ta aminhũrkwākam arek krĩ nhym 'ã amex ne ajte 'ã amex. Paur ta õ pi'ók kaprĩo õ kikre djwỳnh mã ũrkwão pãnh. Nãm ũrkwākam nhỹ nhym me mã 'ỳr ban bōx nhym mã kam me kunĩo djuw mex. ³¹ Ne kàj bê Metĩndjwỳnh

kute amim me utàr ne ar meo baja'ã memã ujarẽnho krĩ. Ne mã memã Bẽnjadjwỳr djwỳnhbê Jeju Kritu'ã kukràdjà jarẽnho krĩ. Nãm kum me uma kêt ne ã memã arẽnho ane. Nhym me'õ kubê àptàr kêtumrẽx. Tãm ne ja.

Metĩndjwỳnh Kute Memã Kabẽn Ny Jarẽnh
New Testament in Kayapó (BR:txu:Kayapó)

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Kayapó

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Kayapó [txu], Brazil

Copyright Information

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Kayapó

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-27

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files
dated 29 Jan 2022

385317df-3c6a-53ac-81db-0815750ed560